༄༅། །འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་བཅུ་གསུམ་ལྷའི་འཁོར་ལོའི་རྫོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་ཁྲིད་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་འཇིགས་མཛད་ཞལ་གྱི་བདུད་རྩི་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

文殊金刚十三尊坛轮之圆满次第四瑜伽导引备忘·怖畏口中甘露

བླ་མ་འཇམ་དཔལ་ཞི་ཁྲོའི་ཞབས་པད་ལ། །ཕྱག་པས་བཏུད་དེ་རྫོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི། །ཟབ་ཁྲིད་ཡོངས་རྫོགས་མགོན་དེའི་ཞལ་གདམས་བཞིན། །འགོད་ལ་བཀའ་སྲོད་བསྲུང་མས་གནང་བ་སྩོལ། །

上师静猛文殊足莲下，敬礼今于圆次四瑜伽，深全引导遵彼怙主教，辑录遵令护法祈赐许！

དེ་ཡང་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་མདོ་སྔགས་གཉིས་སུ་འདུ། མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ཇི་སྙེད་ཅིག་བཀའ་སྩལ་བ་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གཅིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བགྲོད་པའི་ཐབས་སུ་མི་འགྱུར་བ་མེད། དེས་ན་མདོ་ལུགས་རྒྱང་བའི་ས་བཅུ་ལམ་ལྔའི་རིམ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཚོགས་དང་འབྲེལ་བར་ཉམས་སུ་བླངས་ཏེ་ས་བཅུ་སྲིད་པ་ཐ་མའི་བར་བགྲོད་ནས་རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་ཁ་མ་དེའང་སྔགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་འཚང་རྒྱ་མི་ནུས། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀས་ཉོན་སྒྲིབ་ཀུན་ཟད་ནུས། །ཤེས་སྒྲིབ་ཆུང་ཕྲ་སྔགས་ལས་མདོས་མི་ནུས། །ཞེས་ཤེས་སྒྲིབ་ཕྲ་ཞིང་ཕྲ་བ་མ་སྤངས་པར་ཇི་ལྟ་བ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་ཇི་སྙེད་པའི་ཆོས་ཀུན་གཅིག་ཆར་གཟིགས་པའི་མཉམ་རྗེས་དབྱེར་མེད་མི་ཡོང་། དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ལ་ཀུན་སློང་གི་རྟོག་པ་ཕྲ་མོའི་རྒྱུ་བ་འགག་དགོས་ཤིང་། དེ་འགག་པ་ལས་རླུང་ཕྲ་བ་ཐིམ་པ་ལ་ལྟོས། དེ་ལྟར་ཀུན་སློང་གི་རྟོག་པ་ཕྲ་མོ་བཞོན་པའི་རླུང་བཅས་ཞིག་པ་རླུང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་མེད་པར་མི་འབྱུང་བས་ཡང་དག་མཐའ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་ཤེས་པ་སྔགས་ལ་རག་ལས་པར་རྗེ་བླ་མས་གསུངས་དོན་དེ་ཡིན། ཞང་སྐྱོ་རོལ་བའི་རྡོ་རྗེས་དབུས་ནས་བཀའ་ཆོས་གནང་སྐབས་འདིའི་དོན་བཀའ་འདྲི་གནང་བར་ལན་འབུལ་མཁན་མ་བྱུང་བས་ཞལ་ནས། ངེད་ཨ་མདོ་ན་ཡོད་སྐབས་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་དགེ་བཤེས་འབེ་བན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ལ་དྲིས་པར། ཤེས་སྒྲིབ་ཕྲ་མོ་སྤོང་བ་དེའི་བཞོན་པའི་རླུང་འགོག་པའི་

圆满次第课后校正稿

གཉེན་པོ་བདེ་ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྟོས་ཚུལ་གྱི་ལན་དོན་མཐུན་ངོ་མཚར་བ་བྱུང་ཞེས་བསྔགས་བརྗོད་མཛད་པར་དངོས་སློབ་དུ་མ་ལས་ཐོས་ཏེ་ཀུན་མཁྱེན་གོང་མ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་རྒྱུན་ཡིན་པར་འདུག །

第一章、总、别前行

1、总前行

此中，一切佛语摄为显密二类，而一切显密之法所教导的，无非一补特伽罗趋入佛地的方便。因此单以显乘的五道十地次第结合三无数劫的资粮而修，能趣行至十地最后有之前，其后于刚获相续后际之智时，彼若不依咒道亦不能成佛。其原因，则如所谓：“显密二皆能尽烦恼障，微细知障除密显不能。”乃指未断微中极微的所知障前，不能实现在安住于如所有性的同时，观见尽所有诸法的等舍与后得无别——要实现（此目标）须阻断微细等起分别的流动，而断彼则观待于微细业风的融入。这样，若无由遮微细等起分别及其坐骑风，以令风息入、住、融于中脉所生的究竟大乐智，便不能实现（根本与后得无别）故，其即宗大师所说“究竟了知清净边须观待于咒道”之义。

章嘉·若必多杰（游戏金刚）在卫藏传法时，曾就此义提问，现场无人能答。因而开示道:“我在安多时，请教于扎西琪（拉卜楞）寺的格西贝温·丹增嘉措（持教海），他的回答是：微细所知障的断除，观待于遮止彼所骑乘风的能对治——大乐智。我对此稀有内涵深表认同!”这样大加赞叹，此系从众多在场弟子处所闻。在遍知老上师（译按：指第一世嘉木样活佛）父子的口传中有此段掌故。

ཀུན་མཁྱེན་བླ་མའི་ཡིག་ཆར་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ཕྲ་མོར་བཞག་པ་དེ་མ་སྤངས་བར་དུ་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཤར་བའི་མཉམ་རྗེས་འདྲེས་པ་མི་འོང་བས་གོ་རྒྱུ་ཟབ། རྗེ་བཙུན་

པ་དང་བསྒོད་གྲགས་པ་སོགས་གཞན་གྱི་ཡིག་ཆ་རྣམས་སུ་ཤེས་པར་གྱུར་བའི་ཤེས་སྒྲིབ་མེད་པར་གསུངས་པས་སྐབས་འདིར་སྟག་ཚང་པའི་འགལ་ཁུར་གྱི་ལན་འདེབས་ཚུལ་ཡང་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བྱུང་བ་རེད། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཐོབ་ནས་མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་མ་ཐོབ་པའི་བར་དེར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་ཡང་ཡང་གསུངས་པས་རླུང་དེའི་བཞོན་པ་ཅན་གྱི་ཀུན་སློང་གི་རྟོག་པར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་མ་བཞག་པའི་ཐབས་མེད་པ་རིགས་པས་འགྲུབ་གསུངས།

遍知上师（译按：指第二世嘉木样尊者）的论著中说到，将执二谛为体性异的无明安立为微细所知障，乃至未断彼前，二谛现为体性一的等舍与后得混融便不能达成。故而这一主张极为深奥。在至尊巴（色拉寺的至尊法幢）及福称等其他论著中，皆说无作为（心）识的所知障，故在此阶段，对达仓巴的矛盾答复，亦有二种不同的方式。圆满次第时，由获得义光明起，乃至无学双运之间，一再宣说入、住、融于彼故，无法不安立作为彼风的骑乘者——等起分别之识，以理可成立。

དེ་ལྟར་འགོ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ནས་མཇུག་མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་གི་བར་སྙིགས་དུས་ཀྱི་ཚེ་གཅིག་ལ་འགྲུབ་པ་ནི་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་མང་པོ་མདོ་སྔགས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་སྦྱངས་སྟོབས་ཆེ་བས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་ནུས་པ་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་ཀྱང་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པ་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྣོན་ལས་ཀྱང་བརྒྱ་འགྱུར་གྱིས་ལྷག་པ་ཅིག་དགོས།

如是，由最初依止善知识之理，乃至最后无学双运之间，能于浊世一生成就的，必须为某一以多宿世修习显密圆满道的大势力，令大乘种性的能力极大增长，且于未入道时，即更百倍超胜于波罗蜜多大乘的利根徒众者。

སྔང་ཚོད་ལ་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་ཡང་བར་དོར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་མཛད་པ་བསྟན་པའི་རྩ་བ་འདུལ་

圆满次第课后校正稿

ཁྲིམས་ལ་གཅེས་སྤྲས་སུ་མཛད་དེ་སྤྱོད་པ་སོགས་མ་གྲུབ་པའི་བབས་དང་བསྟུན་པ་ཡང་རེད།

在显现上，如宗大师般者亦示现于中阴成佛，乃特为爱护圣教的根本戒律，故亦有未成就“行”[14]等的情形。

ཀུན་སློང་གི་ཁྱད་པར་ཡང་།　　རང་ངོས་ནས་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་ཕྱིར་དུ་བསྐལ་བར་མནར་མེད་དུ་གནས་དགོས་ཀྱང་པད་མཚོ་ལ་ངང་པ་ལྟར་སྤྲོ་བས་འཇུག་ཀྱང་གྲངས་མེད་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་དྲག་པོས་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་མནར་བ་ལ་མི་བཟོད་པའི་སྙིང་རྗེས་ཡིད་བསྐུལ་ཏེ་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་སེམས་ཅན་མ་ལུས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འགོད་ནུས་པ་ཞིག་བྱུང་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པའི་བསམ་པ་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་སྐབས་ལས་ཆེས་ལྷག་པ་དགོས་ཀྱི།　　རྐང་ལག་གཏོང་བ་སོགས་ཀྱི་དཀའ་སྤྱད་དྲག་པོ་ཡུན་རིང་པོར་སྤྱོད་དཀའ་བས་སྔགས་ལམ་བརྟེན་ན་དེ་འདྲ་ལ་མ་ལྟོས་པར་མྱུར་དུ་འཚང་རྒྱ་སྙམ་ན་གཏན་ནས་མི་རུང་བའི་ལོག་པ་ཡིན་ཞེས་དམ་པ་གོང་མ་རྣམས་མགྲིན་གཅིག་ཏུ་གསུངས།　　ང་རང་ཚོ་ལ་དེ་འདྲའི་ཀུན་སློང་རྒྱ་ཆེན་པོ་མེད་པས་སྔགས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་འོས་སུ་མ་གྱུར་ཀྱང་རྗེ་བླ་མའི་མདོ་སྔགས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་པ་འདི་དང་ད་རེས་སྐྱེས་དབང་ཙམ་དུ་ལན་གཅིག་མཇལ་དུས་འདིར་སོ་མེད་ཀྱང་རྟེལ་གྱིས་འབྲད་ཟེར་བའི་དཔེ་ལྟར་སྨོན་ལམ་རེ་མི་འདེབས་པའི་ཐབས་རང་མེད།

等起的差别上亦然——虽就自己而言，纵为一有情需经劫住于无间地狱，亦如天鹅对莲池般欢喜趣入，但对众有情于三无数劫等长时中为剧苦无间迫恼却不可忍——心意必须在这样的悲心策动下，念及“若能即刻将无余有情安置于佛地，岂不善哉！”从而发起远胜于波罗蜜多乘阶段的意乐方可。若念：“难以长久行持布施手足等艰辛苦行故，若依密咒道则无须观待如彼（难行）而可速疾成佛。”则属完全不许可的异端邪解！乃诸祖师异口同声所说。我们虽无似彼般广大的等起故，实未堪修习密乘，然今侥幸偶一得遇宗大师的显密双运教

---

[14] 五次第中，以观修第三次第幻身的瑜伽力，当修至出现临近获得义光明的坚固征兆后，就应当修持引发道力的任一种“三行”，此需依止业印。

法，于此机缘，如谓“纵无牙，亦以龈嚼”之喻般，自无不发起愿境的方便。

དེས་ན་སྔགས་ལ་འཇུག་པ་ལ་བྱང་སེམས་དང་ལྟ་བ་ལ་སྦྱོང་བ་ཐོན་པར་མ་ཟད། གྲངས་མེད་གསུམ་སོགས་ལ་སྒུག་སྡོད་མི་བཟོད་པར་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་སངས་རྒྱས་ནས་འགྲོ་རྣམས་གོ་འཕང་དེ་ལ་འགོད་འདོད་དགོས།

故欲趋密乘，不但须于菩提心及空正见修出体验，更须不堪耐候三无数劫等长时，欲即刻成佛而将众生安置于彼果。

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་དང་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་དུས་མཉམ་པས་སྔགས་ཀྱི་གདུལ་བྱས་སྐུ་བཞིའི་ས་བོན་ཐེབས་ངེས་ཀྱི་དབང་དང་། དེས་ཐམས་ཅད་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་མྱུར་བ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཚང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བཅོས་མིན་གྱི་སྙོང་བ་སྐྱེད་ན་དབང་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་དུས་སྐད་ཅིག་མའི་གཅིག་ཆར་རྩེ་མི་ཐུབ་ནའང་ཐུན་གཅིག་ལ་དུས་མཉམ་པའི་ཚུལ་གྱི་སྐྱེ་བ་ཞིག་ཁས་ལེན་དགོས་སམ་ཡིག་ཆ་གསལ་པོ་མ་མཐོང་བས་དཀའ་བར་སྣང་། དབང་རྣོན་ལ་དབང་གི་སྐབས་ནས་ཀྱང་སྔགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཆ་འདྲ་དང་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བསྒྲིགས་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་མང་བས་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་གི་ཁོག་ནས་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་གོ་བ་ཚོལ་བ་ལ་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ཀྱང་བསྔགས་བརྗོད་མཛད།

于相续中发起菩提心与入道同时故，密乘所化于决定植下四身种子的灌顶、及彼于发起“一切瑜伽之心”时，若能对齐备二种速疾之义的发心获得无造作觉受，则对灌顶及发心哪怕不能许为时际刹那同时的方式，也须许为于一座上同时的方式所生者耶？因未见明文记载，尚难定论。

利根者从灌顶时起，即可植下极多密乘的近分证悟及圆满道的因缘，故具德萨迦诸祖皆从灌顶的法类中寻求了解全圆道，宗大师亦对此大加赞叹。

དེ་ལྟར་ལམ་ཐུན་མོང་བའི་རྒྱུད་སྦྱངས་པའི་གང་ཟག་གིས་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་

རིམ་པ་གཉིས་ལས་ཐོག་མར་བསྐྱེད་རིམ་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས། བསྐྱེད་རིམ་ལའང་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་དཔའ་བོ་གཅིག་པ་ལྟ་བུའི་དམིགས་བསལ་ཅན་རེ་གཉིས་མ་གཏོགས་ལྷ་དཔའ་བོ་གཅིག་པ་དང་དཔའ་མོ་གཅིག་པ་བསྒོམ་པས་རྫོགས་རིམ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སྨིན་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དཀའ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་བསྐྱེད་རིམ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ལ་ཐ་མལ་གྱི་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་སྐུ་གསུམ་དུ་འཁྱེར་བའི་ལམ་འཁྱེར་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། རང་དོན་ཕུན་ཚོགས་དང་གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་ནུས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ལམ་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་དགོས་པས་མ་མཐའ་ལྷ་ལྔ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞིག་མ་བསྒོམ་ན་ཕུང་པོ་ལྔ་རིགས་ལྔ་འགྲུབ་པ་ལྟ་བུའི་གནད་མི་ཚང་བ་རེད། རྫོགས་རིམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་ཕྲ་མོ་ཉམས་འོག་ཏུ་ཆུད་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་པས་རགས་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་ནས་བསྒོམ་ཆོག རྒྱ་གར་བ་རྣམས་བསྐྱེད་རིམ་ཕྲ་རགས་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་རྗེས་རྫོགས་རིམ་ལ་ཆིག་དྲིལ་བྱེད་པ་ལས་དང་པོ་ནས་རིམ་གཉིས་བསྲེས་ནས་བསྒོམ་པ་མིན། འདི་བསྒོམ་ཚུལ་དངོས་རྒྱུད་དང་དགོངས་འགྲེལ་ནས་བསྟན་པ་ལྟར་རེད། འོན་ཀྱང་བོད་ཀྱི་ལྷོ་བྲག་མར་བ་ཡབ་སྲས་ཐུན་སྟོད་ལ་བསྐྱེད་རིམ་དང་། ཐུན་སྨད་ལ་རྫོགས་རིམ་བསྒོམ་པར་གསུངས་པ་འདི་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་བཀོད་ནས་དགག་པ་མ་མཛད་པ་ལས་དང་པོ་པས་བག་ཆགས་འཇོག་ཆེད་བསྒོམ་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་པ་ལ་དགོངས་པ་འདྲ་བས།

如彼已于共道净治相续的补特伽罗，其于无上咒道所作的修习中，最初应修习的，是二次第中的生起次第。生起次第中，除诸如独勇能怖金刚的个别特例外，观修单一勇父及单一勇母的本尊难成完整圆满次第的殊胜能熟。其理由，是因具足性相的生起次第，非仅须为某一性相齐全的凡俗生、死、中三有道用，更须为某一具全自利圆满与他利圆满能力的支分齐全之道。因此，若未观修某一下至五尊以上的坛城，则未齐全诸如将五蕴成就为五方佛的扼要。

圆满次第的修习，并非定须于修习细微生起次第后才可进入，只要粗品生次获得坚固后即可。天竺诸师皆于粗细生次获得坚固后全

圆满次第课后校正稿

力投入圆满次第的修习，非由初业起即将二次第混合而修，此正行修法乃按续部及解释密意诸论所示。然藏地的洛扎玛尔巴父子说于前半座修生起次第、后半座修圆满次第，宗大师的论著中对此未作破斥，认为初业者为安置习气而修亦无相违，乃同一密意。

དེ་ལྟར་བྱེད་ན་རྫོགས་རིམ་སྤྱིའི་སྔོན་འགྲོ་ལམ་ཐུན་མོང་བ་དང་།　　བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཆོ་ག་དག་པའི་བར་སོང་། བཟླས་པ་དང་གཏོར་འབུལ་བྱེད་མི་བྱེད་རང་ལ་རག　　ཞེར་བསྡུ་བྱས་ཏེ་མི་དམིགས་པའི་ངང་ནས་ལྷར་ལྡང་། ཁྱད་པར་གྱི་སྔོན་འགྲོ་རྡོར་སེམས་བསྒོམ་བཟླས་དང་། བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཆོ་གའི་དཀྱུས་ལ་བྱས་ན་སྟབས་བདེ་བས་ཚོགས་ཞིང་གི་འགོར་འོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་བླ་མ་དམ་ཚིག་པ་གསལ་བཏབ། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་པའི་ཚུལ་དུ། རང་ཉིད་འཇིགས་བྱེད་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པར་གསལ་བའི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱབས་ཡུལ་རྣམས་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་བསྟིམས། འོད་ཟེར་སྙིང་གར་བསྡུས། ཕྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་དང་། གསོལ་འདེབས།　　ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་བཞི་རྣམས་བྱས་ལ་མདུན་གྱི་བླ་མ་རང་གི་སྙིང་གར་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བཞུགས་པར་མོས།　དེ་ནས།　རང་དང་ཚོགས་ཞིང་གི་ལྷ་དང་ཞེས་པ་ནོར་ཏེ་རང་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཆོ་ག་དཀྱུས་ལྟར་བྱ།

故若按此而行，则圆满次第的总前行为共同道；以及修毕“忆念清净”以前的生起次第仪轨——是否作持咒及供朵玛视己情况，收摄入于无所缘状态后，再出定为天身。

2、特别前行

特别前行为金刚萨埵修诵法，以及上师瑜伽——若按仪轨正文而修较为顺畅故，资粮田的起首按下文所述：于面前空中明观上师的三昧耶尊。于彼以智慧尊的理趣，诵“自所明现一面二臂怖畏金刚，心间……”迎请归依境融入（于彼）；光芒摄归自己心间；献外、内、

圆满次第课后校正稿

密及真如供养并作祈求。修三摩地的四灌顶已，将面前的上师请至自己心间，胜解其安住于与极微细风心无别的体性之中。其后，舍去“自与资粮田诸本尊”这一主词，按仪轨正文改诵：“我与一切法皆为依赖而安立故，远离断常等四边，而成无我之自性空也。”

དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་ཉེར་བསྡུའི་རྗེས་རྡོར་སེམས་བསྒོམ་བཟླས་བྱས། དེ་རྗེས་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལ། རང་གི་མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་འམ་སྤྱི་བོར་བླ་མཆོད་ལྟར་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་གི་རྩེ་མོར་སེངྒེ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཏེགས་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྲིའི་སྟེང་དུ་སྣ་ཚོགས་པད་ཉི་ཟླ་བའི་གདན་ལ་ངོ་བོ་རང་གི་རྩ་བའི་བླ་མ་ཞལ་མཇལ་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཅན་ནམ། རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པའམ། ཞལ་ཕྱག་ཡོངས་རྫོགས་ཡུམ་བཅས་སམ་ཡབ་རྐྱང་དང་། རྟེན་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རམ། ལྷ་ཚོགས་ཡོངས་རྫོགས་སམ། ཡང་ན་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་སམ། ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་ཡབ་ཡུམ་མམ།ཡབ་རྐྱང་རྡོར་དྲིལ་འཛིན་པས་ཐུགས་ཀར་འཁྱུད་རྒྱ་མཛད་པ། དར་གྱི་ན་བཟའ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་སྣ་ཚོགས་པས་སྤྲས་པ། ཞབས་རྡོ་རྗེའི་སྐྱིལ་ཀྲུང་གིས་བཞུགས་པ། གནས་གསུམ་གྱི་ཡི་གེ་གསུམ་རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་ ངོ་བོ་དང་།

若不遵此，可于收摄之后，作金刚萨埵修诵。其后，上师瑜伽：观于自己面前虚空或顶门，如《上师供养》般，在如意树的顶端，有八狮擎举的珍宝座，其上杂色莲花、日、月为垫，上坐体性为自己的根本上师，其相呈初拜会时的尊颜，或一面二臂能怖金刚、或面臂圆满怀抱佛母、或独尊佛父，以及能依所依坛城、或齐全天众；亦可观为金刚持——呈一面二臂或三面六臂怀抱佛母之相、或佛相父单尊——于胸前结交抱印持铃杵，以绫罗衣裳及诸般珍宝饰品庄严，金刚跏趺端坐。三处标以三字而成三金刚之体性。

ཧཱུྃ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་སྐྱབས་ཡུལ་མ་ལུས་པ་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་ཐིམ་པས་ཀུན་འདུས་སུ་མོས། དེ་ལ་དམིགས་པ་རྩལ་དུ་འདོན་ན་རྩ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་རྣམས་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་ཐིམ་པས་བླ་མ་ཀུན་འདུས། ནས། ཆོས་སྲུང་མ་ལུས་

པ་སྤྱན་དྲངས་ནས་ཐིམ་པས་ཆོས་སྐྱོང་ཀུན་འདུས་སུ་མོས། དེས་ན་རྡུལ་གཅིག་སྟེང་ན་རྡུལ་སྙེད་སངས་རྒྱས་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ལྟར་ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་ཁམས་རྒྱ་མེད་པའི་རྡུལ་ཕྲན་རེ་རེར་དེ་སྙེད་ཀྱི་སྲས་བཅས་རྒྱལ་བའི་ཚོགས་བཞུགས་པ་རྣམས་རང་གི་བླ་མའི་རྣམ་འཕྲུལ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དབྱེར་མེད་དུ་མོས། བླ་མ་དེར་མ་འདུས་པའི་སྐྱབས་སྐྱོབས། གསོལ་བ་བཏབ་པ་ཙམ་གྱིས་མཆོག་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་བདེ་བླག་ཏུ་སྩོལ་བ་སོགས་འབྲས་དུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་ལྟར་དྲན་ནས་མོས་གུས་ཤུགས་དྲག་བྱེད་པ་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་གཞི་ཡིན།

ཧཱུྃ（吽）字放光，迎请一切皈依境驾临融入故，信解为其总集。其中，若作更具体的着重缘念，可观想迎请根本及传承诸师驾临融入，故成诸师的总集……（依次代入本尊、佛、法、三乘僧伽）乃至：迎请一切护法驾临融入，故成护法的总集。故如“于一尘中尘数佛……”所述，于十方无量刹土的每一微尘中，各住有彼诸尘数的诸佛菩萨圣众。他们皆为自己上师的幻化、其心意皆一切相智、与自性清净的体性身无别。断定更无其他归依处未摄集于彼上师后，由忆念《入中论》根本颂及疏中所说的——仅闻其名即能救护轮回及恶趣的大小灾难、仅作祈请即能轻易赐予一切胜共悉地等果位功德，从而恳切观修敬信，乃上师瑜伽的根基。

དེ་ནས་ཡན་ལག་བདུན་པ་ལམ་རིམ་ལྟར་རྒྱས་པར་ཕུལ། བླ་མཆོད་ལྟ་བུའི་ཚིག་རྒྱས་བསྡུས་ཅི་རིགས་ཀྱིས་ཕྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་འབུལ་བ་རྫོགས་རིམ་སྐབས་ངེས་པར་དགོས་ཏེ། རྫོགས་རིམ་གྱི་རྟོགས་པ་དབང་བཞིའི་རྟོགས་པ་ཡིན་པས་དབང་བཞི་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོད་པ་ཕུལ་ན་སྨིན་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཆེ་བས་སོ། །མཎྜལ་ཉེར་གསུམ་མ་གཙོ་ཆེ། སོ་བདུན་མ་ཕུལ་ཀྱང་རུང་།

其后，按道次第所述献广的七支供养，或以诸如《上师供养》的

文句，详略随宜而献外、内、密及真如供养，乃圆满次第阶段所必需。因圆满次第的证达即四灌顶的证达，故若能献上与四灌顶相关的供养，乃重大的能熟因缘。

曼达供养最主要是献二十三堆，三十七堆亦可。

དེ་ནས་དུས་གསུམ་སྐྱབས་གནས་ཀུན་འདུས་ཀྱི་ངོ་བོ་བླ་མ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་སོ། །བདག་གི་བློ་ཆོས་སུ་འགྲོ་བ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་ཏུ་གསོལ། ཆོས་ལམ་དུ་འགྲོ་བར×། ལམ་ལ་བར་ཆད་མེད་པར×། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་མཐའ་དག་འགག་པར×། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བར×། ཁྱད་པར་དུ་ལུས་བདེ་བ། རྩ་འཇམ་པ། རླུང་དལ་བ། དམིགས་པ་གསལ་བ། ལུས་ལ་བདེ་དྲོད་འབར་བ་སོགས་བདེ་སྟོང་གི་ཉམས་རྟོགས་ཁྱད་པར་ཅན་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བར་བྱིན་གྱིས་བརླབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་སོགས་ཐད་ཀ་ཐད་ཀའི་གསོལ་འདེབས་གང་མང་བྱ། ལམ་ལ་འཁྲུལ་བ་ཞི་བ་དང་། འཁྲུལ་པ་ཡེ་ཤེས་སུ་འཆར་བའི་གསོལ་འདེབས་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མའི་གསུང་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ཀྱང་སྦྱར་བ་ཡོད།

其后，诵："祈请三世皈处总集体性之上师金刚持：祈加持吾心趋向于法，祈加持法趋向于道，祈加持于道无灾障！祈加持破除一切颠倒分别！祈加持相续中生起无颠倒之殊胜证悟！尤请加持即刻生起身安乐、脉柔软、风舒缓、所缘清晰、身中暖乐炽盛等殊胜乐空觉证！"这样逐项当面多诵而作诉求。如噶举祖师所传的祈请文句"祈加持止息道中错乱、祈加持令错乱现为智慧！"宗大师父子亦有加上。

དེ་ནས་བདག་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་བཞི་རྫོགས་པར་བསྐུར་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་བླ་མའི་སྤྱི་བོར་ཨོཾ་ལས་འོད་དང་བདུད་རྩི་དཀར་པོ་བྱུང་། རང་གི་སྤྱི་བོར་ཐིམ། ལུས་ཀྱི་སྡིག་སྒྲིབ་དག སྐུའི་བྱིན་རླབས་ཞུགས། བུམ་པའི་དབང་ཐོབ། ལམ་བསྐྱེད་རིམ་བསྒོམ་པ་ལ་དབང་བར་བྱས། འབྲས་བུ་སྐུ་རྡོ་རྗེའམ་སྤྲུལ་སྐུ་འགྲུབ་པའི་ནུས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་བཞག དེ་བཞིན་དུ་མགྲིན་པའི་ཨཱཿ ལས་འོད་དང་བདུད་རྩི་དམར་པོ་བྱུང་བ་རང་གི་མགྲིན་པར་ཐིམ། ངག་གི་སྡིག་སྒྲིབ་དག བླ་མའི་གསུང་གི་བྱིན་རླབས་ཞུགས། གསང་དབང་ཐོབ། ཀུན་

ཛོབ་སྦྱུ་མའི་རྫོགས་རིམ་བསྒོམ་པ་ལ་དབང་བར་བྱས། འབྲས་བུ་གསུང་རྡོ་རྗེ་ལོངས་སྐུ་འགྲུབ། ཐུགས་ཀའི་ཧཱུྃ་ལས་བདུད་རྩི་སྔོན་པོ་བྱུང་བ་སྙིང་གར་ཐིམ། ཡིད་ཀྱི་སྡིག་སྒྲིབ་དག ཐུགས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་ཞུགས། ཤེར་དབང་ཐོབ། དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་རྫོགས་རིམ་བསྒོམ་པ་ལ་དབང་། འབྲས་བུ་ཐུགས་རྡོ་རྗེ་ཆོས་སྐུ་འགྲུབ། ཡང་གནས་གསུམ་གྱི་ཡི་གེ་གསུམ་ལས་འོད་དང་བདུད་རྩི་དཀར་དམར་མཐིང་གསུམ་བྱུང་བ་རང་གི་གནས་གསུམ་དུ་གཅིག་ཆར་ཐིམ། སྒོ་གསུམ་གྱི་སྡིག་སྒྲིབ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་དག བླ་མའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་ཞུགས། ཚིག་དབང་ཐོབ། བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཟུང་འཇུག་གི་རྫོགས་རིམ་བསྒོམ་པ་ལ་དབང་། འབྲས་བུ་ཟུང་འཇུག་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་སྐུ་འགྲུབ་པའི་ནུས་པ་བཞག་པར་བསམ་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་བཞི་བླངས། དབང་བསྐུར་བྱེད་བུམ་ཆུ་ཡིན་པས་བུམ་དབང་ཞེས་བཏགས་པ་ལས་དོན་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལྷའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་དང་། སྒོ་གསུམ་དབྱེར་མེད་ལྷའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་དབྱེར་མེད་འགྲུབ་པ་ལ་དབང་བར་བྱས་པ་སྐབས་འདིའི་དབང་དང་། སྒོ་གསུམ་གྱི་དྲི་མ་ཞེས་པ་བག་ཆགས་ལ་བྱེད།

继诵："祈赐我三摩地之圆满四灌顶！"观想以祈请力，感得从上师顶门的ༀ（嗡）字涌出白色光与甘露，融入自己顶门；清净身的罪障，（上师）身的加持入驻；获得宝瓶灌顶，授权修习生起次第道，安置果位身金刚或化身成就的殊胜能力。同样，从其喉部的ཨཱཿ（啊）字涌出红色光与甘露，融入自己喉部，清净语的罪障，圣语的加持入驻，获得秘密灌顶，授权修习世俗谛幻身的圆满次第，安置果位语金刚报身成就的殊胜能力。从其心间的ཧཱུྃ（吽）字涌出蓝色光与甘露，融入自己心间，清净意的罪障，圣意的加持入驻；获得智慧灌顶，授权修习胜义谛光明的圆满次第，安置果位意金刚法身成就的殊胜能力。再从其三处的三字涌出白、红、蓝三色光与甘露，同时融入自己三处，清净三门罪障及习气，上师身、语、意的加持入驻；获得词句灌顶，授权修习二谛双运的圆满次第，安置果位双运金刚持身成就的殊胜能

圆满次第课后校正稿

力。如是观想而取受三摩地四灌顶。

除因能作灌顶者乃瓶水才安立“瓶灌顶”的称谓外，此处的灌顶，实指授权成就凡俗的身语意与本尊的身语意、及与三门无别本尊的身语意无别，“三门的污垢”则理解为习气。

དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་རྩ་བའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སེང་ཁྲི་པད་གདན་བཅས་སྙིང་ལ་ཐིམ་པས་སྙིང་པདྨ་དམར་པོ་འདབ་བརྒྱད་དུ་གྱུར། ཉི་གདན་འོག་གི་ཁམས་དམར་པོ་དང་། ཟླ་གདན་སྟེང་གི་ཁམས་དཀར་པོ་ལ་ཐིམ་པས་ཟླ་ཉིའི་གདན་དུ་གྱུར། བླ་མ་རང་གི་རྩ་དབུ་མ་བརྒྱུད་དེ་སྙིང་གའི་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་ལ་ཐིམ་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་བླ་མ་རྡོ་རྗེ་འཆང་སྐུ་མདོག་དཀར་པོ་རྡོར་དྲིལ་འཛིན་པས་ཡུམ་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་མ་ལ་འཁྱུད་པའི་སྐུར་བཞེངས།

其后，诵：“具德根本上师如意宝……”观想以此祈请力，感得（上师的）狮座与莲垫融入自己心间，转为心间的八瓣红莲；其日垫融入下部的红界，月垫融入上部的白界，分别转为日、月二垫；上师循自己的中脉融入心间的极微心风，转现为身呈白色、执持铃杵、拥抱金刚界自在母的上师金刚持之身。

སྙིང་གའི་པདྨ་ཁ་ཟུམ་པའི་རྩེ་མོར་རྡོ་རྗེ་རྩེ་ལྔ་པའི་ཏོག་དང་། ཐུགས་ཁྲེང་གིས་དཀྲི་བ་སོགས་གཞན་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱ། སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་ཡང་དག་བླ་མ་དང་། །སོགས་བླ་མས་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་སྨོན་ལམ་གདབ། དེ་ལྟར་བླ་མའི་སྐུ་མཐོང་བ། གསུང་ཐོས་པ། སེམས་ལ་དག་སྣང་འཕེལ་བ་སོགས་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་རྟགས་ཁྱད་པར་ཅན་མ་བྱུང་བར་དུ་བསྒོམས་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་བླ་མའི་གསང་རྣམ་དུ། ཆུ་མིག་ལུང་དུ་རྒྱུད་རྒྱལ་འདུས་པའི་ལམ། །ཞེས་སོགས་ཀྱང་རིམ་ལྔའི་ཁྲིད་ཀྱི་སྔོན་འགྲོའི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྟགས་ཟུར་ཙམ་གཅིག་ཞལ་བཞེས་གནང་བ་རེད། ད་ལྟ་གདུལ་བྱ་རྣམས་བློའི་མཐུ་ཁྲི། ཉམས་ལེན་ལ་སྙིང་རུས་ཞན་ཀྱང་བླ་མ་རྣམས་ཐུགས་བརྩེ་བས་ཁྲིད་རྒྱས་པ་གནང་བ་ལས་གདུལ་བྱ་མཆོག་མི་ལ་ལྷ་བུ་ལ་ཁྲིད་ཀྱང་ཚིག་རིས་ཙམ་དང་མགོ་སྐོར་ཙམ་ཞལ་ལ་བླངས་པས་ཁྲིད་ཀྱི་གོ་ཆོད་པ་བླ་མས་གསུངས། དགེ་ལུགས་པས་ཁྲིད་ཆེན་བཞི་ཁས་མི་ལེན་པ་མིན་ཀྱང་།

གྲགས་ཆུང་བ་ལམ་རིམ་གྱིས་ཐུན་མོང་ལམ་སྦྱངས་ལ་རྒྱལ་དུ་བཏོན་པའི་ཞར་བྱུང་དུ་སོང་ནས་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ཏེ་སྒྲུབ་མ་དགོས་པ་ཡིན་ཞེས་ཁོང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ནས་གསུངས། རང་གིས་བག་ཆགས་འཛོག་ཆེད་དམིགས་ཁྲིད་རེ་རེ་བསྐྱངས་ཚོག་ཀྱང་ཕྱོགས་རེར་མ་སོང་བར་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཚང་བར་བྱེད། གཞན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲིད་བཞི་དར་སོ་ཆེ།

继观心间的莲花闭合，莲苞上端以五股杵为顶宝，并以咒鬘缠裹等，可参阅他论了知。继诵："生生不离清净师，受用法之妙功德，地道功德圆满已，金刚持果愿速获！"发愿为上师摄受。如是观修，直至出现见到师身、闻及师语、所思皆净相增长等承蒙摄受的殊胜征兆。

上师对此教导说："遍知上师的《密传》中也说到'曲弥沟中续王集密道……'是指他承认了些许在修五次第引导前行的上师瑜伽时，出现了相关征兆。如今的徒众心力衰减、修行也毅力不足，即使上师们以悲心给予广详的引导，其效果也不及密勒日巴般的殊胜化机，仅以简短的词句及提点即能领会。"格鲁派中虽非不许四大引导，但并不著名，着重的是以道次第修习共同道，具体的观想顺带修持即可，不必另作专修。"这是他亲从妙音尊者获赐的教言。为自己安立殊胜习气，固可按引导观修各各所缘，然纵未达其近似方，也应修习齐全、圆满之道。他派中四大引导则较为流行。

སྐྱབས་མགོན་རྡོ་རྗེ་འཆང་ནས་གསེར་ཁང་གི་བྱམས་སྐུ་བཞེངས་སྐབས་སོ་སོར་འབྲེལ་འཛོག་ཆེད་ཞལ་འདེབས་བསྡུ་མཁན་འགའ་བཏང་། ངེད་ཀྱང་མཚོ་སྔོན་གྱི་སྟོད་ཅིག་ལ་སོང་བས་ཁམས་ནས་ཐུག་སློས་རྫོང་ལ་མཚམས་སུ་སྡོད་མཁན་ར་ཚ་ཚོས་རྗེ་ཟེར་བ་ཅིག་དང་གཏམ་བྱུས་པར། ད་དེང་སང་དེ་འདྲ་མེད། སྔར་མཚོ་སྙིང་ལ་སྡོད་སྐབས་ཁྲིད་ཆེན་བཞི་བསྐྱངས་པས་ཕྱག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་པ་ཞིག་ད་ལྟ་རང་ལ་ཨེ་མི་སྐྱེ་བསམ་བསམ་ཞིག་བྱུང་།

ཟེར་བས་ད་ཅང་འབད་ཚོད་རེད། དྲུང་པ་རྒྱལ་ཚབ་པའི་གསུང་སྒྲོས་ལྟར་ལམ་ཐུན་མོང་པ་དང་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྦྱོང་བ་ཞིག་ཐོན་ན་རྫོགས་རིམ་དངོས་ལ་སླེབ་ནས་འབད་ན་ལོ་ཁ་ཤས་ལས་མི་འགྱུང་བ་ཡིན་འདུག   རང་རེ་ཁང་པའི་རྒྱ་སྒོ་ལ་མ་ཕྱིན་པར་ཕུག་གི་མཛོད་ཀྱི་གཏམ་སླེང་བ་ལྟ་བུ་ལས་མེད་ཀྱང་བཤད་རྒྱུ་དང་ཉན་རྒྱུ་ཙམ་ཡོངསཔའང་ངོ་མཚར་བས་དེ་ཚོའི་བསྐང་རའི་ཚོད་མིན་པར་འདུག་གསུངས།

怙主金刚持在修造金瓦殿的慈尊像时，为令各人皆与慈尊结缘故，指派我们外出化缘。我也到了安多地区，曾在札嘎[15]的博宗与一位来自康区的闭关者“惹擦法王”探讨，他感叹说：“真是今非昔比啊，过去在海心山[16]闭关时，只要实修四大引导便能生起某些大手印的证悟，如今却总担心不能生起！”谓付出了非常大的勤勉。而如仲巴嘉擦巴所宣讲般，若能于共道及生起次第修出觉受，到达真正的圆满次第时，只要勤修些许年头就能成就。虽如我们尚未抵达宅舍的大门时，对于最里面的库藏，除作谈论外实无可得，但仅有可供解说及可供听闻亦属稀有故，暂不必企望能满愿（实际达成）。

རྫོགས་རིམ་དངོས་ལ། གཞི་དངོས་པའི་གནས་ཚུལ་དང་། གནད་བཞི་སོགས་ཡིག་ཆ་རྣམས་སུ་གསལ་བ་ལྟར་ལ། འདུས་པར་ངག་དབེན། སེམས་དབེན། སྒྱུ་འོད། ཟུང་འཇུག་དང་ལྔ། ལུས་དབེན་ཟུར་དུ་བརྩིས་ནས་རིམ་པ་དྲུག་གསུངས་པ་དེ་རགས་པར་ཕྱེས་ན་བསྐྱེད་རིམ་ཚོགས་ལམ། རྫོགས་རིམ་གྱི་ལུས་དབེན་སྦྱོར་ལམ་དྲོད། ངག་དབེན་རྩེ་མོ། སེམས་དབེན་བཟོད་པ། མ་དག་པའི་སྒྱུ་ལུས་ཆོས་མཆོག རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མཐོང་ལམ། དག་པའི་སྒྱུ་ལུས་དང་། སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་སྒོམ་ལམ། མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་མི་སློབ་ལམ་དང་། འཇིགས་བྱེད་ལ་ཐུགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། དམ་ཚིག་གི་རྣལ་འབྱོར། དབྱིབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། རྣམ་དག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བཞི།   ཐུགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཐུགས་ཀྱི་གཞིའི་རྣལ་འབྱོར་ལུས་དབེན་གྱི་དོད་ཐུབ། ཐུགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དངོས་ངག་དབེན་གྱི་དོད་ཐུབ། དམ་ཚིག་གི་རྣལ་འབྱོར་སེམས་དབེན། དབྱིབས་ཀྱི་རྣལ་

15 བྲག་དཀར　查果拉。山口名。在今西藏自治区亚东县西部，海拔 5105 米。

16 མཚོ་སྙིང་　龙驹岛，湖心山，海心山。在青海湖中心。

འཁྱོར་དག་མ་དག་གི་སྒྱུ་ལུས། རྣམ་དག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མཐོང་སྒོམ་དང་མཐར་ཐུག་གི་འོད་གསལ་ཏེ་རྣལ་འབྱོར་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་ཆོས་མཆོག་ཡན་ཆད་བསྡུས་ཆོག འཇིགས་བྱེད་ལ་བདེ་གསང་གི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཟབ་གནད་ཚང་ཚུལ་རེད་འདདའ་བའི་དྲིས་ལན་ལྟར་ལ། བདེ་གསང་གི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་འདིར་ཁ་བསྐང་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་ཡ་མ་བྲལ་བར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གཅིག་ཡིན། འཇིགས་བྱེད་ཞལ་ཕྱག་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་ལ་གནས་ནས་བསྒོམ་ཆོག་གསུངས་ཀྱང་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་ཡུམ་བཅས་བྱས་ན་དོག་བདེ།

圆满次第正行中，有关基位的情形及四种扼要等如诸文献所载。（正行于）《集密》中分为语远离、心远离、幻身、光明及双运共五次第，若另计身远离则为六次第。若作粗略区分，则生起次第属资粮道，圆满次第的身远离为加行道暖位，语远离为顶位，心远离为忍位，不净幻身为世第一法，第四次第的义光明为见道，清净幻身及有学双运为修道，无学双运为无学道。能怖金刚中分为咒瑜伽、誓言瑜伽、形相瑜伽、清净智慧瑜伽共四瑜伽。咒瑜伽中，咒基瑜伽能代替身远离，咒瑜伽正行能代替语远离，誓言瑜伽即心远离，形相瑜伽即净与不净幻身，清净智慧瑜伽即见道、修道及究竟的光明——也就是后二种瑜伽中可含摄世第一法以上地道。能怖金刚中齐备胜乐、集密二次第甚深扼要的情形，按《仁达瓦问答录》中所载，谓本法中补充以胜乐、集密的二次第诸差别而修，同为乐、密、怖三尊究竟不离而修之法。虽说可由安住面臂圆满的能怖金刚佛慢而修，但若按一面二臂、怀抱佛母相而修则更容易达成。

རླུང་རོ་དགུ་ཐུག་བྱེད་ན་ལུས་རྣམ་སྣང་གི་ཆོས་བདུན་ལྡན་དུ་འཁོད་ལ། རང་འཇིགས་བྱེད་མ་ཧེའི་གདོང་ཅན་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་ཡུམ་བཅས་དྭངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ལུས་དབུས་དྲང་པོར་རྩ་དབུ་མ་ཕྱི་

སྔོ་ལ་ནང་དམར་བ་སྦོམ་ཕྲ་གྲོ་སོག་གི་ཚད་ཙམ། དེའི་གཡས་སུ་རོ་མ་དམར་པོ། གཡོན་དུ་རྐྱང་མ་དཀར་པོ། རྩ་གསུམ་ཀ་ཡར་ཚངས་བུག་བར་དུ་སོང་། དེ་ནས་མར་གུག་སྟེ་དབུ་མའི་ཡར་སྣེ་སྣ་བུག་གི་འཛོམ་མདོ་དང་། རོ་རྐྱང་གི་ཡར་སྣེ་སྣ་བུག་ལ་ཟུག   མར་སྣེ་སྤྱིར་རྟགས་ཀྱི་རྩེ་བར་འགྲོ་ཡང་འདིར་དགོས་དབང་གིས་ལྟེ་འོག་སོར་བཞི་ཙམ་དུ་དབུ་མ་དང་། རོ་རྐྱང་གཉིས་དེ་ལས་ཅུང་ཟད་ལྷག་པ་བསམ། རླུང་ཐོག་མར་གཡས་དང་གཡོན་ནས་རྟབས་པའི་ཕྱག་ལེན་གཉིས་འདུག་ཀྱང་ཁྱད་པར་མེད་པས་གཡོན་ནས་ཐོག་མར་རྟབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྐྱང་མའི་མར་སྣེ་རོ་མར་བཅུག སྣ་བུག་གཡས་བཀག་ལ་གཡོན་ནས་རླུང་རྟབས་པ་རྐྱང་མའི་ནང་བརྒྱུད་དེ་སོང་བས་རྐྱང་མ་རླུང་གིས་གང་བ་ལ་དམིགས་པ་གཏད་ནས་ཅུང་ཟད་བསྡད། དེ་ནས་རླུང་རོ་མར་སེར་གྱིས་བུས་པས་དེར་ཞུགས། སྣ་བུག་གཡས་ནས་རླུང་དྲག་ཏུ་ཕུད་པས་རོ་མའི་ནང་གི་ནག་ཁྲག་ཆུ་སེར་ནད་ཚང་ཚོང་སོགས་སྐྱོན་གང་ཡོད་ཕྱིར་ཐོན་པར་བསམ་པ་ལན་གསུམ་བྱ། དེ་རྗེས་རོ་མའི་མར་སྣེ་རྐྱང་མར་བཅུག་ལ་སྣ་བུག་གཡས་ནས་རླུང་རྟབས་པས་རོ་མ་རླུང་གིས་གང་བ་ལ་དམིགས་པ་གཏད། རྐྱང་མར་སེར་གྱིས་བུས་སྣ་བུག་གཡོན་ནས་ཕུད་དེ་རྐྱང་མའི་སྐྱོན་སྤྱངས་པ་ལན་གསུམ་བྱ། དེ་ནས་རོ་རྐྱང་གཉིས་ཀའི་མར་སྣེ་དབུ་མར་བཅུག་པ་ཡི་གེ་ཆའི་སྣོད་ལྟ་བུར་བསམ་ལ་སྣ་བུག་གཉིས་ཀ་ནས་རྟབས་ཏེ་རོ་རྐྱང་རླུང་གིས་གང་བ་དམིགས་པ་གཏད། དབུ་མའི་ནང་དུ་སེར་གྱིས་བུས་ལ་སྣ་བུག་གཉིས་ཀ་ནས་ཕྱིར་དྲག་ཏུ་ཕུད་དེ་དབུ་མའི་སྐྱོན་སྤྱངས་བ་ལན་གསུམ་བྱ། དེ་ཡང་སྣ་བུག་གཉིས་ཀ་ནས་རྟབས་ཏེ་གཉིས་ཀ་ནས་ཕྱིར་ཕུད་ཀྱང་དོན་ལ་རོ་རྐྱང་ནས་རྟབས་ཏེ་དབུ་མ་ནས་ཐོན་པར་བསམ་དགོས་གསུངས།

若修九节风除浊，身以毗卢七法入坐。明观自成一面二臂、怀抱佛母的水牛头相之身，具光明通透的自性。在身躯正中有笔直而住的中脉，颜色外蓝内红、粗约麦秆许，其右侧为红色右脉，左侧为白色左脉。三脉上端抵达梵穴后弯曲下行，即中脉的上端开口于鼻孔内腔的交汇处，右、左二脉的上端插入鼻孔内。下端一般是抵达生殖器的尖端，但此处根据需要可观为仅达脐下四指。在该处的左右二脉较中脉稍长。

虽有先从右吸气及从左吸气二规，但并无差别。就先从左鼻吸气而言，是观左脉的下端插入右脉，阻塞右鼻孔而从左鼻孔吸气，风息沿左脉内下行、乃至为风息灌满，如是专注观想并稍闭气。其后观风息“嗖”地（译按：快速状）喷入右脉，从右鼻孔猛然呼气，观想将右脉内的脓血、黄水、疾病及流毒等一切过失全部排出，反复三遍。其后，观右脉下端插入左脉，并从右鼻孔吸气，右脉为风息灌满，稍停后，风“嗖”地贯入左脉，左鼻孔喷气，净治左脉的过失，反复三遍。其后，观左右二脉的下端插入中脉，状如藏文“ཆ”字的下半部分，并从两鼻孔同时吸气，左右二脉为风注满，稍停后，“嗖”地进入中脉后，二鼻孔同时猛然喷气，净治中脉的过失，反复三遍。其中，从二鼻孔吸气、二鼻孔呼的动作，实际上必须观想吸入左右二脉，再从中脉喷出。

དེ་ནས་རྩ་འཁོར་གསལ་འདེབས་པ་ནི། འདིར་འདུས་པ་ལྟར་རྩ་འཁོར་དྲུག་གསལ་བཏབ་ནའང་མི་ཆོག་པ་མེད་ཀྱང་རེ་ཞིག་བཞི་གསལ་བཏབ་པས་འཐུས། དེ་ལ་སྤྲོག་རྩའི་ནང་ངོས་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ཀྱི་གཞུང་ཤིང་གི་ཚུལ་དུ་རྩ་རོ་རྐྱང་དབུ་གསུམ་ཡར་སྣ་སྤྱི་བོ་དང་། མར་སྣ་གསང་གནས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་བུ་ག་དང་ཁ་ད་ཚད་དུ་གནས་པ། བྲང་གི་ཉུས་པ་སུམ་ཕྲག་གི་ཐད་སྙིང་དབུས་མ་ནོར་བ་ཡིན་ལ། སྐལ་ཚོག་ནང་ལ་ཙང་ཟད་འབྱུར་ནས་ཡོད་པས་རྒྱབ་ལ་ཉེ་བ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལས་དོན་ལུས་ཀྱི་དབུས་དྲང་པོར་གསལ་འདེབས་པ་ཡིན། གཞི་ལ་རོ་རྐྱང་གིས་དབུ་མ་ལ་སྙིང་གའི་ཐད་ཀྱི་སྟེང་འོག་ཏུ་རྩ་མདུད་གསུམ་རེ་ཡོད་པས་འགྲོལ་དཀའ་ལ། རྩ་འཁོར་གཞན་གྱི་ཐད་དུ་མདུད་པ་རེ་རེ་ལས་མེད་པས་སླ་མ་ལས་འགྲོལ་སླ་བ་རེད། མདུད་ཚུལ་ཡང་རོ་རྐྱང་གཉིས་ཀྱིས་དབུ་མ་ལ་དཀྲིས་མཚམས་ནས་ཁུག་མདུད་དུ་སོང་ནས་ལུ་གུ་རྒྱུ་དུ་ཡོད་པ་དེས་དབུ་མར་རླུང་རྒྱུ་བ་བཀག་སྟེ་དབུ་མ་ཞར་བའམ་ཁ་འབྱར་ནས་ཡོད་ལ། རོ་རྐྱང་རླུང་གིས་གང་ནས་གནས་པ་ལས་རླུང་ཡིན་པས་དེས་ཆགས་སྡང་རྨོངས་གསུམ་སོགས་ཀུན་རྟོགས་སྣ་ཚོགས་བསྐྱེད་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་ཡིན་ལ། རོ་རྐྱང་གི་རླུང་

སྦྱོང་པའི་ཐབས་ལུས་ཀྱི་གནད་གང་ཆེ་སར་དམིགས་པ་གནད་དུ་བསྡུན་པས་རླུང་དབུ་མར་ཞུགས་ནས་གནས། དེར་ཐིམ་པ་སྟེ་འགག་ནས་མེད་སོང་བ་ན་ཀུན་རྟོག་བཞོན་པའི་རླུང་མེད་པར་གནས་མི་ནུས་པས་བཙན་ཐབས་སུ་འགག་པར་བྱས་པས་མདོ་སྔགས་གཉིས་ལ་མྱུར་བྱུལ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་འདི་ལ་ཐུག རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱིས་ཉོན་སྒྲིབ་ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་གཅིག་ཆར་སྤོང་ནུས་པ་ཡིན། གསལ་འདེབས་པའི་ཚེ་རོ་རྐྱང་གཉིས་ཞར་ནས་དབུ་མ་རླུང་གིས་གང་ནས་ཡོད་པ། དེའང་ཚུ་ཤིང་གི་མེ་ཏོག་ལྟར་སྦོ་བ། ཏིལ་མར་གྱི་མར་མེ་ལྟར་གསལ་པདྨའི་འདབ་མ་ལྟར་མཉེན་པ་སྟེ་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་དུ་བྱ། འདི་ལ་གོང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ནས། རོ་མ་དམར་ཞར། རྐྱང་མ་དཀར་ཞར་ཞེས་མིང་འདོགས་ཚུན་ཆད་ཀྱི་སྙིང་ནས་རླུང་དབུ་མར་སྦྱུད་དགོས་པའི་བརྡ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། རང་རེ་ཚོ་ལ་སུ་ཞར་ཡོད་རང་རང་གི་སེམས་ན་ཡོད་པ་དེ་རེད་ཅེས་ཀུ་རེའི་ཚུལ་དུ་གསུངས་པ་དོན་གནས་ཡིན།གང་ན་རྩ་མདུད་ཡོད་པ་དེར་རྩ་འཁོར་རེ་ཡོད་པས་བསྒོམ་པའི་སྐབས་རྩ་མདུད་གྲོལ་ནས་དབུ་མ་དང་དེ་ལས་གྱེས་པའི་རྩ་འཁོར་རྣམས་བུ་ག་ཏ་རེ་ཡོད་པ།   རོ་རྐྱང་གི་ཐད་ཀའི་རྩ་འདབ་རྣམས་ཀྱིས་རོ་རྐྱང་ཐལ་བྱུང་དུ་ཕུག་སྟེ་རྩ་འདབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་དབུ་མ་ལ་ཟུག་པ། གྱེས་ཚུལ་སྙིང་གའི་བྲང་གི་ཊུས་པ་སུམ་ཕྲག་གི་ཐད་ཀྱི་དབུ་མ་ལས་རྩ་འདབ་བཞི། དེ་ལས་གཉིས་རེ་གྱེས་པས་སྙིང་ག་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་བརྒྱད་པ་ཁ་དོག་དཀར་པོ་ལྟེ་བ་ཟླུམ་པོར་གནས་པ།   མགྲིན་པའི་ཨོལ་མདུད་ཀྱི་ཐད་དུ་དབུ་མ་ལས་རྩ་འདབ་བཞི། དེ་རེ་རེ་ལས་གཉིས་གཉིས་གྱེས་པས་བརྒྱད། དེ་རེ་རེ་ལས་གཉིས་གཉིས་གྱེས་པས་མགྲིན་པ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་བཅུ་དྲུག་པ་ཁ་དོག་དམར་པོ་ལྟེ་བ་ཟླུམ་པོ་ཅན། སྤྱི་བོའི་སྨིན་མཚམས་ཀྱི་ཐད་ཀླད་རྒྱའི་སྟེང་ཙམ་དུ་དབུ་མ་ལས་རྩ་འདབ་བཞི། དེ་རེ་རེ་ལས་གཉིས་རེ་གྱེས་པས་བརྒྱད། དེ་རེ་རེ་ལས་གཉིས་རེ་གྱེས་པས་བཅུ་དྲུག དེ་རེ་རེ་ལས་གཉིས་རེ་གྱེས་པས་སྤྱི་བོ་བདེ་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་པའི་ལྟེ་བའི་དབྱིབས་གྲུ་གསུམ་པ།   ལྟེ་བའི་བུ་གའི་ཐད་ཀྱི་དབུ་མ་ལས་རྩ་འདབ་བཞི། དེ་ལས་བརྒྱད། དེ་ལས་བཅུ་དྲུག དེ་ལས་གཉིས་གྱེས་པས་སོ་གཉིས། དེ་ལས་གཉིས་རེ་གྱེས་པས་ལྟེ་བ་སྤྲུལ་པའི་འཁོར་ལོ་རྩ་འདབ་རེ་བཞི་པན་ཚུན་བསྣོལ་བ་ལྟར་ཡོད་པ་འདྲ་སྟེ་ཁ་དོག་དམར་པོ་ལྟེ་བ་གྲུ་གསུམ་པ།

其后明观脉轮：在此虽按《集密》明观六脉轮亦无不可，但暂观

为四脉轮即可。其中，依傍于命脉的内侧、如身躯的主柱状观有右、左、中三脉，上端齐平于头顶、下端齐平于生殖器口而住。说位于胸骨剑突交汇处高度的心间正中是无误的，所谓“位于脊柱关节内稍突出故靠近背部”实际上是指应观其位于身躯的正中。

基位时，是由右、左二脉在中脉的心间段各从上下形成三重脉结，故难开解；其它脉轮处则并无各自缠作三结，故而较前易于开解。打结的方式，则是以左右二脉缠绕中脉扯紧成结后，如锁扣状阻塞风在中脉内流动，亦即附着或粘滞于中脉上。位于右、左脉的任何风息皆为业风故，以其所生的贪、瞋、痴等各种分别心导致流转轮回。只要以约束右、左脉内风息的方便——缘念身体内的任何重要关键部位而击注窍穴，就能令风息入、住于中脉，继而融入该处，令（右左二脉之风）阻断至无，则分别心便无所骑乘的风而不能安住，故为以强力阻断之法。显密二道中，之所以有迟速的殊异，其究竟原因即在于此。以此之故，以胜义光明之力能同时断除遍计与俱生的烦恼障。

在清晰观想时，观左右二脉浮瘪后，中脉内为风所充满。彼中脉亦应观为具足如芭蕉花般蓝色、如麻油灯般明亮、如莲瓣般柔软的三差别。贡唐文殊曾说：“仅从所立‘右脉红浮瘪，左脉白浮瘪’这个名字之上，就可知其所表达的，是将风息收摄入中脉。我们不管是谁，皆曾在内心感受过的某种虚弱感觉即是。”此虽似戏言，但意涵即指此。凡是有脉结处皆有脉轮故，在观修时应观脉结松开后，中脉及从其分出的脉轮各有孔隙。垂直于右、左脉的众脉瓣则穿透左右脉——即观想一切脉瓣皆插于中脉上。

其分衍的方式，是从胸骨剑突交汇高度的中脉分出四脉瓣，每一脉瓣各分二支而成安住于心间、白色、中央圆形、具八脉瓣的法轮；从喉结高度的中脉分出四脉瓣，各两两分出为八支，又再两两分出而成安住于喉间、红色、中央圆形、具十六脉瓣的受用轮；从眉间高度、约于脑膜之上的中脉分出四脉瓣，各两两分出为八支，再两两分出为十六支，又再两两分出而成安住于头顶、杂色、中央三角形、具三十二脉瓣的大乐轮；从脐孔高度的中脉分出四脉瓣，再依次两两分出八支、十六支、三十二支，乃至六十四支而成安住于脐间、红色、中央三角形、具六十四脉瓣交叉状的变化轮。

འདུས་པ་དང་དུས་འཁོར་ནས་གསུངས་ཚུལ་ཡང་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ། གང་ལྟར་སྙིང་མགྲིན་སྤྱི་བོ་ལྟེ་བ་ཞེས་གོ་རིམ་འདི་ལྟར་གསུང་བཤད་ལ་གནང་བ་རིམ་པས་ཉིས་འགྱུར་དུ་སོང་བས་འཆར་བདེ། སྤྱི་བོ་དང་སྙིང་གའི་རྩ་འདབ་གདུགས་ཁ་སྦུབས་པ་ལྟ་བུ་དང་། མགྲིན་པ་དང་ལྟེ་བའི་རྩ་འདབ་གདུགས་ཁ་གྱེན་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་ཨེ་ཝཾ་ཁ་སྦྱོར་དང་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བྱ། རྩ་མདུད་ཆགས་ཚུལ་ཕྱག་ཁྲིད་གནང་ཞིང་། སྙིང་གར་རོ་རྐྱང་གིས་རེས་མོས་མིན་ལ། རོ་རྐྱང་གིས་མདུད་པ་མིན་ཟེར་བ། དེ་ལའང་དབྱེ་བར་དཀའ་བ་ཡི། །དབུས་སུ་མདུད་པ་གསུམ་གྱིས་དཀྲིས། །ཞེས་པ་དང་མི་མཐུན་གསུངས།

《集密》与《时轮》中所说的安置法也略有不同。无论如何，均按“心、喉、顶、脐”这个次序讲述，这样依次（后者是前者脉瓣的）两倍出现，方便记忆。头顶与心间的脉轮如覆伞向下状、喉间与脐间的脉轮如伞口上仰状，令合于ཨེ་ཝཾ（哎旺）和合与方便智慧之理。（上师）以手指示脉结的形成方式，且说于心间并非由右左二脉交替形成，如谓“非以右左脉打结”，乃指与续中“彼中亦难分，中结三所缠”之说不同。

རྫོགས་རིམ་དངོས་ལ་རྣལ་འབྱོར་བཞི་ལས། དང་པོ་སྔགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་སྔགས་ཀྱི་གཞིའི་རྣལ་འབྱོར་ལྟེ་བར་གནད་དུ་བསྣུན་ཚུལ་དང་། སྔགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དངོས་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཐོག་མར་རྩ་ལམ་སྦྱངས་བ་ནི། རང་འཇིགས་བྱེད་དུ་གསལ་བའི་སྙིང་གར་གཞི་ལ་ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་སྟེང་དང་དམར་པོ་འོག་ཏུ་གནས་པའི་དབུས་སུ་རླུང་སེམས་དབྱེར་མེད་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ཡོད་པ་དེ་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་ཆགས་པ་ཀྲུ་ཤན་ནམ་ནས་འབྲུ་ཕྱེལ་མོར་བཏང་བའི་ཚད་ཙམ་དུ་འདྲིལ་ནས་དབུ་མའི་ཡར་སྣེར་གནས་ནས་རང་ལུས་ལྷ་སྐུར་གསལ་བ་ལ་བལྟས་པ་ན་རྒྱན་ཆ་ལུགས་མཚན་དཔེ་ཞལ་ཕྱག་སོགས་གསལ་བར་མཐོང་སྣང་བསྐྱེད། དེ་ནས་སྤྱི་བོའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་འདྲིལ་ཏེ་རྩ་འདབ་དང་། དབུ་མའི་ཡར་སྣེ་དང་མར་མགྲིན་པའི་རྩ་འཁོར་བར་གྱི་རྩ་དང་ལུས་ཀྱི་ཆགས་ཚུལ་འཆར་དུ་བཅུག ལེགས་པར་ཤར་བ་ན་སྤྱི་བོའི་ཤར་གྱི་རྩ་འདབ་སྦྱངས་བར་བྱའོ་སྙམ་པའི་འཕེན་པ་དང་ལྡན་པས་རྩའི་རྩེ་མོའི་བར་དུ་ཕྲི་ལི་ལི་ཕར་སོང་། རྩའི་ཆགས་ལུགས་བལྟས། ཕྲི་ལི་ལི་ཚུར་དབུས་སུ་འོང་བས་རྩ་ཆད་པ་མཐུད། གུམ་པ་ཐད་བཅད། རེངས་ཤིང་གྱོང་བ་མཉེན་པར་བྱས། རྣག་ཁྲག་ཆུ་སེར་སོགས་ཀྱིས་འགག་པ་བསལ་ཏེ་རྩའི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་སྦྱངས་པར་བསམ། དེ་ལྟར་སྤྱི་བོའི་རྩ་འདབ་རྣམས་ལའང་རིམ་པར་སྦྱངས་ཏེ་རྩ་འདབ་ཐམས་ཅད་བུ་ག་ཧ་རེ་ཡོད་པ་དབུས་ནས་ཕུ་ཞེས་བཏབ་ན་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས་ནས་ཕུ་ཞེས་པའི་སྒྲ་འབྱུང་བའི་ཚོད་དུ་སྦྱངས། དེ་ནས་འགྲིན་པའི་རྩ་འདབ་སྦྱངས་བར་བྱའོ་སྙམ་པའི་འཕེན་པ་དང་ལྡན་པས་དེའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་འདྲིལ། སྙིང་གའི་བར་གྱི་རྩ་དང་ལུས་ཀྱི་ཆགས་ཚུལ་བལྟས་ནས་རྩ་འདབ་སྔར་ལྟར་སྦྱངས། སྙིང་ག་དང་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་སྦྱོང་བ་རྩའི་རྣམ་པ་ལ་གསལ་སྣང་འདོན་པ་དང་། རླུང་སེམས་འཇུག་པ་གཅིག་པ་འཆར་ཐབས་ཡིན། རྩའི་གསལ་སྣང་སྒྲུབ་པ་འདི་རྫོགས་རིམ་ལ་ཆེག་དྲིལ་བྱེད་ན་ཟླ་བ་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་སྦྱངས་ན་རྫོགས་རིམ་བསྒོམ་པའི་གཞིར་གལ་ཆེ་བས་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་འགས་ཀྱང་ཞག་ཁ་ཤས་རེ་བསྒོམ་པ་གནང་སྟེ།

第二章、咒基瑜伽

圆满次第正行四种瑜伽中，第一、咒瑜伽。分为1、咒基瑜伽于脐间击注窍穴之法，2、咒瑜伽正行。

首先净治脉道：明观为能怖金刚的自己心间，安住上白下红的

圆满次第课后校正稿

基位明点。其中央具有风心无别的不坏明点，呈白中带红色泽、滚圆的球状，大小如汉地豌豆或青稞。此光点滚动升至中脉上端而住后，当其观看明观为本尊的自身时，生起见到配饰、相好、面臂等的清晰景象。其后滚动至头顶脉轮中央，令现起脉瓣、中脉上端，以及下至喉间脉轮间脉与身的形成方式。至能善加现起时，提念“当净治头顶所现的脉瓣！”由具此牵引力故，遂滴溜溜移动至彼脉端，观看脉的形成方式，再滴溜溜摄回至脉轮中央，令该脉断者接续、扭曲者伸直、僵硬者柔软，脓血、黄水等所致的阻塞、萎陷等一切脉的过失皆得净治。在头顶诸脉瓣中亦同样依次净治，直至在一切脉瓣各具的孔隙内，当向其吹气发出“噗”声时，三十二脉瓣皆传出“噗”声而得净治。其后，提念“当净治喉间脉瓣！”遂滚动至其脉轮中央，观看该处至心间之间脉与身的形成方式后，如前净治脉瓣。心间至脐间的脉轮也如前作净治，乃于脉内引生明现，以及风心同运而现的方便。这一明现脉的修法在全力专修圆满次第时，若能以持续月余等时间作净治，对打下观修圆满次第的基础极为关键故，个别大德亦会花些许时日作此观修。

དེ་ལྟར་ཉམས་འོག་ཆུད་པའི་བར་དུ་སྦྱོང་བ་ནི། ཇོ་མི་ལས། ཙ་ཀླུང་གྲ་མིག་གི་འཁོར་ལོ་ཡོད། །ཅེས་པའི་གདམས་པ་དེ་ཡིན་པར་དཔོན་སློབ་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐོར་འདི་མི་ལའི་མགུར་འབུམ་ལ་སྦྱར་རྒྱུ་མང་པོ་ཡོད། ད་ལྟ་རང་རེ་ལ་རྟོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་སྲིད་དང་དབེན་སའི་མཁས་གྲུབ་གོང་མ་ལྟར་གྱི་སྒྲུབ་ཚུགས་ཉམས་པས་ཁྲིད་ཀྱི་རིགས་ཀྱང་རྟ་ཐོག་མདུང་བཟུང་གིས་དཀྲུས་གཅིག་ལ་ཚར་ཐུད་བཏང་ནས་རྒྱུན་མ་ཉམས་པར་བསྐྱངས་པ་རེད། ཁྲིད་གཏོང་ཚུལ་དངོས་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་དུ། ཉིན་མོ་རྒྱུད་སྡེའི་བཤད་པ་དང་། མཚན་མོ་ཁྲིད་གནང་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ཉིན་རྒྱུད་དང་

འགྲིལ་བའི་བཤད་པ་རྒྱ་བོད་སོ་སོའི་ལུགས་འཐད་མི་འཐད་ཀྱི་དགག་བཞག་དང་བཅས་མཐའ་བཅད་ནས་རྒྱས་པར་གསུངས། མཚན་རིམ་གཉིས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གྱི་དམིགས་སྐོར་གེགས་སེལ་ཐོགས་འདོན་དང་བཅས་ཉམས་མྱོང་དང་སྦྱར་ནས་བསྐྱལ་ཅིང་།

如是直至生起觉受之间作观想。强巴仁波切说其就是米拉日巴所说:“麦芒眼轮有脉风”的教授。这一圆满次第的法类有众多可与《米拉尊者道歌集》结合之处。如今，如朵滇·蒋贝嘉措等色举与温萨派诸贤德祖师般的领修法在我们已衰减故，引导的类别亦如骑马挺矛冲刺般一次完成，以保持传承无衰。

真正赐予导引的方式，在克主杰大师的传记中，有谓白天讲解续部、晚上赐予导引。故而白天可作续部及其释论的讲解，及就印、藏各宗是否合理的破立等作详细讲述;晚上则可对二次第实修轨理的所缘法类及除障显效等，结合体验作传授。

གནང་ཚུལ་ཡང་དཀར་ཆག་ཐོའི་ཡིག་ཆུང་ལྟར་ལ། བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལྷ་བུའི་ཁྲིད་གནང་བ་ཉམས་འོག་ཏུ་ཆུད་ཀྱི་བར་ཆོས་མཚམས་བྱས་ནས་སྐྱོང་བ་ལ་སྦྱོང་ཞག་འཇོག་པ་ཟེར། ཉམས་ཁྲིད་འབོག་ལུགས་དངོས་དེ་འདྲ་ཡིན་པས་ཁྲི་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན་པས་རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་ལྕང་སྐྱ་རོལ་བའི་རྡོ་རྗེར་དཀར་ཆག་ཐོའི་ཡིག་ཆུང་གི་བབས་དང་བསྟུན་ནས་གནང་ཚུལ་རྣམ་ཐར་དང་གསན་ཡིག་ཏུ་གསལ། གྲུབ་མཐའ་གཞན་ལ་ད་དུང་ཡང་སྒྲུབ་ཚུགས་དང་ཁྲིད་སྐྱོང་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་ཙམ་སྐྱོང་མཁན་མང་བ་རེད། རླུང་དང་གཏུམ་མོ་ལ་བརྡ་གཏོག་ཆེ་ཡང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ལྷ་བ་འཁྲུལ་མེད་རྟེན། སྐུ་གསུམ་ལམ་འཁྱེར་ཚང་བའི་བསྐྱེད་རིམ་གྲུབ་ནས་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་མ་ནོར་བ་ལ་རླུང་ཞུགས་གནས་ཐིམ་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ། རོ་རྐྱང་གི་ནང་དུ་བུམ་པ་ཅན་ཅི་ཙམ་བཟུང་ཡང་ལས་རླུང་ཡིན་པས་འཕྱི་བས་རླུང་ཐུན་གཅིག་གིས་དགུན་འདས་པ་དང་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་བཅས་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེར་ཁམས་ངོས་ཀྱི་གྲུབ་པ་གཉིས་ཀྱིས་རླུང་གི་རྟོགས་པ་ཕུལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ཁྲི་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་དང་བླ་མ་ངག་དབང་རབ་བརྟན་གཉིས་ཀྱིས་སློབ་མ་ཅིག་ལ་རླུང་

འཛིན་ལུགས་བསླབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། རྗེ་ཉིད་ལྷ་སའི་དཔལ་འཁོར་རབ་བརྟན་དུ་བཞུགས་སྐབས་སུ་གྲུབ་པ་ཞིག་དང་གཏམ་བྱས་པར་ལྷོ་བྲག་གྲོ་བོ་ལུང་དུ་རླུང་བུམ་ཅན་བཟུང་བས་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔ་སོགས་ཀྱི་ཞལ་གཟིགས་མང་པོ་བྱུང་ཚུལ་གྱི་གཏམ་གླེང་ཚུལ་སོགས་དྲངས་ནས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ལམ་སྲོལ་འདིའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ཏེ་ཐུན་མོང་ལམ་གྱི་རྨང་གཞི་ཟིན་པ་ཞིག་གི་སྟེང་ནས་གཞུང་ཆེན་མོ་དང་མཐུན་པའི་མདོ་སྔགས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཉམས་མྱོང་ཚད་ལྡན་བྱུང་ན་རབ། མིན་ཀྱང་ཉེ་མ་རེ་དང་ཐུན་རེ་བཞིན་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་བག་ཆགས་ཅི་ཐེབས་བྱས་ན་ས་ཚོད་ཆེ། རྫོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་དུག་གསུམ་སོགས་སྐྱོན་ཟྤར་ཡོད་འགྲིབ། ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་གསུམ་སོགས་ཡོན་ཏན་ཟྤར་མེད་འཕེལ་བ་དགོས་ཀྱི། ཕྱི་རོལ་པ་དང་ཡང་ཐུན་མོང་གི་མངོན་ཤེས་དང་རྫུ་འཕྲུལ་སོགས་རྩ་རླུང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཙམ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡང་མེད་གསུངས།།

传授的方式，亦当如《科判略记》所述，谓于赐授诸如上师瑜伽的导引时，应以直至生起觉受作为分段标准“安排修习日程”。经验导引能真正显效即当如是故，传记及《闻法录》中，记载了赤巴·阿旺却滇向嘉瓦·格桑嘉措及章嘉·若必多杰专就《科判略记》而作传授的方式。他派中多有仅尚按领修法及引导内涵之规而修者，虽偏重于风息及忿怒母（拙火），但能在寻获菩提心及无误见解、成就齐全三身道用的生起次第后，令风息无错谬地入、住、融于脉轮中央却极难。在右左二脉内无论如何持瓶风亦皆属业风故，即使达到持气一座能越冬的程度，亦与土拨鼠毫无异致。并在引据了强巴仁波切在康区所遇两位成就者陈述其风息证量的经历，以及赤巴·索南札巴、上师阿旺饶滇二人向某弟子教授持风息法的典故；及其驻锡于拉萨的班觉绕丹时，与某位成就者交谈中述及在洛札的卓郛隆修宝瓶气时，亲见五方佛等众多神异现象……继而指出，应追随宗大师的这一道规，在共同道打下一定基础之上，上者能修出符顺于教典的显密道圆满具量

觉受，纵不济也能随于每日、每座所植下的几许全圆道习气利益较大。证功德亦须为先所具的三毒等过失减轻、三主要道等先所无的功德增长，而与外道所共的神通、神变等仅依脉、风的缘起现象并无任何必要。

༄ ཐུགས་ཀྱི་གཞིའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཐོག་མའི་དམིགས་པ་གནད་དུ་བསྣུན་པས་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་རྫོགས་རིམ་ལ་འཁྲིད་ལུགས་སྣ་ཚོགས་བྱུང་ཡང་། དེ་ཐམས་ཅད་མཐར་རླུང་དབུ་མར་སྡུད་པའི་ཐབས་སུ་གཞོལ་བ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་མིང་འདོགས་ཚུལ་ཙམ་རེ་མ་གཏོགས་ཉམས་ལེན་གྱི་ལུས་མི་འདྲ་བ་གཞན་ཡོད་པ་མིན། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཡན་ཆད་ལ་དམིགས་པ་གནད་དུ་བསྣུན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཆར་མེད་པས་ཐོན་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་རྣམས་སུའང་མ་བཤད་པ་མང་། རྒྱུད་པས་དེ་ལ་ལག་རྗེས་ཞེས་ཐ་སྙད་འདོགས། འདིར་ཐོག་མར་ལྟེ་བར་གནད་དུ་བསྣུན་པ་ཡིན་པས་ལྟེ་བ་སྤྲུལ་པའི་འཁོར་ལོའི་དབུས་ཀྱི་རྩ་ཏིའི་ནང་དུ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡུངས་འབྲུའམ་ཐན་མ་ཕྱེད་གཤག་ཙམ་གྱི་སྟེང་དུ་རྩ་ལམ་སྦྱོང་བའི་སྐབས་ཀྱི་རང་སེམས་ཐིག་ལེར་གསལ་བ་དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་མ་ཧེའི་གདོང་ཅན་སྐུ་མདོག་སྔོག་འཛིན་གྱི་རླུང་དང་མཐུན་པར་དཀར་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་གྲི་ཐོད་འཛིན་པས་ཡུམ་རོ་ལངས་མ་དཀར་མོ་གྲི་ཐོད་འཛིན་པ་ལ་འཁྱུད་པ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་ནས་འབྲུའམ་ཡུངས་འབྲུ་ལྟ་བུ་ལ་རང་སེམས་ཞུགས་པ་བཞིན་དུ་དབྱེར་མེད་དུ་བསྒོམ། དེ་ལ་གསལ་སྣང་ཅུང་ཟད་ཐོན་པ་ན་ཡབ་ཡུམ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་སྦྱོར་མཚམས་ནས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་ཟེར་དམར་པོ་འཕྲོས་པ་སྣོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་ལ་ཕོག་པས་སྣོད་ཐམས་ཅད་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་བཅུད་ཐམས་ཅད་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐུར་གྱུར། སྣོད་འོད་དུ་ཞུ་བ་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་དུ་གསལ་བ་ལ་ཐིམ། དེ་རང་ཡབ་ཡུམ་ལ་ཐིམ། ཡུམ་ཡབ་ལ་ཐིམ། དེ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཡབ་ཡུམ་ལ་ཐིམ། དེ་ཧིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ཧཱུྃ་ལ་ཐིམ། དེ་ཞབས་ཀྱུ་ནས་ནཱ་དའི་བར་བསྡུས་ལ་དབང་པོ་དམན་པ་དམིགས་རྟེན་མེད་པས་དམིགས་པ་འཆར་མི་ནུས་པས་ནཱ་ད་ཕྲ་བ་ལ་སེམས་བཟུང་། རབ་ཀྱིས་དེ་ཡང་མི་དམིགས་པར་བསམ་ནས་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་མ་ནོར་བའི་ཐད་དེར་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག

咒基瑜伽：虽就最初于何所缘窍穴作击注不同的角度而言，有各种圆满次第的引导规，但最终全都唯是致力于风收摄于中脉的方便，因此除所安立的名字外并无不同的能修之身（架构）。胜义光明以上阶段对所缘窍穴作击注之法并无不同，故过去的引导文中亦多未作解说，续部对此称为“手迹”。

本法须先在脐间窍穴作击注故，观于脐间变化轮中央的中脉内、大小约芥子许或剖半豌豆许的日轮上，在净治脉道时所明观的自心明点，全然转成智慧萨埵——水牛面相的能怖金刚：其身色与持命风相同而为白色，一面二臂，手持钺颅，怀抱手持钺颅的白色起尸母。身量极为微小、高约青稞或白芥子，自心如进入其中般无别而修。

对此稍微修出明相时，观从父母等持的交合处放出大乐自性的红色光芒，照触一切情器。令所有器世间转成无量宫，所有情世间转成能怖金刚之身。器世间化光融入明现为能怖金刚的情世间有情身中，彼亦融入自身父母双尊，佛母融入佛父，佛父融入智慧萨埵双尊，彼融入三摩地萨埵“ཧཱུྃ”字，“ཧཱུྃ”字由字足至“那达”间收摄——下根者因无观缘所依则不能现起所缘故，应于微细“那达”持心；上根者应思维彼亦无所缘后，于脉轮中央无误的部位，一心专注乐空智慧而住等舍。

དེ་ལྟར་རིལ་འཛིན་དང་རྗེས་གཞིག་གི་སྤྱད་རིམ་གང་རུང་ལས་རྗེས་གཞིག་ཁྱབ་ཆེ།　བསྐྱེད་རིམ་དུས་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྲུབ་ཟིན་པས་འདིར་བྱིང་རྒོད་འགོག་པ་སོགས་ཀྱི་རྩོལ་བ་མི་དགོས་ཀྱང་ལས་དང་པོ་བས་བག་ཆགས་འཛོག་ཚད་ཤར་སྒོམ་ཙམ་བྱ། དེ་ལྟར་ལོ་ཟླའི་བར་དུ་བསྒོམ་པས་རླུང་སེམས་འཇུག་པ་གཅིག་པའི་གནད་ཀྱིས་སེམས་གང་དུ་གནས་པ་དེར་བཞོན་པའི་རླུང་ཡང་འཇུག་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་རླུང་དབུ་མར་ཞུགས་པའི་

རྟགས་སྣ་བུག་གཉིས་ནས་རླུང་མཉམ་རྒྱུ་ཤེད་མཚུངས་ངེས་ཅན་དུ་ཐེབས་པ་འབྱུང་། གནས་པས་རྟགས་སུ་སྣ་བུག་གི་རྒྱུ་བ་འཆད། དེ་བྱིངས་པ་བསགས་པ་ལ་ཡང་འབྱུང་བས་ལྟོ་བ་མི་འགུལ་བ་དགོས། ཐིམ་པའི་རྟགས་ལ་སྨིག་རྒྱུ་སོགས་རྟགས་བརྒྱད། ས་སོགས་རྟགས་ཅན་བརྒྱད་དེ། ས་ཆུ་ལ་ཐིམ་པས་སྨིག་རྒྱུ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་འབྱུང་། ད་ལྟའི་སྨིག་རྒྱུའི་སྣང་བ་ལ་ཐང་དང་བར་སྣང་སྨིག་རྒྱུ་གསུམ་ཀའི་སྣང་བ་འཆར་ཡང་འདིར་སེམས་རགས་པ་ཕལ་ཆེར་ལོག་པའི་སྟོང་སངས་ཡོད་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྣང་བར་རགས་པ་གཞན་ཞུབ་ནས་གང་སྣང་ཐམས་ཅད་སྨིག་རྒྱུའི་སྣང་བར་འཆར་བ་འོག་མ་རྣམས་ལའང་དེའི་རིགས་འདྲ། ཆུ་མེ་ལ་ཐིམ་པས་དུ་བ་དྲག་འཕྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་དུ་བ་སྲབ་མོས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བའི་སྣང་བ་དང་། མེ་རླུང་ལ་ཐིམ་པས་མཁའ་སྣང་མེ་ཁྱེར་ཏེ། སྲིན་བུ་མེ་ཁྱེར་གྱི་ཆར་བབས་པ་ལྟ་བུའམ། སྲིད་རྒྱུད་པས་རྩ་གཏུབ་པས་མེ་ཞུར་ཤིང་ཁེམ་གྱིས་ནམ་མཁར་གཏོར་ན་དམར་ཚུབ་ཚུབ་འོང་བ་ལྟ་བུ་ཞེས་གསུངས། རླུང་རྣམ་ཤེས་ལ་ཐིམ་པས་མར་མེ་ལྟར་འབར་གྱི་སྣང་བ་ནི་དོང་ཞབས་སུ་སྒྲོན་མེ་སྦར་ཏེ་མུན་ཁྲོད་ལ་ཁ་ནས་ཕར་བལྟས་ན་དམར་ཏང་ངེ་བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་འཆར་ཞེས་སྲིད་རྒྱུད་པ་གསུངས་ཞེས་བླ་མས་གསུངས། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ་པས་མར་མེ་ལྟར་འབར་མིན་པ་འདྲ། མར་མེ་སྙིང་འབར་ཡིན་པ་འདྲ། གསུངས་ཞེས་དཔོན་སློབ་བྱམས་པ་གསུངས་ཏེ་ཟིན་བྲིས་ནང་བཀོད་འདུག

如是，“全持”或“随坏”随一的次第中，“随坏”的收摄次第较为普及。在生起次第时已成就止观双运故，在其摄持下，此处虽不必着力破除沉掉等，但初业者为安置习气，仍当作约略的“显现修”[17]。这样作一年或数月的短期观修，以风心同运的扼要力，随心所在处，其所骑乘的风亦会随入，乃法尔如是。

故而风“入”中脉的征兆，是出现两鼻孔中风息并行流动、力度均衡这一决定的指标；“住”的标志，是鼻孔中的风息流动停止——在累积沉没时也会有此现象故，尚须加上腹部不动；

[17] 任一阶段，在心境上依次快速显现所缘的条目、并就文辞显现其意涵，即名“显现修”，或译为“略修”。

圆满次第课后校正稿

“融”的标志，是出现“阳焰”等八种征兆、“地”等八种“具征兆”：1、地融入水故，出现如阳焰般的现象——当今通常的阳焰是沙漠（或草原）、天空及阳焰三种皆现，但在此是指粗分心识大部分遮退的空朗——其所具的外界显现，是在其它粗分沉没之后，任显皆呈现阳焰的现象，以下各征相亦如是类推。2、水融入火故，出现并非浓烟喷涌状，而是如淡薄轻烟遍布般的景象。3、火融入风故，出现如萤火虫的景象，状如降下萤火虫之雨般——色举派说是如以铲拨动燃成红炭的草束，令于空中呈现火星飘飞的景象。4、风融入识故，出现如灯烛般炽燃的景象，此如上师所教导，“应按色举派祖师所说，是如在暗房的墙脚点上灯烛，从对面的暗处观看，可见到（投射到墙上的）一种红彤彤般的景象。”——依此，敦越克主认为并非如灯烛般炽燃，而是如灯火向上燃烧状，乃强巴仁波切所说，在笔记中也是这样描述的。

རྣམ་ཤེས་སྣང་བ་ལ་ཐིམ་པས་སྣང་བ་རང་དུས་ན་སྟོན་གནམ་གཡའ་དག་ལ་ཟླ་འོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་འཆར་བ་ནི་ཟླ་འོད་ཆེ་བ་མ་ཡིན་པར་དཀར་སངས་པ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་ལ་བྱེད། སྣང་བ་མཆེད་པར་ཐིམ་པས་སྟོན་གནམ་གཡའ་དག་ལ་ཉི་འོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་ནི་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་ཉི་མ་ནུབ་ནས་དམར་འོད་ཀྱི་དང་པོ་ལྟ་བུའི་སྟོང་སངས་ལ་བྱེད། མཆེད་པ་ཉེར་ཐོབ་ལ་ཐིམ་པས་སྟོན་གནམ་གཡའ་དག་པ་ལ་སྲོད་ཀྱི་སྨག་འཐུག་པོས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་ནི་ས་སྲོས་ནས་མུན་པ་སྟུག་པོ་འཐིབ་པ་སྟོང་སངས་དང་འདྲེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་དང་། ཉེར་ཐོབ་འོད་གསལ་ལ་ཐིམ་པས་སློང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ་དང་བྲལ་བས་ཐོ་རངས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་རང་མདོག་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་འཆར་ཞེས་པ་ཐོ་རངས་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པར་ཆོས་བཅུ་དང་བཅུ་གཅིག་གི་སྐབས་ཟླ་བ་ནུབ། སྐྱ་རེངས་དང་པོ་མ་ཤར་བའི་བར་དེར་ཉི་ཟླའི་འོད་དཀར་དམར་དང་། སྲོད་ཀྱི་སྨག་གི་སྣང་བ་མེད་པས་ནམ་མཁའི་རང་མདོག་ཐོན་པ་དེ་འོད་གསལ་དང་དཔེ་སྦྱར་ནས་

དེ་དག་གི་ཚེ་སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དགོས།

5、意识融入显现故，在显现的自阶段中，出现如秋季晴朗天空中月光遍满的景象——此非指月亮的光辉，而是如白茫茫的空朗状。6、显融入增故，出现如秋季晴朗天空中日光遍满的景象——此非指如太阳升起状，而是如太阳西沉后第一抹红光的空朗状。7、增融入近得故，出现如秋季晴朗天空中傍晚昏暗遍布般的景象——乃指如同入夜后浓厚黑暗与空朗混合状。8、上述显、增、得三，以及近得融入光明时，因远离了能扰动的三种过失故，出现如黎明天空本色般的景象。此非指所有的黎明，而是指初十及十一日的拂晓，月亮刚隐没、第一抹蒙蒙亮尚未出现之间的时段，此时全无日月的红白及傍晚的昏黑三种显现，故而显出天空的本色——以此为喻所形容的光明。

在此等时中，均须于空性中安住等舍。

ས་ཆུ་ལ་ཐིམ་པ་ནས་རླུང་རྣམ་ཤེས་ལ་ཐིམ་པའི་བར་སེམས་དང་སྣང་བ་རགས་པ་དང་། སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་ཡིན་པས་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དང་། སྐྱེ་སེམས་མཆི་སེམས་རྣམས་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཕྲ་རགས་མེད་ཀྱང་སློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་དག་མ་དག་གིས་སྟོང་ཉིད་སོགས་འཆར་ནུས་མི་ནུས་ཀྱི་ཁྱད་ཡོད། སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་ཚེ་སྟོང་སངས་ཡོད་ཀྱང་དཀར་ལམ་པ་སོགས་ཀྱི་སྣང་བ་ཡོད་ལ། འོད་གསལ་གྱི་ཚེ་བདེན་འཛིན་ཡོད་ཀྱང་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྣང་བ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་འཆར་བའི་སྟོང་སངས་ཡོད་པས་སྟོང་ཉིད་འཆར་མི་འཆར་ལ་ཡིག་ཆ་མི་མཐུན་པ་ཡོད། རླུང་མཉམ་བཞག་ཏུ་ཐིམ་ཡང་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་ཡིན། རླུང་གི་སྙིང་ན་འབྱུང་བ་ལྔའི་ནུས་པ་ཡོད་པས་དེ་རིམ་གྱིས་ཐིམ་ཚུལ་ས་དངོས་ཆུ་དངོས་ལ་ཐིམ་པ་མིན་ཀྱང་ས་རླུང་གི་ནུས་པ་ཉམས་ནས་ཆུ་རླུང་གི་ནུས་པ་གསལ་བ་ལྟར་སོང་བ་ལ་ས་ཆུ་ལ་ཐིམ་པ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྦྱར། དེའི་ཚེ་རྣལ་འབྱོར་པ་རབ་ལ་གཏུམ་མོ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འབར་བས་སྤྱི་བོའི་ཧཾ་ཞུ་སྟེ་ཞུགས་འབྱུང་ཟློག་གི་དགའ་བཞི་སྐྱེ་ཡང་ལས་དང་པོ་པས་གཏུམ་མོའི་དམིགས་རིམ་སྐྱོང་དགོས། གཏུམ་མོ་ཞག་གསུམ་མ་

དང་། ཞག་བདུན་མ་སོགས་རྫོགས་རིམ་ལས་ཟུར་དུ་བཀོལ་ཏེ་བླངས་པས་རྫོགས་རིམ་གྱི་གཏུམ་མོ་ཆ་ཚང་བ་ཡིན།

地融入水、乃至风融入意识之间，心与景象均属粗品；显、增、得三及光明则是极微细品，因此光明心、投生的心及死亡的心虽从体性门并无粗细之别，但由于暂时客尘故，出现由净与不净所致的能不能现为空性等差别。显、增、得三时虽有空朗，但亦有白茫茫等的景象；光明时，虽有谛实执，但也有（谛执）一刹那亦不会现前显现的空朗故，在文献中便有空性现与不现的不同。

风在等舍中虽已融入，但在后得中将再次生起。在风之上存在五大种的能力故，其依次融入的方式虽并非真实的地融入真实的水，但对于地风的能力衰退后水风的能力清晰，遂安立“地融入水”等名言。其时，虽上根的瑜伽士能以拙火自然炽盛熔化头顶“ཧཾ”（杭）字而生起顺降、逆提的四喜，但初业者则需依次观修拙火的所缘。拙火的《三日颂》及《七日颂》等教授是单独另编的，应作参阅结合，才能令圆满次第的拙火支分齐全。

དེའི་བསྒོམ་ཚུལ་ནི། རང་འཇིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་དྭངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཕྲུ་མ་ཕུས་བཏབ་པ་ལྟ་བུ། དེའི་ཡུམ་གྱི་མཁའ་གསང་ནས་ཐུར་སེལ་གྱི་རླུང་སྤྲོས་རིང་གི་དུ་བ་ལྟ་བུ་རྐྱ་ཏིའི་ནང་དུ་ཞུགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ལྟེ་བར་ལཱུའི་ཨ་ཐུང་ཤད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཞེས་ཡིག་དཀར་གྱི་ཤད་ཀྱི་རྩེ་མོ་གྱེན་དུ་བསྟན་པ་ལྟ་བུའམ། ཧཾ་ཡིག་ཟླ་ཚེས་ཐིག་ལེ་ནཱ་ད་དང་བཅས་པ་ཐོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཚ་བའི་རེག་བྱ་དང་ལྡན་པ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལྟ་བུའི་མེ་སྟག་དམར་ཚག་ཚག་འཕྲོ་བ། ཐོད་སྐྱེ་ལ་ཁད་པའི་ནཱ་ད་ལས་གཏུམ་མོ་འབར། སྙིང་མགྲིན་སྤྱི་བོའི་བར་སོང་། སྤྱི་བོའི་ཧཾ་འཁོར་ཐོད་ཀྱིས་གདུང་བར་བྱས་པ་ལས་བྱང་སེམས་ཐིགས་ལ་ཁད་པའམ། ཐིགས་པ་རེ་གཉིས་མགྲིན་སྙིང་ལྟེ་བའི་དམིགས་རྟེན་ལ་བབས་པས་མེ་ཏེ་ཆེར་སོང་། ཐོད་ཏེ་ཆེར་གཏོང་ན་རྩ་ནང་སོ

སོར་འབར། སྤྱི་བོའི་ཧཾ་ལས་བྱང་སེམས་ཞུ་བའི་ཐིག་ལེ་ལྟེ་བའི་དམིགས་རྟེན་ལ་ཕོག་པས་ལྷག་པར་འབར་ཏེ་བྱང་སེམས་ཞུ་སྟོབས་ཆེར་སོང་བས་ལུས་ལ་བདེ་དྲོད་རྒྱས་པར་བསམ་པ་འདི་དྲོད་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་དམིགས་རིམ་ཡིན་པས་ཡི་གེ་འགོད་པ་སོགས་མེད། རྫོགས་རིམ་སྐབས་ཡི་གེ་འགོད་ལུགས་རྒྱས་བསྡུས་མང་ཡང་ཡི་གེ་བཞི་ཙམ་འགོད་པ་ཕལ་ཆེར་ལས་འབྱུང་། གདན་དང་ཁ་དོག་རེའི་ཁྱད་པར་ཙམ་ལས་ན་རོ་ཆོས་དྲུག་གི་གཏུམ་མོ་ཡང་ཕལ་ཆེར་འདི་དང་འདྲ།

其修持法为：自成能怖金刚双尊，呈光明通透的自性，薄如胞衣吹胀状。从其佛母的空密冒出一缕如长香烟缕般的下行风，进入（佛父）中脉内。以此为（外）缘，观于脐间有一（梵文）兰札体的白色“短阿”，状如头向上的“།”字符或“ཧཱུྃ”（吽）字，皆具足弯月、空点、“那达”，呈暖热自性、触感炽热，劈里啪啦喷出如极微尘般的赤红火星。从渐生暖的“那达”中冒出炽燃的拙火，依次穿透心、喉、顶之间。至头顶脉轮以暖热烘烤，令冒出菩提心明点或滴下一、二颗明点，依次滴降至喉、心、脐的所缘，令火更显炽盛。热度渐增加时，各各脉内皆转炽热。从头顶的“ཧཾ”（杭）字融化菩提所出的明点触及脐间所缘，令火势陡然转炽，其融化菩提之力更转强大，令身内暖乐增盛。此观想法，是仅以生暖而渐次观想故，并未安置种子字等。圆满次第时安置种子字的方式虽有广、略多种，但多仅安置四字，且除坐垫与颜色的些微差别外，亦多与《那若六法》的拙火相似。

དེའང་སྤྱི་བོར་ཟླ་གདན། དེའི་འོག་ཏུ་ཧཾ་ཡིག་མགོ་ཐུར་ལྟ་རྩ་བ་ཟླ་གདན་ལ་ཐུག་པ། མགྲིན་པའི་རྩ་འཁོར་གྱི་ལྟེ་བར་གདན་ཟླ་བ་དང་ཉི་མར་བཤད་པ་གཉིས། ཡི་གེ་ཨཾ་ངམ་ཨོཾ་མམ་ཨཱ་ཡིག་ཟླ་ཚེས་ཐིག་ལེ་ནཱ་ད་དང་བཅས་པ་མགོ་གྱེན་དང་ཐུར་བསྟན་གྱི་ལུགས་གཉིས། སྙིང་གར་ཟླ་བའམ་ཉི་གདན་ལ་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་གྱི་དབུས་སུ་ཧཱུྃ་མགོ་གྱེན་དང་ཐུར་བསྟན་གྱི་ལུགས་གཉིས། ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་ཚ་བའི་རེག་བྱ་ཅན་གྱི་ཉི་

གདན་ཡུངས་དཀར་རམ་སྲན་མ་ཕྱེད་གཤག་ཙམ་གྱི་སྟེང་དུ་རང་གི་རྣམ་ཤེས་ཨ་ཐུང་ཤད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཟླ་ཚེས་ཐིག་ལེ་ནཱ་ད་དང་བཅས་པའམ། ཧཱུྃ་ཡིག་ཟླ་ཚེས་ཐིག་ལེ་ནཱ་ད་དང་བཅས་པའི་ནཱ་ད་སུམ་འཁྱོག་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་ཚ་བའི་རེག་བྱ་ཧཱུྃ་ལས་ཆེ་བ་ལྟ་བུ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་གསལ་འདེབས་པ་དམིགས་རྟེན་དངོས་དང་། ཡི་གེ་གཞན་རྣམས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དམིགས་རྟེན་ལྟ་བུ་ཡིན།

其中，于头顶观想月垫，其下为倒悬的“ཧཾ”（杭）字，字的根部插入月垫。喉间脉轮的中心，有月垫及日垫二规，字或安置为“ཨཾ”（昂）、或“ཨོཾ”（嗡）、或“ཨཿ”（阿），皆具弯月、明点、“那达”，字头有向上及向下二规。心间为月垫或日垫，位于红白明点中央的“ཧཱུྃ”字有头朝上或朝下二规。脐间脉轮中央，有触感炽热的日垫，大小约如白芥子或半颗豌豆，其上为自己的神识，呈具弯月、空点及“那达”的“短阿”字相、或呈具弯月、空点及“那达”的“ཧཱུྃ”字相，其“那达”的三弯极为纤细、触感炽热、较“ཧཱུྃ”字为大、以光明为自性。如是所明观者，乃真正的观缘所依；其余诸字则如菩提心的所缘状。

དེ་ནས་རོ་རྐྱང་གི་མར་སྣ་དབུ་མར་བཅུག སྣ་བུག་གཉིས་ནས་རླུང་རྔུབས་ཏེ་རོ་རྐྱང་གི་རླུང་དང་། ལུས་ཀྱི་རྩ་ཏིའི་ནང་ནས་ཀྱང་རླུང་བྱུང་བ་དབུ་མར་ཞུགས་པས་སྦྲུད་པ་བཏང་བ་ལྟར་ཉེ་གདན་ལ་རླུང་གིས་བུས་པས་མེ་དམར་ཧ་ར་ར་འབར་བ་མ་ཡིན་པར་ནཱ་ད་ལས་མེ་དམར་ཚག་ཚག་འབར་ལ་ཁད་ཡོངས་པ་ལ་གཏུམ་མོའི་མེ་གསོ་བ་ཟེར། སླར་ཡང་སྣ་བུག་ནས་དྲངས་པའི་རོ་རྐྱང་གི་རླུང་གིས་བུས་པས་ནཱ་དའི་རྩེ་མོ་ལས་རྒྱ་ཁབ་ཀྱི་རྩེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་མེ་དམར་ལམ་ལམ་པའམ་སྒོ་ལམ་ལམ་པ་འབར་བ་ལ་གཏུམ་མོ་སྦར་བ་ཟེར་ཏེ་དེ་ལ་དམིགས་པ་གཏད་ནས་བསྒོམ་པས་མེ་ལྕེ་རྩེ་རྣོན་པོ་མ་ཡིན་པར་བྱིའི་སྒྲོ་རྐང་གི་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཀླུམ་པོ་གསལ་ཞིང་དྭངས་པ་སྤོས་རིང་གི་དུ་བ་ལྟར་དབུ་མའི་ནང་གྱེན་དུ་སོང་། སྙིང་མགྲིན་སྤྱི་བོའི་ཡི་གེ་རྣམས་ལ་གཡས་སྐོར་གྱི་ཚུལ་དུ་འབར་བས་དྲོད་ཀྱིས་གདུང་། ཉུ་མ་ལས་འོ་མ་འབབ་པ་ལྟར་སྤྱི་བོའི་ཧཾ་ལས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐིགས་པ་མགྲིན་པ་དང་སྙིང་གར་བབས་པས་ཡི་གེ་རྣམས་གཟི་བརྗིད་ཆེར་རྒྱས། ལྟེ་བར་བབས་པས་མེ་ལ་མར་ཁུའི་

ཐིགས་པ་ལྷུང་བ་ལྟར་སོབ་སྒྲ་དང་བཅས་གཏུམ་མོའི་མེ་ཆེར་འབར། མུན་ཁུང་དུ་སྒྲོན་མེ་སྦར་བ་ལྟར་རྩ་སྟོང་ཕྲག་བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཐམས་ཅད་མེ་འོད་ཀྱིས་ཁྱབ་སྟེ། རྩ་གནས་རྣམས་སུ་བྱང་སེམས་བ་མོ་ཆགས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་སྤྱི་བོར་འདུས་ནས་དྷུ་ཏིའི་ནང་དུ་ཞུགས། སྤྱི་བོ་ནས་མགྲིན་པར་བབས་པས་དགའ་བ། སྙིང་གར་བབས་པས་མཆོག་དགའ། ལྟེ་བར་ཁྱད་དགའ། ནོར་བུའི་རྩེར་སླེབ་པ་ན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་འཆར་བས་དེ་དག་གི་ཚེ་བདེ་སྟོང་སྦྱར་ནས་བསྒོམ་པ་ཡས་བབས་ཀྱི་དགའ་བཞི་དང་། དེ་ནས་དམིགས་པས་བྱང་སེམས་ཕྱིར་ལྡོག་སྟེ་མས་བརྟན་ཀྱི་དགའ་བཞིར་བྱས་ཀྱང་བཞི་ཀ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་ཡིན་པས་ཡས་བབས་ལས་ལྷག་ཅིང་། སྤྱི་བོར་བརྟན་པ་ན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པ་ཡིན།

其后，观想右、左二脉的下端插入中脉，从双鼻孔吸气，令右、左二脉的风，以及佛母中脉内也涌出的风息进入（佛父）中脉，如以皮火筒鼓动般，风息吹击日垫，令火燃起——并非观为腾腾的炽红烈火，而是从“那达”燃起一点红闪闪状的火种，此名“培育拙火”。再从鼻孔深长吸气，令右、左二脉的风息吹击，观从“那达”的尖端燃起一缕如针尖般极为纤细的红艳艳或蓝幽幽的火苗，此名“点燃拙火”。于其专注缘念而修，令火舌非为尖锐，而是如鸟羽的顶端般圆钝、明亮通透，如长香之烟缕般循中脉内向上延伸，对心、喉、顶的众咒字分别右旋燃烧、以暖热烘烤。如从乳房中涌出乳汁般，从头顶的“ཧཾ”（杭）字涌出菩提心滴，降注至喉间、心间，令众字母的威光更显增盛。继而降至脐间，如同于火上滴入融酥般，伴随着“嗦！”的声音，拙火陡转炽盛。如于黑洞中点上明灯般，令七万二千脉道内全为火光遍满，原住于诸脉中、如凝霜般的菩提心皆摄聚至头顶后进入中脉。从头顶降落至喉间时生“喜”，抵达心间时生起“胜喜”，抵达脐间时生起“特喜”、抵达宝珠顶时生起“俱生喜”，彼等时中，均

以乐空结合而修，乃“上降四喜”。其后，以所缘力遮止菩提心外泄而修“下固四喜”——此四者虽名“下固四喜”，但均属俱生喜故，较上降者更为超胜；且于头顶坚固时，方为性相圆满的俱生喜。

དབུ་མའི་ཚད་འགོག་ཏུ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྟོང་ཉིད་བདེ་བའི་ཚུལ་གྱི་རྟོགས་ཀྱང་བདེ་བར་མ་གཞལ་ཞེས་མདོ་ལུགས་ལའང་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་བདེ་བའི་ཚུལ་གྱི་རྟོགས་རྒྱུ་ཡོད་ལ། སྐབས་འདིར་ལུས་བདེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིད་བདེ་བའི་ངོ་བོར་འཕོས་པའི་ཚེ་ཡིད་བདེ་ཤུགས་ཆེ་བས་ལུས་བདེ་བག་ལ་ཞ། ཡིད་བདེ་དེས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གྲོགས་བྱས་པས་དེ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བའི་ངོ་བོར་འཕོས་པའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ། ལས་དང་པོ་པས། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་པ་མ་བོར་བའི་ངང་ནས་གཏུམ་མོ་བསྒོམ།

中观的“破量”中说到：“大乘见道无间道虽以安乐的方式证达空性，但其乐不可量度。”谓于显乘中亦有可藉大乐的方式证悟境空性者。在此密乘阶段，是于以身乐之力迁移为心意安乐的体性时，因心意之乐的势力更大故，令身乐隐伏（随眠），以彼心意之乐作为证空慧的助伴，生起能移作彼俱生乐体性的乐空智慧。初业者则是于不退失空性所缘的状态中观修拙火。

དེ་ནས་རང་ལྟར་གསལ་བའི་ལྷ་བའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཡབ་ཡུམ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྣོད་བཅུད་སྦྱངས་ཏེ་སྣོད་འོད་དུ་ཞུ་བ་བཅུད་ལ་ཐིམ་པ་ནས་ནཱ་དའི་བར་བསྡུས་ལ་ནཱ་དའམ། དེ་ཡང་མི་དམིགས་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག ལྷ་བའི་བུམ་པ་ཅན་བསྒོམ་ན། སྣ་བུག་གཉིས་ནས་རླུང་རྔུམས། སྙིང་གར་བབས་པའི་ཚོད་དུ་མཆིལ་མ་སྒྲ་མེད་ཅིག་མིད། དེས་སྣ་དྲངས་ནས་སྙིང་རླུང་སྲོག་འཛིན་དཀར་པོ་མར་མནན་ཏེ་ཧཱུྃ་གི་ནཱ་ད་ལ་ཐིམ། རྐང་པའི་སོར་མོ་དང་ཉ་བཞི་སྒྲིམས། སྨད་ཀྱི་ཕྱེད་བཅིངས་བསྡམས། འོག་རླུང་ཐུར་སེལ་སེར་པོ་གྱེན་དུ་དྲངས་ནས་ཧཱུྃ་གི་ཞབས་ཀྱུ་ལ་ཐིམ། ཧཱུྃ་ལ་དམིགས་པ་གཏད་ནས་སེ་གོལ་སོགས་ཀྱི་ཚད་འཛིན། དེ་སོ་དྲུག་གི་བར་འཛིན་ནུས་པ་བུམ་པ་ཅན་ཆུང་ངུ། དེ་ཉིས་འགྱུར་དོན་གཉིས་འབྲིང་། སུམ་འགྱུར་བརྒྱ་དང་

བརྒྱུད་ཀྱི་བར་འཛིན་ནུས་ན་བུམ་པ་ཅན་ཆེན་པོ་འབྱུང་།

其后，住于明观为本尊的自己脐间的智慧萨埵双尊，其以等入之光净治情器。器世间化光融入情世间后，乃至“那达”之间作收摄。继于“那达”或彼亦无所缘中安住等舍。

若修脐间的“具瓶风”，则从两鼻孔吸气，以降至心间的程度无声咽津，令所引的上风——白色持命风下压、融入“ཧཱུྃ”字的“那达”中。继扳紧脚趾、收紧“四腓”（译按：下肢的四段肌肉），紧束下半身，令下风——黄色的下行风上提，融入“ཧཱུྃ”字的字足“ུ”（晓举）。此时专缘于“ཧཱུྃ”字，并以弹指等方式计时持气——于三十六次弹指间能持气为“出生下品瓶风”，双倍至七十二次为中品，三倍至一百零八次间能持气为“出生上品瓶风”。

དེ་ལྟར་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡས་བབས་དང་མས་བརྟན་གྱི་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ཀ་སད་དུས་ཀྱི་ཆོས་སྐུའི་བསྲེ་བ། འོད་གསལ་དེ་ལས་ལྡང་བར་རྩོམ་པ་ན་ཕུང་པོ་རྙིང་པ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་ལོངས་སྐུ་རྡོ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐུར་ལྡང་སྙམ་པའི་འཕེན་པ་དང་ལྡན་པས་ཡིད་ངོར་ཕུང་པོ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་ལོངས་སྐུ་རྡོ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་དཀར་པོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐུར་ལྡང་བ་སད་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྐུའི་བསྲེ་བ། དེ་ལ་ཅུང་ཟད་མཉམ་པར་བཞག་ནས་དེ་ལས་ལྡང་བར་རྩོམ་པ་ན་ལོངས་སྐུ་དེ་ཉིད་ཕུང་པོ་རྙིང་པ་སྤྲུལ་སྐུ་རྡོ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་དུ་གསལ་བའི་ཐུགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་སྙམ་པའི་འཕེན་པ་དང་ལྡན་པས་ཡིད་ངོར་དེར་འཇུག་པ་སད་དུས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུའི་བསྲེ་བ་སྟེ། དེར་ཞུགས་པ་དང་མཉམ་བཞག་ལས་ལྡང་། སྣ་བུག་ནས་རླུང་རྒྱུ། དབང་པོ་ལྔ་ཡུལ་ལ་འཇུག དེའི་ཚེ་ཐུར་གྱི་མཉམ་བཞག་གི་དུས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་གི་རྒྱུས་བཏབ་ནས་གང་སྣང་སྟོང་པ། སྟོང་པ་བདེ་བ། བདེ་བ་ལྷ་སྐུ་འདུས་པ་ལྟར་དམ་པ་རིགས་བརྒྱ། དེ་ཉིད་རིགས་ལྔ། གསང་བ་རིགས་གསུམ། གསང་ཆེན་རིགས་གཅིག་སོགས་སུ་འཆར་བ་འདིར་ཡང་འདྲ།

如是，于乐空智中安住等舍的上降及下固两种俱生喜，乃“醒时的法身和合”。将要从彼光明中出定时，提念：“当于旧蕴的另处现起为报身能怖金刚双尊之身！”由具此牵引力故，遂于意境中，在身蕴的另处现起为白色的极微风心报身能怖金刚双尊之身，乃“醒时的报身和合”。于其稍住等舍后，将要从中出定时，彼报身提念：“当以智慧萨埵的方式进入明观为化身能怖金刚双尊的旧蕴心间！”由具此牵引力故，遂于意境中进入于彼，乃“醒时的化身和合”。如是进入其中并出定、鼻孔中的气息（恢复）流动、五根趣入对境。其时，由前所住等舍时的乐空印定，任显皆为空、空皆为乐、乐皆为天身——如《集密》所述般，将现起为正真百部、本性五部、秘密三部、大密一部等，在此亦同。

རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་གཉིད་དུ་འགྲོ་ཁར། ལྟ་མ་ལ་གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་ཟིན་པ་དང་། རྨི་ལམ་ལ་རྨི་ལམ་དུ་ངོ་ཤེས་པ་དང་། རྨི་ལམ་གྱི་དགེ་སྦྱོར་སྐྱོང་ནུས་པ། གཉིད་དུས་ཀྱི་བསྲེ་བ་གསུམ་འགྲུབ་པའི་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ། གཉིད་དུ་འགྲོ་ཁར་སྔར་ལྟར་སྡུད་རིམ་བྱས་ནས་གཉིད་ཀྱི་ཚེ་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་བརྒྱད་ཕྱོགས་ཙམ་འཆར་བ་ངོ་སྤྲུར་ནས་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་དེ་རང་གིས་བསྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་འོད་གསལ་དང་བསྲེས་ནས་བདེ་སྟོང་ཆོས་སྐུར་མཉམ་པར་འཇོག་པ་གཉིད་ཆོས་སྐུའི་བསྲེ་བ། རྨི་ལམ་རྨི་བར་རྩོམ་པ་ན་ཕུང་པོ་རྙིང་པ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་ཕྱེ་ནས་རྨི་ལམ་གྱི་ལུས་ལོངས་སྐུར་ལྡང་སྙམ་དུ་རྨི་ལམ་གྱི་རླུང་སེམས་ལས་ལོངས་སྐུ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་དུ་ཡིད་ངོར་ལོགས་སུ་ཕྱེ་བ་རྨི་ལམ་ལོངས་སྐུའི་བསྲེ་བ། འདི་དག་གི་ཚེ་དོན་ལ་ཕུང་པོ་རྙིང་པ་ལས་ལོགས་སུ་མེད་ཀྱང་ཡིད་ངོར་ཐ་དད་དུ་ཡོད། སད་པར་རྩོམ་པ་ན་ཕུང་པོ་རྙིང་པ་དམ་ཚིག་པར་གསལ་བའི་ཐུགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པས་སད་པ་སྤྲུལ་སྐུའི་བསྲེ་བ་སྟེ། དེ་ནས་གཉིད་སད་པ་ན་མཉམ་བཞག་ལས་ལངས་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཉམས་ལེན་སྐྱོང་ཚུལ་སྔར་ལྟར་བྱ།

圆满次第课后校正稿

彼瑜伽士临睡前，向上师祈请："愿能摄持睡光明、能认识梦之为梦、能将护梦中善行，及能成就睡时的三种和合！"临睡时如前观修收摄次第后，入睡眠时，对八种征兆与具征兆的近似现起作认识后，业力所引的睡光明与自所修的道位光明和合而于乐空法身中安住等舍，乃名"睡眠法身和合"。将要生起梦时，提念："当从旧蕴的另处分离出来，将梦现起为报身！"梦中的风心便在意境中从另处分离出报身能怖金刚双尊，乃"梦报身和合"。在此等时中，虽实际上除旧蕴外并无旁处，但在意境中则有相异者。将醒时，以智慧萨埵的方式进入明观为誓言萨埵的旧蕴心间，乃"醒觉化身和合"。其后睡醒时，如前述般从等舍中出定而将护后得的修法。

དེ་ལྟར་སད་དུས་དང་གཉིད་དུས་ཀྱི་བསྲེ་བ་སྐོར་དྲུག་ལ་ཆོ་གང་པོར་སྦྱངས་ནས་འཆི་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཚེ་སྔར་གོམས་པ་དང་འཕེན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་འོད་གསལ་མ་བུ་ངོ་འཕྲོད་དེ་འཆི་དུས་ཀྱི་བསྲེ་བ་གསུམ་འབྱུང་དགོས། སྨོམ་ཚུལ་བསྲེ་བ་དགུ་ཀ་འདྲ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ལམ་གོང་མའི་རྟོགས་པ་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པར་འཆི་དགོས་པ་བྱུང་ན་གཞིའི་སྐུ་གསུམ་ལམ་གྱི་སྐུ་གསུམ་དུ་བསྒྱུར་བའི་འཕེན་པ་ཤུགས་དྲག་པོ་དང་ལྡན་པས་བླ་མ་ཡི་དམ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ། སྔར་གྱི་ཉམས་ལེན་གོམས་བཞིན་འཆི་བ་ལ་བསྒྲུགས་པས་རིམ་གྱིས་ཞུགས་གནས་ཐིམ་པའི་རྟགས་དངོས་གནས་ལ་ཡོངས་པ་སྔར་བསྒོམ་པ་དང་སྦྱར་ནས་ངོས་ཟིན་པར་བྱས་ལ་འོད་གསལ་གྱི་དུས་སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ་འཆི་སྲིད་ཐ་མོར་ཞག་གསུམ་ལ་སོགས་པར་གནས་པ་འཆི་བ་ཆོས་སྐུའི་བསྲེ་བ་སྟེ། རང་གིས་བསྒོམ་པའི་འོད་གསལ་བུ་དང་། གཞིའི་འོད་གསལ་མར་བྱས་ནས་དེ་གཉིས་མ་ཡིག་དང་བུ་ཡིག་ལྟར་ངོ་འཕྲོད་པ་ལ་འོད་གསལ་མ་བུ་འཕྲོད་པ་ཞེས་བྱ་ཡི། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་མ་བུ་དཔེར་བཀོད་པ་མིན། འཆི་ཚེ་ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས་པ་འདིའི་སྐབས་ནས་འོང་དགོས། སྔར་རྒྱུད་སྟོད་སྨད་དུ་རགས་པ་ཉེར་ལྔའི་གྲངས་འདྲེན་ཙམ་མི་ཐོན་པ་མང་པོ་འདའ་དུས་ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས་པ་དང་། ཕུར་ལ་འཇའ་ཟུག་པ་སོགས་འདུག་པ་ཅི་ཡིན་ཞེས་ཀུན་མཁྱེན་གོང་མས་སྲིད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་འཆང་ལ་ཞུས་པར། དེ་དག་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཐུགས་

དམ་ལ་སྦྱོད་མི་ནུས་ཀྱང་རྒྱུད་ཀྱི་རྡོ་རྗེའི་ཚིག་ཟབ་མོ་ངག་འདོན་ཙུན་ཆད་ཀྱིས་བསྐྱགས་པས་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོས་འོད་གསལ་བཙན་ཐབས་སུ་འཛིན་འཇུག་པ་བདེ་མཆོག་སྒྲོན་ལམ་དུ། དེར་ནི་འཆི་བའི་འོད་གསལ་ཟིན་མཛད་ཅིང་། །ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པས་སྔགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་དག་པ་གཞིར་བཟུང་ནས་ཉམས་ལེན་ལ་ཅི་ནུས་ཀྱིས་འབད་ན་དེ་འདྲའང་སྲིད་པ་རེད། ང་ཚོའི་བསམ་པའི་མཐུ་དང་བྱ་བ་ལ་དཔག་ན་མི་ལུས་ཐོབ་ནས་སྔགས་དང་མཇལ་ལུགས་མེད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་བཙན་ཐབས་སུ་མི་ལུས་ཐོབ་བཅུག་པ་ལྟ་བུ་རེད།

对上述醒时与睡时的六种和合法类作毕生修习后，真正临终时，必须以前所熟习之力及强大的牵引力，令母子光明相认而实现死时的三种和合。具体修法于九种和合中均相似——若彼瑜伽士未能现前上品道的证悟便需死亡时，发起“应将基位的三身转为道位三身！”这一强大的牵引力而向上师与本尊祈请，如昔所熟习般静候死期。到渐次出现入、住、融的征兆真实到来时，与前所修习结合对其辨认，至光明时，于空性中安住等舍，遂于微细死有中安住三日等时期，乃“死有法身和合”。

以自所修光明为子、以基位光明为母，彼二者乃如对文字的母本与摹本作辨识而名“母子光明汇合”，并非以共称的母子为喻，必须是在这一死时所留驻的誓心修持[18]之上立名。遍知老上师曾向色举金刚持请问：“过去上下密院中，多有连二十五种粗品尚数不出的行者，在死亡时却能做到留驻于誓心、遗体中有彩虹贯入等，是何原故？”答道：“他们虽不能以自力留驻于誓心，但藉由仅限于唸诵续部甚深金刚句之力，其所发出的声音，就能感得勇父、空行强行摄持光明（而

[18] 此处是专指死有光明现前時，对其有力摄持不散的修法。

不散）。《胜乐愿文》中所说的‘復愿令我体认死光明’[19]即指此。”谓若于清净密咒誓言的基础上尽力勤修，这样的情形是有可能出现的。譬如就我们的心力与行为推测，虽无得人身后值遇密乘的可能，但由佛菩萨的悲心，仍强令（我们）获得了人身。

དེ་ལྟར་འཆི་བ་འོད་གསལ་གྱི་མཇུག་རྫོགས་ནས་ལུགས་ལྡོག་གི་ཉེར་ཐོབ་དང་བར་དོ་གྲུབ་པ་དུས་མཉམ་པས་དེའི་ཚེ་ལས་དབང་གིས་བར་དོ་གྲུབ་ཀྱང་ཡིད་ངོར་སྔར་གྱི་འཕེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལོངས་སྐུ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐུར་བཞེངས་པ་བར་དོ་ལོངས་སྐུའི་བསྲེ་བ། དེ་ནས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བར་རྩོམ་པ་ན་ཕ་མ་གཉིས་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་དུ་གསལ་བའི་ཐུགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཚུལ་དུ་འཇུག་སྙམ་དུ་ཕའི་ཁའམ་སྤྱི་བོ་ནས་ཞུགས་ཏེ་མའི་མངལ་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་ནས་ཐ་མལ་པའི་སྐྱེ་བ་བླངས་ཀྱང་ཡིད་ངོར་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐུར་ཤར་བ་སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུའི་ལམ་འཁྱེར་གྱི་ཉམས་ལེན་ཏེ། དེ་ཕན་ཆད་འཆར་མི་འཆར་རང་གི་སྦྱངས་པ་ལ་རག་ལས། སྔགས་སྒྲོད་པའི་རྟེན་དུ་སྐྱེས་ན་ཚེ་དེའམ་ནམ་སངས་རྒྱ་རང་གི་ཉམས་ལེན་ལ་ཐུག

在上述死亡光明结束后，逆行近得与中有是同时形成的，故而其时虽形成的是业力所主导的中有，但在意境中，是以前述的牵引力现起为报身能怖金刚之身乃“中有报身和合”。其后，将要结生相续时，提念：“当于明观为能怖金刚双尊的父母心间，以智慧萨埵的方式进入！”遂从（将投生的）父亲的口或头顶进入而于母胎中结生相续。其后所取受的，虽是凡俗的投生，但在意境中现起为能怖金刚之身，此乃“生有化身道用”的修持。以后能否现起需观待于自己的修行，若能投生为修持密咒的所依身，则于该生或不定何时成佛，最终全赖自己的修持。

དེ་ལྟར་སྲིད་དུས་ཀྱི་ཆོས་ལོངས་སྤྲུལ་གསུམ་གྱི་བསྲེ་བ་གསུམ། གཉིད་ཆོས་སྐུ། རྨི་ལམ་ལོངས་སྐུ། སད་པ་སྤྲུལ་སྐུ་སྟེ་གཉིད་དུས་ཀྱི་བསྲེ་བ་གསུམ་འཆི་བ་ཆོས་སྐུ། བར་དོ་ལོངས་སྐུ། སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུ་སྟེ་འཆི་དུས་ཀྱི་བསྲེ་བ་གསུམ་བཅས་བསྲེ་བ་སྐོར་དགུ་སོགས་མར་མིའི་གདམས་པ་བཀའ་རྒྱ་དམ་པས་སློབ་མ་སྣོད་ལྡན་རེ་རེ་ལ་ཉམས་

[19] 此处藏文与宗大师原文有别，应是口语音误。

ལེན་གྱི་ཚོད་ལ་དཔག་པའི་གདམས་པ་སྣ་རེ་གནང་བ་ཉམས་སུ་བླངས་པས་དེའི་ཚོད་ཀྱིས་རྟོགས་པ་སྐྱེས་ཀྱང་གདམས་པ་ཡོངས་རྫོགས་ལམ་གྱི་ལུས་གཅིག་ཏུ་དྲིལ་བའི་བཤད་སྒྲུབ་ཉམས་པ་ན་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་གདམས་པ་ཇི་སྙེད་པ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པ་དང་། ཁྱད་པར་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་གདམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གནད་མར་མི་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཟིགས་ཏེ་མཚན་མ་ཁྱད་པར་ཅན་བརྙེས་ཤིང་། གདམས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གཅིག་གིས་གདན་ཐོག་གཅིག་ཏུ་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་ཉམས་སུ་བླངས་ཆོག་པར་མཛད་པས། གསང་རྣམ་ལས། འཇམ་པའི་རྡོ་རྗེའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཙོ་བོ་ཡི། །སོགས་དང་། གླེགས་བམ་གཏད་དེ་སྔགས་དང་ཕྱག་རྒྱ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསང་འདུས་དང་། བདེ་མཆོག་འཁོར་ལོའི་སྒྲུབ་པ་མཛད་པའི་ཚེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བདེ་མཆོག འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་རྗེ་བཙུན་བླ་མ་ཡི། །སོགས་དང་། ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱིན་རླབས་བརྒྱུད་ཡོངས་ལུགས་ཤེས་དགོས།

上述醒时法、报、化三身的三类和合，睡眠法身、梦报身、醒化身即为睡时的三类和合，死亡法身、中有报身、生有化身即死时的三类和合共计九类和合等，是玛尔巴和米拉日巴所传具教令封印的教授，因此是估量具器弟子各自的能修程度传予部分教授而修，故就其程度虽能生起证悟，但能将教授整合为一个全圆道体的讲修却面临衰败。其时，宗大师依于对印藏所有教授作了闻思修，尤其是依止至尊文殊的教授之后，对于显密圆满的扼要，遵如玛尔巴及米拉日巴等祖师的密意作了详细研究后，获得了殊胜的征兆，指出彼所有教授均可供一补特伽罗于一座上当下即作实修。此情形就如《宗大师密传》中所说“文殊金刚坛城主……[20] ”以及“付已随以咒手印……[21]”乃指《集密

[20] 文殊金刚坛城主，梦中见赐妙宝瓶，文殊弥勒二菩萨，抉择正法水充盈，祈祷吉祥师足下。众宝庄严妙座上，一切智者布顿师， 授予集密根本续，‘汝为此主’说云云，祈祷吉祥师足下。
[21] 付已随以咒手印，三番顶上加持故， 玛巴和合迁转法，决定是续圣教授，祈祷吉祥师足下。

续》传承；“修习胜乐轮时间……[22]”指《胜乐续》传承；“止观双运胜瑜伽……[23]”指《能怖金刚续》传承，如是应知修行加持传承的来源。

བསྲེ་བ་སྐོར་དགུ་སོགས་དམིགས་སྐོར་སོ་སོའི་མཐར་ཁ་ཕྲལ་ཏེ་གནང་བ་ལས་ཐམས་ཅད་གོ་རིམ་ཐར་ཆགས་སུ་གནང་སྲོལ་མི་འདུག་ཀྱང་བླ་མ་ཡི་དམ་ལ་བཟོད་པར་གསོལ་ནས་ཞུས་པ་ཡིད་ལ་འཇགས་པ་གྱིས་གསུངས། འཇིགས་བྱེད་བཅུ་གསུམ་མ། དཔའ་ཅིག དགྲ་ནག གཤེད་དམར། རོ་ལངས་བརྒྱད་སྐོར། ཞེ་དགུ་མ་རྣམས་ལ་བསྐྱེད་རིམ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་རྫོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་བཞིར་འདྲ། ཞང་ཞུང་ཆོས་དབང་གྲགས་པའི་དཔའ་ཅིག་གི་སྨོན་ལམ་གྱི་རྫོགས་རིམ་དེ་ཙམ་མི་གསལ། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་འཇིགས་བྱེད་སྨོན་ལམ་ཞལ་གསལ་བས་དེ་ཉིད་ལས། སྤྲུལ་པའི་འཁོར་ལོ་འདོད་ལྷ་ཡབ་ཡུམ་ལ། །སེམས་གཞོལ་རྗེས་གཞིག་སྡུད་རིམ་མཆོག་གིས་ནི། །ཉི་ཟླའི་རྒྱུ་བ་སྒྲ་གཅན་ལམ་བཀག་པས། །ཡས་བབས་མས་བརྟན་དགའ་བཞི་སྐྱེ་བར་ཤོག །ཅེས་པས་སྔགས་ཀྱི་གཞིའི་རྣལ་འབྱོར་བསྟན་ཏེ། སྤྲུལ་པའི་འཁོར་ལོ་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་དང་། འདོད་ལྷ་ཡབ་ཡུམ་ནི་འཇིགས་བྱེད་དཀར་པོ་ཡབ་ཡུམ། ཉི་ཟླའི་རྒྱུ་བ་རོ་རྐྱང་གི་རླུང་། སྒྲ་གཅན་ལམ་དབུ་མ་ལ་བྱའོ། །

虽在九类和合等各别所缘法类的最后，均为拆分而作传授，并无依次全部赐予的传统，但经祈请上师与本尊原谅后，仍作了赐授，请务必珍重！

能怖金刚的十三尊、独勇、黑敌、红阎魔敌、八起尸围绕及四十九尊在生起次第容有些许不同，但圆满次第的四瑜伽皆同。象雄·却旺札巴所作《独勇愿文》中的圆满次第稍觉隐晦，嘉瓦·根敦嘉措所作的《能怖金刚愿文》则有清晰表述，其中说到：“于变化轮欲天父母中，持心殊胜随坏收摄次，遮断日月运行罗睺道，上降下固四喜愿生起！”此偈颂是对咒基瑜伽的开示。其中的“变化轮”指脐间脉轮，“欲天父母”指白色的能怖金刚双尊，“日月运行”指右、左二脉的风，“罗睺道”指中脉。

[22] 修习胜乐轮时间，现见坛城诸圣众， 外内三处诸空行，供金刚歌令熙怡，祈祷吉祥师足下。
[23] 止观双运胜瑜伽，三昧如新月增时，世尊怖畏金刚身，赫奕全圆面臂见，祈祷吉祥师足下。文殊、宗师之心间，慧剑相连所涌出，无漏甘露注心田，出生俱生乐静虑，祈祷吉祥师足下。

༈ གཉིས་པ་སྔགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ། ཁ་སྦྱོར་བུམ་པ་ཅན་དང་། ཁྱབ་བྱེད་མ་གཏོགས་པའི་རླུང་དགུའི་རྡོར་བཟླས་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐབས་འདིར་སྙིང་གའི་ཁ་སྦྱོར་བུམ་པ་ཅན་ལ་གསུང་བཤད་མཛད་དེ། ལས་དང་པོ་པས་འཇམ་སྦྱོར་བྱས་ནས་ཙུང་ཟད་རེ་ལས་མི་སྒོམ། དྲག་སྦྱོར་བྱས་ཏེ་བཙན་ཐབས་ཀྱིས་བསྒོམ་ཡུན་རིང་ན་དུས་མིན་གྱི་འཆི་རྐྱེན་བྱེད་ཅེས་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེས་ཡང་ཡང་གསུང་གསུངས། དེ་ཡང་རང་གི་སྙིང་གར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྩ་དྷཱུ་ཏིའི་དབུས་སུ་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་སྲན་མ་ཕྱེད་གཤག་ཁ་སྦྱར་ལྟ་བུའི་དབུས་སུ་ཟླ་གདན་ལ་ཧཱུྃ་ཡིག་དཀར་པོ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་ཡུངས་འབྲུ་ཙམ་གསལ་བཏབ། དེ་ལ་རང་སེམས་ཞུགས་པ་བཞིན་བྱས་ཏེ་སྣ་བུག་གཉིས་ནས་རླུང་རྔུབས། མཆིལ་མ་སྒྲ་མེད་ཅིག་མིད་པ་དང་སྟེང་རླུང་དྲངས་ནས་ནཱ་དའི་རྩེ་མོ་ནས་མར་ཐིམ། ཉ་བཞི་སྒྲིམས། ལུས་ཀྱི་སྨད་བཅིངས་བསྡམས་ན་འོག་རླུང་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འདུ་བས་ཧཱུྃ་གི་ཞབས་ཀྱུ་ནས་བསྟིམས། ཧཱུྃ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པ་གཏད་དེ་ལག་པ་ལན་གསུམ་མཉེ། གནས་གསུམ་དུ་རེག སེ་གོལ་ལན་གསུམ་གདབ་པའི་ཡུན་ལ་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་པ་ལན་ཁ་ཤས་རེ་བཟུང་ལ་མི་ཐུབ་པ་ན་རླུང་ཁ་ནས་མ་ཤོར་བར་སྣ་བུག་ནས་དལ་བུས་ཕྱིར་གཏོང་། དེ་ལྟར་བསྒོམ་པས་རླུང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ། རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་བརྒྱད། བསེ་བ་དགུ་སྡར་ལྟར་སྦྱར་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་གསུངས།

第三章、咒瑜伽正行

第二、咒瑜伽分为：1、和合瓶风，2、除能遍风外的九风金刚唸诵。

1、和合瓶风：此处是对心间的和合瓶风作解说的。强巴仁波切反复强调："初业者仅可以轻柔的和合偶尔稍作修持，若强作和合并长时猛力修习，是非时死亡的能作缘。"其法为：明观于自己心间法轮中脉的中央，有大小如剖半豌豆扣合状的红白明点，中央月垫之上有一极为纤细的白色"ཧཱུྃ"字，大小约芥子许，自心如进入其中而修。继从两鼻孔吸气，无声咽津、引导上风从"那达"的尖端往下融入；当绷紧四腓、紧束身的下半部分时，下风以其自力即能摄聚故，从"ཧཱུྃ"

圆满次第课后校正稿

字的“晓足”（字足）融入。对“ཧཱུྃ”字专注缘念——以双手摩擦三次、碰触三处、弹指三遍的时长计为一遍，稍微持气数遍。至不能屏气时，风息莫从口中呼出，应从鼻孔缓缓外呼。如是观修，令风息入、住、融于中脉，出现八种征兆与具征兆，如前修九种和合。

གཉིས་པ་རླུང་དགུའི་རྡོར་བཟླས་ནི། རང་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་རྩ་གསུམ་འཁོར་ལོ་བཞི་དང་བཅས་པ་གསལ་བཏབ་པའི་སྙིང་གའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་ཉི་གདན་ལ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་ཧཱུྃ་ཡིག་ཟླ་ཚེས་ཐིག་ལེ་ནཱ་ད་དང་བཅས་པ་བསམ། དེའི་ནཱ་ད་ལས་སྲོག་འཛིན་ཁ་དོག་དཀར་པོ་སྤོས་རིང་གི་དུ་བ་ལྟ་བུ་ཧཱུྃ་གི་གདངས་ཀྱིས་མགྲིན་པའི་བར་དུ་སོང་། དེ་ནས་ཕྱིར་དམིགས་རྟེན་ལ་ཨོཾ་གྱི་གདངས་ཀྱིས་ཞུགས་ཏེ་ཐིམ། ཨཱཿའི་གདངས་ཀྱིས་གནས་པར་བསམ། དེ་བཞིན་དུ་ཧཱུྃ་གི་གདངས་ཀྱིས་སྣ་རྩེའི་བར་དང་། དེ་ནས་ཕྱིར་སོར་བཞི། མཐོ་གང་། འདོམས་གང་སོགས་སུ་རིམ་པར་སོང་། ཕྱིར་དམིགས་རྟེན་ལ་ཨོཾ་གྱི་གདངས་ཀྱིས་ཞུགས། ཨཱཿའི་གདངས་ཀྱིས་གནས་པར་བསམ། ཕྱིན་ཆད་ལ་ཡང་དེའི་རིགས་འདྲ། ད་ལྟ་རླུང་འགྲོ་འོང་ལས་མེད་ཀྱང་གནས་པ་ཆེད་དུ་བཟློས་ནས་བསམ། ཡི་གེའི་གདངས་ངག་ནས་བརྗོད་པ་དང་བརྗོད་པའི་རྣམ་པ་བྱེད་པ་ནི་མིན་ཡང་ལི་ཏིང་སྲབ་པ་ལ་ཕུ་བཏབ་པ་ན་ཏིང་ཞེས་སྒྲ་འབྱུང་བ་དང་། བསེར་བུ་སོགས་རླུང་ལ་རང་གདངས་གྲགས་པ་ལྟར་ལ། དེ་ལ་རྣ་བས་ཉན་པ་མ་ཡིན་པར་ཡིད་ཀྱིས་ཉན་པ་ལྟར་བསམ། དེ་ནི་སྲོག་འཛིན་དང་གྱེན་རྒྱུ་ལ་སྦྱོང་འགྲོའི་རྡོར་བཟླས་བྱེད་ཚུལ་ཡིན། ཡང་སྙིང་གའི་ཧཱུྃ་གི་ཞབས་ཀྱུ་ནས་ཐུར་སེལ་དང་མཉམ་གནས་ཧཱུྃ་གི་གདངས་ཀྱིས་ལྟེ་བའི་བུ་གའི་བར་སོང་། ཨོཾ་གྱི་གདངས་ཀྱིས་ནང་དུ་ཞུགས། ཨཱཿའི་གདངས་ཀྱིས་དམིགས་རྟེན་ལ་གནས། དེ་བརྟན་པ་ན་ཧཱུྃ་གི་གདངས་ཀྱིས་གསང་གནས་བར་འགྲོ་བ་སོགས་ཐྱ་མ་ཐྱ་མར་སྦྱོང་བ་ཐོན་པ་ན་རིམ་གྱིས་རྗེ་རིང་ལ་བཏང་སྟེ་ཐུར་སེལ་དང་མཉམ་གནས་ཀྱིས་འོག་འགྲོའི་རྡོར་བཟླས་བྱ་ཞིང་། དེ་གཉིས་ལ་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་བརྒྱད་དང་། བསྲེ་བ་སྐོར་དགུ་སྦྱར།

2、九种风息的金刚诵：自身明观为具有三脉、四轮的能怖金刚双尊，心间脉轮中央日垫上，极微风心“ཧཱུྃ”（吽）字具足弯月、空点、“那达”，观从其“那达”中伸出一缕白色的持命风，状如长香的烟

缕，伴随“ཧཱུྃ”（吽）音上升至喉部之间，其后返回，伴随“ཨོཾ”（嗡）音而入——亦即融入所缘，随“ཨཱཿ”（啊）音而住。同样，随“ཧཱུྃ”（吽）音上升至鼻尖之间，继而返回。渐次延伸至四指、一肘、一伸臂等距离，再返回；以“ཨོཾ”（嗡）音而入于所缘，以“ཨཱཿ”（啊）音而住。上行风亦如是类推。当下，我们的风息虽除往来外并无安住，但为住故应造作观想而住。虽并非理解为从口唸诵及作唸诵之相发出咒字音声，但如向薄的铜钵吹气时，其会自行发出“叮”的声音，及如微风等风能自发音声般，此处非指由耳朵聆听，而应观为以心意聆听状，乃于持命风及上行风中观修上行的金刚唸诵法。

又，观从心间“ཧཱུྃ”（吽）字的晓足（字足）中放出下除风及等住风，随“ཧཱུྃ”（吽）音下伸至脐孔之间，随“ཨོཾ”（嗡）音而入，随“ཨཱཿ”（啊）音而住于所缘。得坚固时，随“ཧཱུྃ”（吽）音延伸至密处之间等，于前前修出感受后，再渐次伸远，乃于下行风及等住风观修下行的金刚唸诵法。彼二者中皆与八种征兆与具征兆、以及九类和合结合。

དེ་ལྟར་སྙིང་འོག་གི་རླུང་ལ་སོ་སོར་རྡོར་བཟླས་བྱས་པས་རྩ་མདུད་གཞན་གྲོལ་ཡང་སྲོག་ཐུར་བསྲེ་བའི་རྡོར་བཟླས་མ་བྱས་ན་དབུ་མ་ནས་སྲོག་འཛིན་དང་གྱེན་རྒྱུ་འོག་ཏུ་མི་རྒྱུ། ཐུར་སེལ་དང་མཉམ་གནས་སྟེང་དུ་མི་རྒྱུ་བས་སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་འགྲོལ་མི་ནུས། དེས་ན་སྲོག་ཐུར་བསྲེ་བའི་རྡོར་བཟླས་ལ་རྒྱལ་ཚབ་ལུགས་ཀྱི་རྒྱལ་གྱིས་སམ་ལྷག་སྦྱོད་ཀྱི་རྡོར་བཟླས་དང་། མཁས་གྲུབ་ལུགས་ཀྱི་འབྲས་འདེད་ཀྱི་རྡོར་བཟླས་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྲོག་ཐུར་གཉིས་ཀ་ཧཱུྃ་གི་གདངས་ཀྱི་དུས་མཉམ་དུ་ཕྱིར་སོང་། ཨོཾ་གྱི་གདངས་ཀྱིས་མཉམ་དུ་ནང་དུ་ཞུགས། ཨཱཿའི་གདངས་ཀྱིས་གནས་པར་བསམ། གཉིས་པ་ནི། ཐུར་སེལ་ཨོཾ་གྱི་གདངས་ཀྱིས་ནང་དུ་ཞུགས་པ་དང་སྟེང་རླུང་སྲོག་འཛིན་ཧཱུྃ་གི་གདངས་ཀྱི་ཕྱིར་སོང་། ཐུར་སེལ་ཨཱཿའི་གདངས་ཀྱི་གནས། སྟེང་རླུང་ཨོཾ་གྱི་གདངས་ཀྱིས་ནང་དུ་ཞུགས། འོག་རླུང་ཧཱུྃ་གི་གདངས་ཀྱིས་ཕྱིར་སོང་། སྲོག་འཛིན་ཨཱཿའི་གདངས་ཀྱིས་གནས་པར་བསམ།

སྐབས་འདིར་རྩ་བའི་རླུང་ལྔ་དང་། ཡན་ལག་གི་རླུང་ལྔ་ལས་ཁྱབ་བྱེད་མ་གཏོགས་པ་གཞན་དགུ་ལ་རྡོར་བཟླས་བྱེད་དགོས་པས། ཀུན་མཁྱེན་གོང་མའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཚིགས་བཅད་མར། སྙིང་གའི་ཧཱུྃ་ལས་རླུང་དགུར་རྡོར་བཟླས་དང་། །ཞེས་གསུངས་པས། ཡན་ལག་གི་རླུང་རྒྱུ་བ་དང་། རྣམ་པར་རྒྱུ་བ་སོགས་དབང་པོ་ལྔའི་རླུང་སྟེ། དེ་ལ་སྙིང་གའི་ཧཱུྃ་ལས་མིག་དབང་གི་བར་རྒྱུ་བའི་རླུང་འགྲོ་བའི་རྩའི་རྩེ་མོ་མིག་འབྲས་དང་ཁ་ད་ཚད་དུ་ཡོད་ཅིང་། རྩ་བ་ཧཱུྃ་ལ་ཐུག་པ་བུ་ག་ཧ་རེ་ཡོད་པར་བསམ་ནས། མིག་གི་སྒོར་རྒྱུ་བའི་རླུང་རྣམས་ཧཱུྃ་གི་གདངས་ཀྱིས་ཕྱིར་སོང་། ཨོཾ་གྱི་གདངས་ཀྱིས་ནང་དུ་ཞུགས། ཨཱཿའི་གདངས་ཀྱིས་གནས་པ་དང་། རྣ་བའི་རླུང་རབ་ཏུ་རྒྱུ་བ་སོགས་ལ་དེའི་རིགས་འགྲེ། ལུས་དབང་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་ནས་ཡོད་པས་དེའི་རླུང་རྒྱུ་བའི་རྩ་གནས་ཉེར་བཞི་སོགས་ལུས་ཀྱི་རྩ་ཕྲན་ཐམས་ཅད་ལ་བུ་ག་ཧ་རེ་གསལ་བཏབ་ནས་དེ་རྣམས་ལས་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་རྡོར་བཟླས་ཐར་ལྟར་བྱ། དེ་ལྟར་ལྷང་འཇུག་གནས་གསུམ་རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་གདངས་སུ་ཤར་བའི་རླུང་དགུའི་རྡོར་བཟླས་ཀྱིས་སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་སྟོད་པ་ལས་ལྷག་མེད་དུ་གྲོལ་བ་མིན་ནོ། །དེ་དག་གི་སྨོན་ལམ་ལས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་ཐུགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མཆོག །ཐུམ་པ་ཅན་དང་རྡོ་རྗེའི་བཟླས་པ་ཡིས། །སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་མ་ལུས་གྲོལ་བྱས་ནས། །ལྷན་སྐྱེས་བདེ་བས་ཡིད་ལ་མྱོས་ཐོབ་ཤོག །ཅེས་སོ། །

以上述于上、下风各自作金刚唸诵之力，虽能解开其它脉结，但若未作持命风及下除风结合的金刚唸诵，持命风及上行风将不从中脉往下流动、下除风及等住风亦将不向上流动故，不能解开心间脉结。

因此，持命风及下除风结合的金刚唸诵，有贾操杰派的“贾分”或谓“背反”金刚唸诵法，以及克主杰派的“同向”金刚唸诵法二种。1、背反法：观想持命风及下行风二者在“ཧཱུྃ”（吽）发音声时一并外放，随“ཨོཾ”（嗡）音一并内入，随“ཨཱཿ”（啊）音安住。2、同向法：观下行风随“ཨོཾ”（嗡）音声向内入、上风持命风随“ཧཱུྃ”（吽）音声外呼，下行风以“ཨཱཿ”（阿）音声而住；上风以“ཨོཾ”（嗡）音内入，下风以“ཧཱུྃ”（吽）音外呼，持命风以“ཨཱཿ”（啊）音而住。

圆满汉藏课后校正稿

此处必须于除五根本风、五支分风[24]中的能遍风外的其馀九风作金刚唸诵故，如遍知老上师的《生圆次第颂》中说到：“心间‘ཧཱུྃ’中九风金刚诵，”故于支分风中的行风、循行风等五根的风——其中由心间的“ཧཱུྃ”（吽）字至眼根之间为行风，其所流经脉的尖端位于眼珠齐平之处，脉的根部插入“ཧཱུྃ”（吽）字、且具孔隙。如是观想后，观从眼门流动诸风随“ཧཱུྃ”（吽）音外呼，随“ཨོཾ”（嗡）音内入，“ཨཱཿ”（啊）音而住。耳风——循行风等亦可如是类推。身根遍存于周身故，其风所流经的脉为二十四处等遍身的微细脉，内皆具孔隙。如是明观后，从彼等中如前述般作三字的金刚唸诵。如是以出、入、住三现为三金刚之音的九风金刚诵之力，仅能令心间的脉结松动而已，非能解开。这些修法，乃如祈愿文所说“法轮之中最胜咒瑜伽，瓶风以及金刚唸诵力，愿能尽解心间脉结已，以俱生乐令意得沉醉！”

རྩ་མདུད་གྲོལ་ཚུལ་ཡང་དབུ་མར་རླུང་ཞུགས་ནས་རིམ་གྱིས་གང་བས་རོ་རྐྱང་གི་རྒྱ་བ་ཇེ་ཞན་དུ་སོང་ནས་མདུད་པ་ལྷོད་དེ་ཁུག་བྱུང་དུ་སོང་བ་ཡིན། དེ་ཡང་རྩ་འཁོར་གཞན་ལ་རོ་རྐྱང་གིས་མདུད་པ་རེ་རེ་ལས་མེད་པས་ཅུང་འགྲོལ་སླ་ལ། སྙིང་གར་སྟེང་འོག་ཏུ་རོ་མས་མདུད་པ་གསུམ། རྐྱང་མས་མདུད་པ་གསུམ་སྟེ་དྲུག་ཡོད་པས་མ་རིག་པའི་སྒོ་ངའི་སྦུབས་ཞེས་གཏི་མུག་གི་རྫོང་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་འགྲོལ་དཀའ། དེ་གྲོལ་ན་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་ཐོགས་མེད། མི་ལའི་རྣམ་ཐར་དུ། ཤིང་མོ་བེ་ཏ་མགོན་སྐྱིད་ཀྱིས་ཤ་ཆང་དྲངས་པས་ལྷུ་ཚིགས་ཀུན་ན་ནས་དགེ་སྦྱོར་ལ་བཀོལ་མི་ནུས་པ་བྱུང་སྐབས། ཐུར་མར་པས་སྐབས་ཞིག་ཁྱོད་ལ་གེགས་ཞིག་འོང་བས་དེ་དུས་ལས་ཞལ་མ་འབྱེད་གསུངས་ནས་ཤོག་དྲིལ་ཞིག་གནང་ཡོད་པ་དེ་ཐུར་ཞལ་འབྱེད་དམ་སྐམ་དུས་ད་དུང་མ་རན་པའི་རྟགས་བྱུང་། དེ་དུས་ཞལ་ཕྱེ་བས་ཐུར་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་རྩ་རྣམས་འགག་པ་དེ་དུས་ཟས་བཅུད་ཅན་བསྟེན་པས་སྟོབས་རྒྱས་ཤིང་། སྙིང་གའི་རྩ་མདུད་འགྲོལ་བ་ལ་ཉེ་བའི་རྟགས་ཡིན་པས་དེར་

24 上行风、持命风、等住风、下行风及遍行风为“五根本风”；行风、循行风、正行风、最行风及决行风为“五支分风”。

མཁོ་བའི་གདམས་པ་བྱུང་བས་འདི་སྐབས་རླུང་ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་རྡོར་བཟླས་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ལྷུ་ཚིགས་ན་བ་སོགས་ངོ་འཕྲོད་རྒྱུ་ཡོད། དེ་མན་ཆད་ཀྱིས་ཀུན་རྟོག་བརྒྱད་ཅུའི་རླུང་རགས་པ་ཐིམ་ཀྱང་ད་དུང་དཀའ་ཚོད་རེད་གསུངས།

解开脉结之理，亦为风进入后，渐次注满中脉故，令右、左二脉内风息的流动渐趋弱少，从而令诸脉结松软。其中，在其他脉结中是仅由右脉与左脉各自打成结故，较易解开；而在心间却是右左二脉上下交替各绕三圈而成六重脉结，故被称为“无明卵壳”，乃指其为愚痴的堡垒，因此更难解开。而一旦解开此结，则能毫不费力地现证空性。如米拉日巴尊者的传记所载，其妹贝达贡吉携带酒肉探望尊者，恰逢他遭遇全身关节疼痛，不能坚持修法。忆起玛尔巴上师曾赐一纸团说，“除非在你遭遇灾障时，否则莫打开！”此前曾一度想打开观阅，但却出现了仍未能开启的征兆而未果。这时，尊者打开纸条，上书：“因前所修苦行，令诸脉阻塞。这时应依靠营养食品调养，增长体力，且为临近解开心间脉结的征兆。”由这一必备的教授故，此时应对所馀的一切风作金刚诵，以及认知关节疼痛等有其因由，以其下修法之力虽能令八十分别的粗风融入，但仍难尽摄。

༈ གཉིས་པ་དམ་ཚིག་གི་རྣལ་འབྱོར་ལ། ཁྱབ་བྱེད་ལ་དམིགས་པའི་རྡོར་བཟླས། སྙིང་གའི་ཁ་སྦྱོར་བུམ་པ་ཅན། བསམ་གཏན་གཉིས་དང་འདྲ་བའི་སྦྱོང་རིམ། ལས་རྒྱ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། ཕུར་བུ་ལྕོག་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེས་འདི་བཀའ་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་དམ་པོ་ཡིན་པས་ངས་ད་ལན་བཤད་རྒྱུ་མིན། ཤེས་པར་འདོད་ན་རང་རང་གིས་གཞན་དང་གཞན་དུ་རྩར་ཚོད་ཅེས་གསུངས་ནས་སྐབས་གཞན་ཞིག་ལ་མི་མངོན་པར་གསུངས་པ་ཉམས་ཚོད་པ་ཞིག་གིས་བརྟགས་ན་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་བྲག་དཀར་དཀའ་བཅུ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་ནས་ཁོང་གིས་ཀྱང་གསལ་པོ་ཞིག་གནང་མ་སོང་གསུངས། ཡན་ལག་རླུང་ལྷའི་ཐ་མ་ལ། །ཞིབ་ཆ་བ་སྤུའི་གྲངས་མཉམ་རྩ། །རྩ་ཁར་

རླུང་ཀུན་བསིལ་བར་ཆགས། །ལྷག་མེད་རྡོར་བཟླས་སྔར་འདྲའོ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་སྙིང་གའི་ཁ་སྦྱོར་བུམ་པ་ཅན་བསྒོམ་ཚུལ་སྔར་དང་འདྲ། འདི་མན་ཆད་དུ་རླུང་རགས་པའི་ཐིམ་རིམ་ཡོད་ཀྱང་འཆི་རིམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རླུང་ཕྲ་མོ་ཐིམ་པ་མེད་ལ། སེམས་དབེན་འགྲུབ་པ་ལ་དེ་དགོས་པས་སྙིང་གའི་ཁ་སྦྱོར་བུམ་ཅན་བཟུང་ནས་བཙན་ཐབས་ཀྱིས་རླུང་ཕྲ་མོ་སྡུད་པ་ཡིན་གསུངས།

第四章、誓言瑜伽

第二瑜伽为誓言瑜伽。分为：1、缘能遍风的金刚诵，2、心间的和合瓶风，3、与两种三摩地相似的收摄次第，4、事业手印。

1、曾闻扎嘎尔・噶久仁波切谓："普布觉・强巴仁波切曾说'此法有极严封印故，我这次就没有什么要讲的，欲了解者可各寻他处探讨。'其后在某时，观察确定后方在私底下作了讲述。"噶久仁波切自己也未作公开传授。其内涵，乃如颂文："于五支分风之末，详细数等毛孔脉，脉口诸风凉水溢，无遗如前金刚诵。"所述。

2、心间的和合瓶风。修法如前述，其以下虽有粗风的收摄次第，但无如死亡次第般的微细风收摄，而彼乃成就心远离所必须，故应该持心间的瓶风，从而强令微细风收摄。

གསུམ་པ་བསམ་གཏན་གཉིས་ནི། རིལ་འཛིན་དང་རྗེས་གཞིག་གིས་བསམ་གཏན་ཏེ། རིལ་འཛིན་ནི། རིམ་ལྔ་ལས། མགོ་བོ་ནས་ནི་རྐང་པའི་བར། །ཇི་སྲིད་སྙིང་གར་ཕྱིན་གྱི་བར། །རྣལ་འབྱོར་ཡང་དག་མཐའ་ལ་འཇུག །རིལ་པོར་འཛིན་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་རང་གི་སྤྱི་གཙུག་ནས་རྐང་མཐིལ་བར་མེ་ལོང་ལ་ཧ་བཏབ་པ་བཞིན་སྙིང་གའི་ཧཱུྃ་དང་། ཧཱུྃ་གི་ཞབས་ཀྱུ་ནས་ནཱ་དའི་བར་བསྡུས་ལ། དེ་ཡང་མི་དམིགས་པར་བསམ་པ་སྟེ། སྣོད་བཅུད་གཞན་མ་བསྡུས་པར་རང་ལུས་རིལ་པོ་ཙམ་སྡུད་པས་དེ་ལྟར་བཤད། རྗེས་གཞིག་ནི། ཕྱིའི་སྣོད་འོད་དུ་ཞུ་ནས་བཅུད་དང་། དེ་རང་ལ་ཐིམ། རང་ནཱ་དའི་བར་བསྡུས་ལ། དེ་ཡང་མི་དམིགས་པར་བསམ་སྟེ། སྣོད་བཅུད་ཐོན་དུ་བསྡུས་ནས་དེ་རྗེས་རང་གི་ཕུང་པོ་གཞིག་པས་དེ་ལྟར་བཤད། སྐབས་འདིར་དེ་གཉིས་དང་འདྲ་

བའི་སྡུད་རིམ་ཞེས་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་རླུང་མ་བསྡུས་པར་རང་གི་ལུས་ཀྱི་རླུང་ཐམས་ཅད་སྡུད་པ་རིལ་འཛིན་དང་འདྲ་བའི་བསྡུ་རིམ་ཕྱིའི་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་རླུང་བསྡུས་ནས་རང་གི་ལུས་ཀྱི་གནས་ཉེར་བཞིའི་རླུང་ལ་ཐིམ། དེ་ཡང་རིམ་གྱིས་ནཱ་དེའི་བར་སྡུད་པ་རྗེས་གཞིག་དང་འདྲ་བའི་སྡུད་རིམ་སྟེ། སྣོད་བཅུད་དང་། ལུས་མ་བསྡུས་ཀྱང་དེ་དག་གི་རླུང་རིལ་འཛིན་དང་རྗེས་གཞིག་ལྟར་སྡུད་པས་དེ་དང་འདྲ་བའི་སྡུད་རིམ་ཞེས་བཤད་དོ།།

3、与两种三摩地相似的收摄次第。两种三摩地是指以“全持”及“随坏”而修的三摩地。其中，“全持”法是如《五次第》所说：“头至脚掌间，乃至达心间，瑜伽终趣入，说名为全持。”是指观想从自己头顶至脚掌之间，如同于镜面哈气般收摄至心间的“ཧཱུྃ”字，由“ཧཱུྃ”字的字足收摄至“那达”之间，最后“那达”亦无所缘，即不收摄其它情器，而仅将自身整体收摄故名。“随坏”法是指外器世间化为光后融入情世间，情世间融入自己，自己亦收摄至“那达”之间，“那达”终无所缘。即先收摄情器，其后再观自己的蕴体坏灭故名。此处所谓“与两种相似的收摄次第”，是因不收摄情器之风，而将自身的所有风收摄，故为与“全持”相似的收摄次第；外情器的风收摄后，融入自身二十四处的风中，彼亦渐次收摄至“那达”之间，故为与“随坏”相似的收摄次第。虽未收摄情器及身，但彼等的风按“全持”及“随坏”收摄故，说名“相似的收摄次第”。

བཞི་པ་ལས་རྒྱ་ནི། རྫོགས་རིམ་སྐབས་ལས་རྒྱ་ཅིས་ཀྱང་དགོས་པ་སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་གི་དཔེའི་འོད་གསལ་འདྲེན་པའི་སྐབས་འདི་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་འཇོལ་ཉོག་ཏུ་སྦྱོད་མི་རུང་བས་ལྡན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་མཚོན་ཕྱིར་ལན་གཅིག་ཙམ་བསྟེན་པས་འཐུས། དེའང་ཕྱག་རྒྱ་རང་དང་རྟོགས་པ་མཉམ་པའམ་མིན་ཀྱང་པདྨ་ཅན་དང་། དུང་ཅན། གླང་པོ་ཅན། རི་དྭགས་ཅན་མ་སྟེ་ཕྱག་རྒྱ་རིགས་བཞི་སོ་སོའི་བརྟགས་ཚུལ། རྩ་བཙལ་ཚུལ་སོགས་བླ་མ་དམ་པའི་ཞལ་ལས་ཤེས་དགོས་ཤིང་། ལས་དང་པོ་པ་ལ་དེ་ཙམ་གྱི་དགོས་པ་ཆེན་པོ་མེད་ཀྱང་

བག་ཆགས་འཇོག་པ་དང་ཉན་བཤད་ཙམ་གྱི་ཆེད་རེད། ཕྱག་རྒྱ་ལས་དང་པོ་པ་ཡིན་ན་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱིས་རྒྱུད་སྦྱངས། དབང་བསྐུར། རིམ་གཉིས་ཀྱི་གདམས་ངག་ཐོག་སྟེ་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་བརྟན་པར་བྱས། རང་ཡང་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལམ་རིམ་གཉིས་ལ་རྩལ་ཐོན་ཞིང་ཕན་ཚུན་ལམ་གྱི་བོགས་འབྱིན་དུ་འགྱུར་ངེས་པས་ལྷའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔས་ཡུམ་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་མར་འཁྱུད་པ་ལྟར་སྙོམས་པར་ཞུགས།

4、业印：圆满次第阶段之所以需要业手印，正是在这一引生心远离究竟的譬喻光明阶段，且亦不可无厌足而行，仅为表示俱生大乐故偶一依止即可。彼手印的证量亦应与自己相等，或非如是者，对于具莲母、螺母、大象母、鹿母此四类手印各自的观察法，寻脉法等轨理，应从清净上师面授了知。对于初业者而言，虽纵仅如此亦无大必要，乃专为种植习气及讲闻而作宣说。手印若为初业者，应以共同道净治相续、给予灌顶及二次第教授，令住于坚固的本尊瑜伽；自己亦当努力生起本尊瑜伽及二次第，且需决定能令双方均引发修道的效益。这样才以本尊佛慢，如金刚萨埵拥抱金刚界自在母般入等舍。

བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་དང་མི་འདྲ་བར་ཡབ་ཀྱི་རྩ་དབུ་མའི་མར་སྣ་རྟགས་ཀྱི་རྩེ་དང་། ཡུམ་གྱི་དབུ་མའི་མར་སྣ་པདྨའི་ཟེའུ་འབྲུའི་བར་གསལ་བཏབ། ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྡུལ་ཏིའི་མར་སྣ་ཕན་ཚུན་སྤྲད་པ་རྩ་རྡོ་རྗེའི་སྐྱིལ་ཀྲུང་། ཡབ་ཀྱི་ཐུགས་ཀའི་ཧཱུྃ་ལས་ཐུར་སེལ་གྱི་རླུང་སྔོན་རིང་གི་དུ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡུམ་གྱི་གསང་གནས་ནས་ཞུགས་ཏེ་སྤྱི་བོའི་བར་སོང་ནས་ཡུམ་ཀྱི་ཁམས་བསྐུལ། ཡུམ་གྱི་ཐུགས་ཀ་ནས་རླུང་སྔོན་རིང་གི་དུ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཐོན་པ་ཡབ་ཀྱི་གསང་གནས་ནས་ཞུགས་ཏེ་སྤྱི་བོའི་བར་དུ་སོང་ནས་ཡབ་ཀྱི་ཁམས་བསྐུལ། ཐུར་སེལ་གྱི་རླུང་གཉིས་རྩ་ཕྲད་མཚམས་སུ་མི་བྱེད་པར་ཟུང་དུ་འཇུག་པ་རླུང་རྡོ་རྗེའི་སྐྱིལ་ཀྲུང་། ཡབ་ཡུམ་གྱི་ཁམས་དབུ་མའི་ལམ་ནས་མར་བབས་ཏེ་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་སྲན་མ་ཕྱེད་གཤག་ཙམ་གཉིས་རྩ་ཕྲད་མཚམས་སུ་གཡུ་ཁ་སྦྱོར་གྱི་ཚུལ་དུ་གནས་པ་ཐིག་ལེ་རྡོ་རྗེའི་སྐྱིལ་ཀྲུང་། དེ་ལ་སེམས་ཞུགས་པ་བཞིན་མཉམ་པར་བཞག་པས་ལུས་ཚོར་བདེ་བ་སྐྱེས། དེ་ལས་སེམས་བདེ་ཆེན་གྱི་ངོ་བོར་འཕོས་ནས་ལུས་བདེ་བག་ལ་ཞ། བདེ་བ་དེས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་ཡབ་ཡུམ་ཕན་ཚུན་བདེ་ཆེན་གྱི་བོགས་འདོན་པ་བདེ་སྟོང་རྡོ་རྗེའི་སྐྱིལ་ཀྲུང་སྟེ་སྐྱིལ་ཀྲུང་བཞི་ལྡན་བྱས། དེའི་ངང་ནས་ཁྱབ་བྱེད་ལ་དམིགས་པའི་རྫོར་བཟླས། བསམ་གཏན་གཉིས་དང་

འདྲ་བའི་སྤྱོད་རིམ།   སྙིང་གའི་ཁ་སྦྱོར་བུམ་ཅན་རྣམས་བསྒོམ་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཚོགས་པས་ལས་རླུང་ཕྲ་རགས་ལྷག་མེད་དུ་ཐིམ་ནས་འཆི་རིམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པའི་མཐའི་འོད་གསལ་དེ་སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་གི་དཔེའི་འོད་གསལ་དང་།   སྐབས་འདིའི་དམ་ཚིག་གི་རྣལ་འབྱོར་དངོས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་ལས་མི་འཆར་བས་དཔེའི་འོད་གསལ་ཟེར། དེ་ནི། སླར་ཡང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། །ནང་གི་རྗེས་གཞིག་བསམ་གཏན་རིམ་པ་དང་། །ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་དང་སྦྱོར་བའི་ཐབས་མཁས་ཀྱིས། །སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་ཏིང་འཛིན་འདྲེན་པར་ཤོག །ཅེས་སོ། །

与生起次第阶段不同的，是佛父的中脉下端观于生殖器的顶端、佛母的中脉下端则观想在莲蕊的中间。佛父、佛母的中脉下端互相接合，令具足“脉金刚跏趺”。佛父心间的“ཧཱུྃ”字生出如长香烟缕状的下行风，进入佛母密处，乃至佛母头顶之间，策励其大界；佛母心间生出如长香烟缕状的风，进入佛父密处，乃至头顶之间，策励佛父的大界，双方的下行风在脉交汇处不分别而双运，令具足“风金刚跏趺”。佛父、佛母的大界循中央内下降，令白红明点如剖半豌豆状两双扣合而住于脉的接合处，令具足“明点金刚跏趺”。心如进入其中般安住等舍，令生起身的乐受，彼迁移为心的大乐体性后，身乐隐没，以彼乐在空性中一心专注等舍，从而令父母相互引发大乐的效益，令具足“乐空金刚跏趺”。于此状态中，齐聚了缘能遍风的金刚诵、与两种三摩地相似的收摄次第及心间的和合瓶风诸修法故，所有粗细业风皆无余收摄后，如死殁次第般观修入、住、融。其最后所出现的光明是以义总的方式证达空性的，乃“心远离究竟的譬喻光明”。此处的誓言瑜伽正行，仅能以义总的方式现起空性，故名“譬喻光明”。如《能怖愿文》中说：“复以勤修加持瑜伽力，从于内之随坏静虑次，及与

二印结合巧方便，心寂究竟静虑愿引生！”

དེ་ཡང་བླ་མེད་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་རིམ་པ་གཉིས་སུ་འདུ་བས་བསྐྱེད་རིམ་ཆོ་ག་རང་རང་ལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད། རྫོགས་རིམ་ཡང་སེམས་དབེན་མན་ཆད་མི་འདྲ་བ་མང་། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དེ་ཐམས་ཅད་མཐར་འཆི་རིམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རླུང་ཐམས་ཅད་སྙིང་གར་སྡུད་པར་འདྲ་ཡང་གནས་སྐབས་གདུལ་བྱ་རང་རང་གི་རྩ་ཁམས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མི་འདྲ་བར་གཟིགས་ནས་རྩ་རླུང་འདུལ་ཐབས་དང་། རྩ་འཁོར་སོ་སོ་ལ་ཐོག་མར་གནད་དུ་བསྣུན་ཚུལ་མི་འདྲ་ཡང་། རླུང་ཐམས་ཅད་འཆི་རིམ་བཞིན་ཐིམ་པའི་ལག་རྗེས་ལ་སེམས་དབེན་ཡན་ཆད་ཡོངས་པས་འདི་ནས་རྫོགས་རིམ་ཐམས་ཅད་འདྲ། འོན་ཀྱང་དུས་འཁོར་ལ་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། མདོ་རྒྱུད་གཞན་དང་བཤད་སྲོལ་མི་འདྲ་བའི། །ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ཆེན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། རགས་པར་བྱས་ན་རྫོགས་རིམ་གཞན་གྱིས་རླུང་ལ་གནད་དུ་བསྣུན། དུས་འཁོར་གྱི་རྫོགས་རིམ་སེམས་ལ་གནད་དུ་བསྣུན་ནས་འཚང་རྒྱ་བའི་ཐབས་ཡིན། རང་རེས་ཉོན་མོངས་པ་སྣ་རེ་རེ་ཡང་ཐོག་མེད་ནས་གོམས་པ་ཤུགས་ཆེ་བས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ཇི་བཞིན་གཟིགས་ནས་དེ་འདུལ་ཕྱིར་ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་སོགས་གསུངས་ནས་ཐོག་མར་འཆི་བ་མི་རྟག་པའི་ཚུལ་གསུངས་པ་དེ་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་གཞོམ་པའི་མགོ་ཚུགས། ཕྱི་རོལ་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོད་བཙུད་ཚངས་པ་སོགས་ལྷ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལག་པས་བཟོས་པ་ལྟ་བུ་ལས་འཆད་མ་ནུས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དགེ་མི་དགེའི་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་སྟོན་པ་ནས་རླུང་འཇམ་པོ་ལྷུང་བ་ལས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རེ་རེ་བསགས་པ་ལས་རིམ་གྱིས་གྲུབ་ཚུལ་ཇི་བཞིན་གཟིགས་ནས་གསུངས། དེ་གཞིན་དུ་རྩ་རླུང་འདུལ་བའི་ཐབས་ཇི་སྙེད་ཅིག་བཀའ་སྩལ་པ་འདི་ནས་ཐམས་ཅད་གནད་གཅིག་ལ་བབས་སོང་བ་སངས་རྒྱ་ཚུལ་གྱི་གནད་མཁྱེན་ཅིང་བསླུ་བ་མེད་པའི་རྟགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་གསུངས།

此外，所有无上续之道可摄为二次第，其各自的生起次第仪轨并不相同；圆满次第中，心远离以下亦多有不同。其原因，是彼等最后虽皆同样如死殁次第般将所有风收摄于心间，但由见到暂时所化各自的脉界因缘不同，故脉风的调练方法，及于各脉轮中最先击注的窍穴不同。但于一切风如死殁次第般融入的“手迹”中迎来心远离以上诸阶故，从此起所有圆满次第皆同。然而，如宗大师对《时轮》的阐述：

圆满次第课后校正稿

“与他经续说规不同者，乃大车轨时轮金刚续。”从粗略而言，其它圆满次第是藉由于风作击注窍穴、《时轮》的圆满次第则是藉于心上击注窍穴而成佛之法。我们具烦恼者各自亦皆因无始以来所串习的势力较大故，佛世尊如其所观见的因缘状况，为调伏彼故宣说了八万四千等法蕴，从而首先宣说了死没无常之理，其后，从摧灭一切烦恼开始——虽外在等情器不能由诸如梵天等大力神创造作解释，但佛如其所见，指出由善或不善业的能力成熟所兴起的柔风，令各各极微尘累积而渐次成就之理。同样，佛说的尽所有调伏脉风方便从此起，便抉择为同一关要，乃（世尊）遍知成佛之理扼要，且为无欺的究竟能立因。

༄ གསུམ་པ་དབྱིབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ནི། ཕྱག་ལེན་རྒྱས་པའི་དུས་སྐབས་འདིར་གསང་འཇིགས་རང་རང་གི་ཆོ་གའི་སྟེང་ནས་སྒྱུ་ལུས་མཆོད་པ་བྱས། བླ་མ་དང་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཐ་མི་དད་པར་བཞུགས་ལ་མཎྜལ་ཕུལ་ལ། སྒྱུ་ལུས་ཀྱི་གདམས་པ་སྒོམ་པའི་གསོལ་འདེབས་དང་། འོད་གསལ་ལའང་དེའི་གསོལ་འདེབས་དགོས། དེ་ལྟར་སེམས་དབེན་མཐར་ཕྱུག་གི་དཔེའི་འོད་གསལ་དེ་ལས་ལྡང་བར་རྩོམ་པ་ན་དེའི་བཞོན་པའི་རླུང་གིས་ཉེར་ལེན་དང་། འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ལས་ཕུང་པོ་རྙིང་པ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་ཡིད་ངོ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་འཇིགས་བྱེད་དཀར་པོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་སྐུར་བཞེངས་པས་ལོངས་སྐུའི་བསྒྲི་བ་དངོས་སུ་གྲུབ་ཅིང་ལུས་སེམས་རྟེན་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་ཐག་མ་ཆད་པས་ཕུང་པོ་རྙིང་པ་ལ་ངེས་པར་འཇུག་སྟེ། ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པས་མ་དག་པའི་སྒྱུ་ལུས་དང་། རྨི་ལམ་དུ་ནམ་མཁར་འཕུར་བའི་སྣང་ངོའི་ལུས་དེ་རྨི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྣང་ཆ་ལས་ལོགས་སུ་གཟུགས་གཞན་མེད་པ་ལྟར། བསྒོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རླུང་སེམས་དེ་ཉིད་རྟེན་བརྟེན་པར་ཤར་བས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་སྟེ། བསྐྱེད་རིམ་སྐབས་ཀྱི་ཡིད་ངོའི་ལྷ་སྐུ་ནི་ས་བོན་ཕྱག་མཚན་ལས་ཡིད་ངོར་གྲུབ་པས་བཏགས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བཤད་དོ། །

第五章、形相瑜伽

第三瑜伽为形相瑜伽。按广详的做法，此处应在《集密》或《能怖金刚》各自仪轨之上作幻身的供养、于上师与金刚持无别座前献曼

圆满次第课后校正稿

达、祈请赐予幻身教授，并须祈请由彼进修光明。将从上述心远离究竟的譬喻光明中出定时，以其所骑乘的风作为近取因、以光明心作为俱生缘，在旧蕴的近旁非仅于意境现起为白色能怖金刚的能依所依之身，故而真实成就报身和合，且因身心能依所依的关联未断故，定必进入旧蕴，以未断除烦恼故，属于不净幻身。

如同梦中升腾于天空的显现方之身，其于梦中心识显现分的近旁并无其它色相，由彼作修行的智慧风身现为能依所依故，说名为“智慧身”；生起次第时的意境天身，是由种子字及手帜在意境中成立故，说名为“咒身”。

སྒྱུ་མའི་སྐུ་དེ་དཔེས་མཚོན་ནས་སྟོན་པ་ལས་བཤད་དུ་མེད་པས་འདུས་པར་སྒྱུ་ལུས་རྒྱལ་དུ་བཏོན་ཏེ་དཔེ་བཅུ་གཉིས་དང་། འཇིགས་བྱེད་རྫོགས་རིམ་རྣམས་སུ་དཔེ་ལྔས་མཚོན་ནས་གསུངས་པ་རང་རང་གི་རྒྱུད་གཞུང་གི་ཡོངས་ལུགས་རེད། རང་རེའི་རྨི་ལམ་གྱི་ལུས་ཕུང་པོ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་གྲུབ་པ་མིན་ཀྱང་ལས་དང་པོ་པ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་ངང་དུ་ཡུན་རིང་གནས་ནས་རྨི་ལམ་གྱི་ལུས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གཞན་དུ་བདེ་སྡུག་སྣ་ཚོགས་སྤྱོང་། སྐྱེ་འཆིའི་བྱ་བ་བྱས་ནས་སླར་ཕུང་པོ་རྙིང་པ་ལ་ཞུགས་ཏེ་གཉིད་སད་པའང་སྲིད་པ་རེད། གུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ནས་རྗེའི་བསྟོད་འགྲེལ་གྱི་བཤད་ལུང་གནང་སྐབས་རིམ་ལྔའི་ས་འཕྲུག་གྱུར་པས་རབ་ཏུ་རང་གཉིད་ཤོག །ཅེས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས་དོགས་གཅོད་གནང་བར་ས་ཁམས་ཤས་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་གཉིད་ལོག་སྟེ་རྨི་ལམ་གྱི་ལུས་ཀྱིས་ཡུལ་ཕྱོགས་གཞན་དུ་ཕྱིན་པ་ཡོད་པ་ཡིག་ཆའི་དགོངས་པར་ཞལ་འཆམས། མཁན་པོ་ཚང་དང་། བླ་རིན་ཐོ་ཡོན་གཉིས་ནས། རྒྱ་ནག་ཧེ་ཏྭ་ཞིན་ནག་ཕྱོགས་པ་ཧྥ་བུ་ལ་ཀྱི་རྫོང་གི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིན་ཚུལ་དང་། པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། ཀླུ་གཉིད་ལོག་པ་ཞིག་རྨི་ལམ་གྱི་ལུས་ཀྱིས་མེར་སྐྱེས་པ་ཧེ་ཏྭ་ཞིན་ཡིན་པས་ཁོ་ཤི་ནས་ལུས་རྙིང་པར་ཞུགས་ན་ཀླུ་དེ་གཉིད་སད་པར་འགྱུར་ཞེས་གསུང་ཚུལ་གླེང་བ་ཐོས།

彼幻身除由譬喻表示作宣说外无可解说故，《集密》中着重宣说幻身而以十二喻作表示而说；诸《能怖》的圆满次第中，则是以五喻作表示而宣说，乃各自梵文续典的总规。（幻身五喻：）1、我们的梦

圆满次第课后校正稿

身虽并非在蕴体的旁处成就，但部分初业者亦有可能在睡光明状态中长时安住，从而以梦身在其它世界中感受各种苦乐、经历生死后，再次进入旧蕴而从睡中醒来。如贡唐文殊在传授《宗大师礼赞释》的解释口传时，就《五次第》中“愿地厚故自熟睡”这一有关宿业的问题作答疑中谈到，某些地界成分较大者在深睡时，其梦身可去往其他地区，这与文献的观点符合。另也曾听堪布仓与瓦仁陀云二人谈到在汉地有一貌似“嘿达辛”的恶人，有认为是喜金刚的瑜伽士。班禅•贝丹益希指出，这是某龙熟睡时，其梦身所取生之人即嘿达辛，故当其死后进入旧身时，该龙便醒来。”

རྨི་ལམ་གྱི་ལུས་ཁྱད་པར་བ་དེ་བཞིན་དུ་མ་དག་པའི་སྒྱུ་ལུས་ཕུང་པོ་རྙིང་པ་ལས་གོ་ས་ཡོགས་སུ་གྲུབ་ཀྱང་ཕུང་པོ་རྙིང་པ་ལ་ཞུགས་ནས་ལམ་ལྷག་མ་མངོན་དུ་བྱེད་དགོས། སྒྱུ་མ་མཁན་གྱིས་རྫ་ཤིང་ལས་རྟ་གླང་སྤྲུལ་ཚེ་འགྲུབ་བྱེད་ཕ་མ་སོགས་མེད་ཀྱང་རྫས་སྔགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཚོགས་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟ་གླང་གི་སྣང་བ་བསྟོན་མེད་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར་སྒྱུ་མའི་སྐུ་དེ་མངལ་སྐྱེས་དང་རྫུས་སྐྱེས་གཞན་ལྟར་གྲུབ་པ་མིན་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རླུང་སེམས་ཙམ་ལས་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་ཅན་དང་། ནམ་མཁར་ཟླ་གཟུགས་གཅིག་ལས་མེད་ཀྱང་སྒྲིབ་བྱེད་དང་བྲལ་བའི་དྭངས་པའི་ཆུ་སྣོད་གར་ཡོད་དུ་གཟུགས་བརྙན་འཆར་བ་ལྟར་སྒྱུ་མའི་སྐུ་དེ་ཕྲ་བ་ཡིན་ཀྱང་ཁོང་རང་གི་སྣང་ངོར་སྐུ་གཅིག་ལས་གདུལ་བྱ་གར་ཡོད་དུ་སྤྲུལ་བ་དུ་མ་དུས་གཅིག་ཏུ་འགྱེད་པ་དང་། ཆུ་ལས་ཆུ་བུར་རྡོལ་བ་ལྟར་འོད་གསལ་ལས་ལྡང་བ་དང་སྒྱུ་མའི་སྐུ་འགྲུབ་པ་དུས་མཉམ་པ་དང་། མེ་ལོང་དྭངས་པ་དང་རྡོར་སེམས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་ཕྲད་པ་ན་ཆ་ཤས་གསལ་རྫོགས་སུ་འཆར་བ་ལྟར་རླུང་སེམས་ལས་མཚན་དཔེ་ཞལ་ཕྱག་ཡོངས་རྫོགས་སུ་འགྲུབ་པ་ཡིན། སྒྱུ་མའི་སྐུ་དེ་ཕུང་པོ་རྙིང་པ་ལ་ཞུགས་པས་ཕྱི་ནས་བལྟས་ན་རྒྱུན་པའི་གང་ཟག་དེ་ལྟར་ལ་ནང་དུ་རྟེན་བརྟེན་པ་ཡོངས་རྫོགས་སྙིང་གའི་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེའི་དབུས་ན་ཡོད་ཅེས་རྒྱུད་པ་བླ་མ་འཇམ་དབྱངས་དཔལ་ལྡན་དང་། ཧོར་ཚང་གྲགས་པ་དར་རྒྱས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱུད་པའི་ཆོས་གྲྭ་ནས་དོགས་གཅོད་མཛད་དེ་ཐག་བཅད་ཅེས་རྒྱུད་པ་བསམ་གཏན་སེངྒེས་གསུངས་ལ། ཕྱིས་སྐྱབས་མགོན་རྡོ་རྗེ་འཆང་ནས་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་གནང་སྐབས་ཁྲི་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་ཚུལ་ལྷུང་སྐྱོ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས་གསུངས་པ་དང་། རྒྱུད་ཆེན་གྲགས་པ་ལྷུན་འགྲུབ་ཀྱིས་རླུང་འོད་ཟེར་ལྔ་པའི་ཁ་དོག་གཟིགས་ཚུལ་

སོགས་གསུངས།

如同这一特殊的梦身般，不净幻身虽在旧蕴的另处形成，但亦必须进入旧蕴才能现证所馀之道。2、如同幻师以木石变化出象、马之时，虽无能成立的父母等，但依靠物、咒的因缘聚合，亦可无争议地出现象马等景象；同样，幻身虽非如胎生或化生般由他而成，但却是仅为极微风心所成的具慧之身。3、如同虚空仅有一个月亮，但随盛有净水且无遮盖的容器有几许，其上即有几许影像出现；同样，彼幻身虽微细，但于其显现方，能从一个身中，随所化有几许而同时分化出多个化身。4、如同水泡出自水一般，从光明中出定与成就幻身是同时。5、如同明净的镜面与金刚萨埵的佛像会遇时，能现起清晰的完整支分般，由风心亦能成就面臂圆满的相好。

因此，密咒师松丹森格（定狮）说，“密院喇嘛蒋扬贝丹（妙音具德）及霍尔仓·札巴达杰（名称宏盛）等大德在密宗学院作答疑得出的结论为‘彼幻身进入旧蕴故，从外看就如平常的那个补特伽罗，其内部心间的不坏明点中央却有圆满的能依所依坛城。’”后来，怙主金刚持在传授《五次第明灯论》时，赤千·根敦平措（僧圆满）说，“这一观点是章嘉·若必多杰所说，大密咒师札巴伦珠（名称任运）对五色光明风的看法……”

༈ བཞི་པ་རྣམ་དག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ། དོན་གྱི་འོད་གསལ་འགྲུབ་ཚུལ་དང་། དེ་ལས་ཟུང་འཇུག་གི་སྐུར་ལྡང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་རང་གི་ཡིད་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིད་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ནས་མི་བསྐྱོད་པར་བསྒོམ་པ་ཐུགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ། རང་གི་ངག་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ངག་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ནས་འོག་དཔག་མེད་དུ་བསྒོམ་པ་གསུང་གི་དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ། རང་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་སྣང་དུ་བསྒོམ་པ་སྐུའི་དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ་སོགས་སེམས་དཔའ་དགུ་བརྩེགས་ཀྱི་ཇོར་བཟླས་དང་། རིལ་འཛིན་རྗེས་གཞིག་གི་སྡུད་རིམ་སོགས་ཀྱིས་རླུང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་པ་དང་། དེ་ལས་སྔ་མའི་སྐུར་ལྡང་བ་ཡང་ཡང་གོམས་པ་ལས་ནམ་ཞིག་ཉམས་ལེན་

ཀྱི་ནུས་པ་རྫོགས་ནས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་དུས་ལ་བབས་པ་ན་ནཱ་ད་འོད་གསལ་དུ་བསྡུས་པས་མ་དག་པའི་སྒྱུ་མའི་སྐུ་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྲིན་ཡལ་བ་ལྟར་དག་ནས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཐོབ་པ། འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་འཕགས་པར་འགྱུར་བ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཀུན་བཏགས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་།

第六章、清净智慧瑜伽

第四瑜伽为清净智慧瑜伽。分为 1、成就义光明之理，2、从彼现起双运身之理。

1、成就义光明之理，上述的瑜伽士，将自己的心意与一切有情的心意视作体性无别后观为不动佛，乃“意的誓言萨埵”；将自己的语与一切有情的语视作体性无别后观为无量光佛，乃“语的誓言萨埵”；将自己与一切有情的身视作体性无别后观为毗卢遮那佛，乃“身的誓言萨埵”……作这样的九重萨埵金刚唸诵，以及以“全持”、“随坏”的收摄次第，将风入、住、融于中脉，以及从中现起幻身。如是一再反复串习，一旦修持的能力圆满后，到了将现前义光明时，将“那达”收摄入光明，令不净的幻身如空中之云消散般清净后，获得亲见空性的义光明、获得圣道、成为具有自相续的圣补特伽罗、获得三界所有遍计及俱生烦恼的正对治无间道乃同时出现。

དེ་ཡང་རོ་རྐྱང་གི་རླུང་ནི་ལས་རླུང་ཡིན་པས་དེས་ཀུན་རྨོངས་དྲངས་ནས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་བླངས་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་བརྒྱུད་མར་མྱོང་། དེའི་རླུང་སྤྱོད་པའི་ཐབས་ལུས་ཀྱི་གནད་ཆེ་སར་དམིགས་པ་གནད་དུ་བསྣུན་པས་ལས་རླུང་མཐའ་དག་དབུ་མར་ཞུགས་ཏེ་ཕྱིར་སྐྱེ་མི་ནུང་དུ་ཐིམ་པ་སྟེ་འགག་པས་ཀུན་རྟོག་རང་ལོག་ཏུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་རང་གི་བཞོན་པའི་རླུང་མེད་པར་གནས་མི་ནུས་ཤིང་། ལས་རླུང་ཕྲ་རགས་ཐམས་ཅད་བཙན་ཐབས་སུ་བཅད་པས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱིས་ཉོན་སྒྲིབ་ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་གཅིག་ཆར་སྤོང་ནུས་པ་

ཡིན་ཏེ། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་ལངས་པའི་ལུགས་ལྡོག་གི་ཉེར་ཐོབ་གྲུབ་པ། རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་འགག་པ། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པ། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དགྲ་བཅོམ་པར་གྱུར་པ། དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་བཞོན་པའི་རླུང་གི་ཉེར་ལེན་དང་། སེམས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ལས་དག་པའི་སྒྱུ་མའི་སྐུར་བཞེངས་པ། ཟུང་འཇུག་ཕལ་བ་སྤངས་པ་ཟུང་འཇུག་ཐོབ་པ་རྣམས་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་།

其理，右、左之风均系业风故，由其所引遍痴而于轮回中取生并连续感苦。收摄其风的方便，是缘于身中的重大关要处作击注，故只要令所有业风入于中脉，则后不容生而融入、而断灭，遂能令一切分别自行遮退；这样，其无坐骑之风便不能安住，且以强行截断所有粗细业风之力，遂令义光明将能同时断除遍计及俱生的烦恼障。因此，从义光明中成就逆起的近得，第四次第的义光明断灭，获得断除烦恼障的解脱道，具有自相续的补特伽罗成为阿罗汉，以义光明所骑乘的风作为近取因、以心作俱生缘所现起的清净幻身，以及获得普通双运——断双运均为同时出现。

ལུགས་ལྡོག་གི་ཉེར་ཐོབ་དེ་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན། ཉོན་སྒྲིབ་ལ་མཐོང་སྒོམ་གྱི་སྤང་བྱ་འབྱེད་ཀྱང་གཉེན་པོ་སྟོབས་ཆེ་བས་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ས་བོན་དང་བཅས་གཅིག་ཆར་སྤོང་ས་ནུས། ལུས་ཕུང་པོ་རྙིང་པ་ལས་ལོགས་སུ་ཕྱེ་ཞིང་ཉོན་མོངས་སྤངས་པས་ལུས་སེམས་རྟེན་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་ཆད་པས་སྔར་ཕུང་པོ་རྙིང་པ་ལ་འཇུག་མི་འཇུག་རང་ལ་རག ལས་ཉོན་འདི་ནུས་པ་ཆེ་བས་མ་དག་པའི་སྒྱུ་མའི་སྐུ་གྲུབ་ཀྱང་ཕུང་པོ་རྙིང་པ་ལ་འཇུག་དགོས་ཚུལ་བསམ་ན་ཡོན་ཏན་ཐུན་ཚོགས་རེའི་ང་རྒྱལ་དང་མགུ་བ་སྐྱེ་རྒྱུ་ཆེར་མེད། མ་དག་པའི་སྒྱུ་མའི་སྐུ་དེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཀྱང་། རིགས་འདྲ་རྒྱུན་འཆད་པས་རྡོ་རྗེའི་སྐུ་བཏགས་པ་བ་དང་། དག་པའི་སྒྱུ་ལུས་ནི་འཁོར་བ་མ་སྟོང་བར་དུ་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་མི་འཆད་པས་རྡོ་རྗེའི་སྐུ་མཚན་ཉིད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་ཀ་ཡིན། དག་པའི་སྒྱུ་ལུས་གྲུབ་མ་ཐག་དོན་གྱི་འོད་གསལ་འགག་པས་དེ་དུས་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་མ་ཐོབ་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་

སྤངས་པའི་སྤང་པ་དང་རྡོ་རྗེའི་སྐུ་ཟུང་དུ་ཆུད་པས་སྤང་པ་ཟུང་འཇུག་ཐོབ་པ་ཡིན། སྐྱབས་མགོན་རྡོ་རྗེ་འཆང་ནས། ཐུན་ནམ་ཡང་ན་ཟླ་ཕྱེད་དམ། །ཞེས་སོགས་དྲངས་ནས་མདོ་ལུགས་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མའི་ཡུན་ཚད་ཅན་དུ་གསུངས་ཀྱང་། སྔགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འདིའི་ཚིག་རིས་ལྟར་བསྐལ་པའམ་བསྐལ་པ་ལས་ལྷག་པར་གནས་ཀྱང་ཞི་མཐར་མི་ལྟུང་བ་སྔགས་ཀྱི་ཟབ་གནད་ཡིན་སྣང་ངོ༌།

彼逆行近得是断除烦恼障的见道解脱道故，烦恼障虽分为见道所断及修道所断，但因对治力大故，能在一刹那间同时断除三界的烦恼及种子。从旧的身蕴旁分出且已断烦恼故，身心的能依所依关联便分离，因此其是否重新进入旧蕴是观待于自己的意愿。此业烦恼的能力较大故，虽已成就不净幻身，但仍需进入旧蕴。若对此理作思惟，便不会对零星的功德生起我慢而沾沾自喜。

彼不净幻身虽是具足性相的智慧身，但同类续流断灭故，假名为“金刚身”；清净幻身则是乃至轮回未空之间，其同类续流不间断故，既是“具性相之金刚身”，亦是“智慧身”。

清净幻身成就的顷刻义光明便立即断灭故，其时虽尚未获得有学双运，但同属于断除烦障之断及金刚身故，乃“获得断双运”。怙主金刚持引据“一座或于半月中……”等偈颂指出，虽于显宗说见道及解脱道均具成事刹那的期限，但在密乘中，按此字面之义，是指虽经劫或超越劫间安住亦不会堕入寂灭边，乃密咒乘的甚深扼要。

གཉིས་པ་དེ་ལས་ཟུང་འཇུག་འགྲུབ་ཚུལ་ནི། དག་པའི་སྒྱུ་མའི་སྐུ་དེ་ཕུང་པོ་རྙིང་པའམ་ས་རྡོ་རི་བྲག་སྦྱོན་ཤིང་ལྷ་མིའི་ལུས་སོགས་གང་འདོད་དུ་ཞུགས་ཚོག་པས་ལུས་རགས་པ་ཅི་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཟུང་འཇུག་སྒྲུབ་དགོས། དོན་གྱི་འོད་གསལ་གསར་ཐོབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཟུང་འཇུག་གི་ཡ་གྱལ་ཐུགས་ཡོད་ཀྱང་སྒྱུ་མའི་སྐུ་མེད། དེ་ཉིད་ཉེར་ཐོབ་ཏུ་འཕོས་ནས་དག་པའི་སྒྱུ་ལུས་གསར་ཐོབ་སྐབས་སྒྱུ་མའི་སྐུ་ཡོད་ཀྱང་ཐུགས་འོད་གསལ་མེད་

པས་ཟུང་དུ་འཇུག་རྒྱུའི་ཡ་གཉིས་སྔོན་དུ་སོ་སོར་སྒྲུབ་པ་ཡིན། དག་པའི་སྒྱུ་ལུས་དེ་རྟེན་རགས་པ་ཅི་རིགས་པའི་ཐུགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཚུལ་གྱིས་ཞུགས་པ་དེ་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་རྡོ་རྗེའི་སྐུ་དངོས་ཡིན་པས། རྡོ་རྗེའི་སྐུ་ལ་སྐྱེ་འཆི་མི་མངའ་ཡང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་འདི་ལྟར་གོ་དགོས། དག་པའི་སྒྱུ་ལུས་པ་དེས་སླར་ཡང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དེའི་ཚེ་སྐུ་དག་པ་སྒྱུ་མའི་སྐུ་དང་ཐུགས་དག་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གཉིས་སྐུ་ཐུགས་སུ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཚོགས་པའི་རྟོགས་པ་ཟུང་འཇུག་ཐོབ་པས་དེ་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་འཕོས་ཀྱང་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་པ་ཡིན།

2、从彼成就双运之理：彼清净幻身可随欲进入旧蕴、土、石、山岩、或树木等，或天、人之身等，故需依任一粗身以成办双运。新得义光明时，虽具有双运一支的心意，但尚无幻身；其藉由迁移至近得而新得清净幻身时，虽有幻身但无光明的心意，故双运的两个因支是各别先行成办的。

彼清净幻身无论于任一粗品所依身的心间以智慧萨埵之理进入，其乃真实的同类续流不断的金刚身故，(《上师供仪轨》中的)“金刚身中虽无生与死……”义涵亦当依此了解。彼清净幻身再次进入义光明中安住等舍时，身为清净幻身、意为清净义光明，二者于身意中会聚为体性一——由获得这样的证双运故，其后虽迁移至后得位，亦属于有学双运。

འོད་གསལ་དེ་ལས་ལྡང་བར་རྩོམ་པ་ན་མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་གི་སྐུར་ལྡང་རྣམ་པའི་འཕེན་པ་དང་ལྡན་པས་ཡིད་ངོར་མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་གི་སྐུར་ལྡང་ཡང་དོན་ལ་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་གི་སྐུར་གནས་ཤིང་། དེ་དང་མཉམ་དུ་ལུགས་ལྡོག་གི་ཉེར་ཐོབ་ནས་སྣང་བ་ཡི་བར་གྱི་རྟགས་རྣམས་འཆར། དེ་ལས་ལྡང་བ་ན་ཕུང་པོ་རྙིང་པ་སྤྲུལ་སྐུ་རྡོ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་དུ་གསལ་བའི་ཐུགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཚུལ་གྱིས་ཞུགས་ཏེ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་སྟོན་པ། བཟའ་བཏུང་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ། ཕྱག་རྒྱ་དང་སྙོམས་པར་འཇུག་པ། རི་

དྭགས་བཤོར་བ་སོགས་ནང་གི་རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོགས་རླབས་པོ་ཆེ་སྡུད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲུག་པ་ཀུན་ལེགས་ལ་ཐང་ཀ་ཞིག་རབ་གནས་ཞུས་པར་ཆབ་བསིལ་གནང་བའི་ས་སྟེང་དུ་འཐོར་ནས་ཕར་སོང་། ཚུར་ཤོག་བྱས་པས་ཡིད་མ་ཆེས་པར་རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་དུ་ཞུས་པས། ཕར་སོང་ཞེས་བགེགས་བསྐྲད། ཚུར་ཤོག་ཅེས་ལྷ་བསྟིམས་ནས་ཡེ་ཤེས་པ་ཞུགས་ཟིན་པས་རབ་གནས་བསྐྱར་མ་མི་དགོས་འདུག་གསུངས། འཇམ་དབྱངས་བདེ་བའི་རྡོ་རྗེའི་གླང་རའི་ངོས་ཞིག་ལ་སྒྲིད་པའི་ཁང་པ་ཞིག་ཀྱང་སྒྲུབ་པར་བརྩམས་ཤིང་། དབྱར་ཤིང་ལེབ་ལ་སྣུམ་བྱུགས་ཏེ་འབུ་སྲིན་མང་པོ་ཆགས་པ་ལ་ཐལ་མོས་བསྣུན་ནས་ལྷུགས་ཀྱིས་བླངས་ཏེ་སྒྲིད་པ་ཞིག་བརྩམས་པའི་ཁུལ་གྱིས་གསུངས་པར་བསོད་གྲགས་རྡོ་རྗེ་འཆང་གསུང་གསུངས། རང་རེའི་ཡིག་ཆར་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་པའི་རྒྱུད་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་སྐབས་འདི་དང་མཐུན་ཚབས་ཆེ་སྟེ། དེ་ལྟ་མིན་ན་འདིའི་རྗེས་ཐོབ་པའང་བྱུང་འཇུག་པར་འཇོག་དཀའ་གསུངས།

将从彼光明出定时，提念："当起为无学双运之身！"虽由具此牵引力故，在意境中现起为无学双运之身，但实际上是安住于有学双运之身，且同时逆行现起由近得至阳焰间诸征兆。从彼出定时，乃于明观为化身能怖金刚双尊的旧蕴心间，以智慧萨埵的方式进入。继而进入后得位，依于向化机开示教法、受用饮食、与手印入等舍，以及捕猎等以内证力所作一切事行而摄集广大资粮。

有人请求竹巴衮列为一幅唐卡开光。他将洒有净水的沙土撒向唐卡，并说"请离开！"、"请过来！"便结束了。其人深觉不信而往问于根敦嘉措尊者，答道："言'请离开'乃驱魔，'请过来'是请天身融入而入智尊，如此便已足够，并不需再作开光。"据索南札巴金刚持所说，蒋扬·迭微多杰（妙音笑乐金刚）拟于牛羊的近旁修建禅修房，但夏天在木板上涂上油后，便会滋生许多小虫，他以手掌扣住，并用

舌头舔起来说，应算在“行”之列。我们的教本说在见道后得位的相续中具有证空性之心，可作为此处的重要佐证，否则便难以安立此之后得亦是双运。

འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ནི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་ནས་མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་ཐོབ་ཁའི་བར་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་ཚུལ་རང་གི་རྟོགས་པ་དང་དབང་པོའི་ཚོད་དང་སྦྱར་ནས་སྤྱོད་པ་ཟླ་བ་གཉིས་གཉིས་སམ་གསུམ་གསུམ་དུ་སྤྱོད་པ་ཚར་རེས་ཤེས་སྒྲིབ་སྐོར་རེ་རེ་སྤོང་བ་སོགས་སྤོང་ཐབས་དགུར་བྱེད་པ་དང་། ཐབས་སྤྱོད་པས་སྒོམ་ལམ་སྐོར་དགུར་འབྱེད་ཀྱང་ཉོན་སྒྲིབ་ལྟར་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱང་སློབ་པ་མཐའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱིས་གཅིག་ཆར་སྤོང་བའི་བཤད་པ་གཉིས་བྱུང་བ་ཚན་པ་གཅོད་མི་གཅོད་ཙམ་ལས་འདྲ། བསྐྱེད་རིམ་དུས་གཞིའི་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་ལམ་གྱི་སྐུ་གསུམ་དུ་འཁྱེར་ཞེས་མ་འོངས་པའི་ཚིག་དང་། འདིར་ཁྱེར་ཞེས་དངོས་སུ་དེར་བསྒྱུར་བའི་དོན་ཡིན། འདི་སྐབས་ཀྱང་ཞུགས་གནས་ཐིམ་པ་དང་སད་དུས་ཀྱི་བསྲེ་བ་གསུམ་ཡོད། སྒྱུ་མའི་སྐུ་ཡན་ཆད་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བར་ལས་རྒྱས་སྙོམས་འཇུག་གིས་བདེ་བ་མཚོན་པ་ལན་གཅིག་མེད་མི་རུང་དུ་དགོས་པས། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བར་དོར་མཆོག་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་གནང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གཅིག་འདི་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་པ་གོང་མ་ཐོབ་ན་ཅི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་སླ།

现证果位之理：从有学双运到临获得无学双运之间，断除所知障之法，是结合自己的证量及根器程度而修“行”。此有二说：1、每两个月或三个月为一期修“行”，断除各各类别的所知障等，分为九品断除，2、以“行”的方便修道虽可分为九类，但如烦恼障般，所知障也是以学际的义光明顿时断除。此二说仅为分不分组的差别而已。生起次第时，所谓的基位生、死、中阴“转为三身道用”的“转”字是将来时态，此处的“转”字则是过去时，意为真实转变。此际亦有入、住、融及醒时的三类结合，欲生起幻身以前的证悟，必须以业印入等舍表示乐，不可一次亦无，此为宗大师示现于中阴取受殊胜悉地

的原因之一。若获上品证量，则无论如何作皆易。

སྤྱོད་པ་གསུམ་ལས་སྤྲོས་བཅས་ལ་གཞལ་ཡས་ཁང་ལྟ་བུའི་ཁང་པ། ལྷ་གྲངས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཕོ་མོ། ཚོགས་འཁོར། བརྡ་དང་བརྡའི་ལན། གར་དང་གར་གྱི་ལན། ཕྱག་རྒྱ་དང་ཕྱག་རྒྱའི་ལན་སོགས་རྒྱས་པ་དང་། སྤྲོས་མེད་ལ་རིགས་ལྔ་ཡུམ་བཞི་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་འབྲིང་དང་། ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་མེད་ལ་བཟའ་བཏུང་། གཉིད་ལོག་པ། བཤང་གཅིའི་ཕྱིར་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་གསུམ་ལས་གཞན་མི་མངོན་པ་བྷུ་སུ་ཀུའི་སྤྱོད་པ་ཞེས་རྒྱལ་སྲས་ཞི་བ་ལྷའི་རྣམ་ཐར་ལྟ་བུ་སྟེ། བདེ་སྟོང་ཁོ་ན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ལྷག་པར་རྒྱས་ནས་སྙོམས་འཇུག་སོགས་ཕྱིའི་སྤྱོད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་འཕེལ་ནས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའི་གོ་ཆོད་པས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བར་ཕྱག་ཆེན་གྱི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དངོས་འདི་ཡིན་ཀྱང་། མདོ་ལུགས་ཀྱི་དེ་འབྲས་བུའི་ཕྱག་ཆེན་སྨིན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པས་དེའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན།

三行中的具戏论行，是诸如无量宫的房屋、本尊数量的男女瑜伽士、荟供轮、示与示答、舞与舞答、手印与手印答等行为，属于广法；无戏论行是诸如五佛、四母等行为，属于中法；极无戏论行是除作饮食、熟睡、大小便三种外显的行为外，不为人知地进行的所谓“布苏咕之行”，如寂天菩萨的传记般。以唯于乐空中安住等舍故，智慧之力广大增盛后，不需观待于（与佛母）入等舍等外在行为，藉由乐空智的增长，空性便足以担当手印的作用故，此虽为对空性见安立“大手印”名言的直接原因，但显乘中是作为其果大印的能熟之道故立名。

དང་པོ་རིག་མ་དང་རྣལ་འབྱོར་བ་ལ་རྟོགས་པ་མཐོ་དམན་ཅི་རིགས་ཡོད་ཀྱང་ཚད་ལྡན་བྱུང་ན་ཐབས་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་ཤེས་རབ་གྲོལ་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་ཐབས་གྲོལ་བ་སྟེ་ཕན་ཚུན་ལམ་གྱི་གྲོགས་འདོན་དུ་སོང་ནས་མཐར་ཡབ་ཡུམ་དུས་མཉམ་དུ་སངས་རྒྱ་དགོས་པ་ལོ་ཀྱ་ཏུན་གྱི་བདེ་མཆོག་ལྟ་བུ་སྟེ། ཕྱི་རགས་པའི་ལུས་དང་ཟུང་འཇུག་པ་ཐུགས་ཀར་བཞུགས་ཡོད་ཀྱང་སྲིད། སྟོན་དབུས་གཙང་སོགས་སུ་རགས་པའི་རྟེན་དེ་ཅི་ལྟར་འགྱུར་བརྗོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་མང་ཡང་ལྟུང་སྒྲུ་རོལ་པའི་རྗེ་རྗེས་དེ་ཡང་སངས་རྒྱ་ཞེས་གསུངས་པར་སྐྱབས་

མགོན་རྡོ་རྗེ་འཆང་ལས་ཐོས་གསུངས།

最初，明妃及瑜伽士的证量虽有种种高下之别，但至（双方）具量时，则应以方便作助缘令智慧解脱、以智慧作助缘令方便解脱，如是相互皆显发出道的效益后，最终男女行者同时成佛。就如罗家洞的胜乐金刚般，外粗身及双运者的心间皆有可能进入25。历史上，过去在卫、藏等地虽曾有许多有关彼粗身如何转变的争辩，但章嘉 • 若必多杰说：“我从怙主金刚持处听闻谓‘其人亦成佛矣’。”

དེ་ལྟར་ཟླ་དྲུག་བཅོ་བརྒྱད་དུ་རི་དྭགས་བཀོར་བ་སོགས་སྤྱོད་པ་ཚར་རེས་ཤེས་སྒྲིབ་རྣམས་རིམ་པར་སྤངས་ཏེ་མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་འགྲུབ་པའི་མཚན་མ་མཐོང་བ་ན་ཆོས་བརྒྱད་ལྟ་བུ་ནས་མཉམ་པར་བཞག་བཅོ་ལྔའི་སྤྱོད་ལ་ཚོགས་འཁོར་སོགས་ཀྱིས་བླ་མ་ལ་བསྙེན་བཀུར་དང་གསོལ་འདེབས་བྱས། གུང་ལ་དབང་གསུམ་པ་དངོས་དབང་དུ་བསྐུར། ཕྱིའི་མངོན་བྱང་ཐོ་རངས་ཀྱི་དུས་དབང་བཞི་པའི་གདམས་པ་ཕོག་སྟེ་ཕྱིའི་རྐྱེན་ལས་རྒྱ་མཚན་ལྡན་དང་སྙོམས་པར་ཞུགས། ནང་གི་རྐྱེན་བདེ་ཆེན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པས་རླུང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་དང་། ཐིམ་པ་ལས་ཀྱང་སྙིགས་རྒྱུ་ནས་འོད་གསལ་གྱི་བར་གྱི་རྟགས་རྣམས་འཆར། སྟོང་བཞི་དགའ་བཞིའི་ངོ་བོར་སྐྱེ་ཞིང་། ནང་གི་མངོན་བྱང་སློབ་པ་མཐའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། དེའི་དུས་གཉིས་པར་ཤེས་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་སྟེ། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་མཉམ་བཞག་ལས་གཡོ་བ་མེད་ཅིང་ཆོས་ཉིད་ལས་སླར་མི་ལྡང་བའི་མཐར་ཐུག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྙེས་ཀྱང་ཇི་སྙེད་པའི་ཆོས་ཀུན་ལག་མཐིལ་གྱི་རྫས་བཞིན་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཐོབ་པ། གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་སྐད་ཅིག་རེ་རེར་ཡང་རགས་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་བྱེ་བ་ཐེར་འབུམ་འགྱེད་པ་སོགས་འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྲུབ་ལ་མངའ་བརྙེས་པའི་མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་ཁ་སྦྱོར་ཡན་ལག་བདུན་ལྡན་གྱི་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་དོ།

25 那若巴的弟子旁亭巴来至甘肃罗家洞，与手印母修持胜乐圆满次第。其时旁亭巴已是双运者，其手印母尚为粗身。

如是每六个月或十八个月作一次捕猎等行，渐次断除诸所知障。当见到将获得无学双运成就的征兆时，在诸如初八等的日期开始入等舍，十五日的傍晚以荟供等向上师作承侍、祈请，半夜时真实获得第三灌顶，于外现证菩提的黎明时获赐第四灌顶的教诫，依外缘具相事业手印入等舍、内缘于大乐空性中专注等舍之力，令风入、住、融于中脉，从融入中，亦现起从阳焰至光明间诸征相，将四空生起为四喜的体性。且于内现证菩提的有学边际义光明的第一刹那，即获得真实对治所知障的无间道，其第二刹那获得断尽所知障的解脱道，乃至轮回未空皆于所住等舍不动摇，且虽已获在法性中不再出定的究竟三摩地，但属初获得如观掌中物般无碍现前观见尽所有法的第一刹那一切相智；具有为利益化机而于每刹那，亦皆分化出千万亿数粗化身以任运成就事业的自在，如是的无学双运——具和合七支的金刚持果位便能现证。

དེ་ལྟ་བུའི་མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་ཐོབ་པ་ལ་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་ཐོབ་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས། དེ་ལ་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་ཡ་གཉིས་སོ་སོར་སྒྲུབ་དགོས་པས་དག་པའི་སྒྱུ་མའི་སྐུ་དང་། དེ་གང་ལས་གྲུབ་པའི་སྒྲུབ་གཞི་དག་པའི་རླུང་འོད་ཟེར་ལྔ་པའི་བཞོན་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་དག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཐོབ་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས། དེ་ལ་གང་ཞིག་འོད་གསལ་དུ་དག་པར་བྱས་པས་ཐོབ་རྒྱུ་དབྱིབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མ་དག་པའི་སྒྱུ་ལུས་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས། དེ་ལ་གང་ལས་སྒྲུབ་གཞི་རླུང་ཐམས་ཅད་འཆི་རིམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་དམ་ཚིག་གི་རྣལ་འབྱོར་སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་གི་དཔེའི་འོད་གསལ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས། ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་རླུང་མ་ལུས་པ་འཆི་རིམ་བཞིན་ཐིམ་པ་ལ་སྔོན་དུ་རྩ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་རླུང་དགུ་དབུ་མར་ཐིམ་པའི་ངག་དབེན་སྔགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས། དེ་ལ་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་ལ་གནད་དུ་བསྣུན་ནས་རླུང་དབུ་མར་གཞུག་པའི་ཐབས་ལུས་དབེན་སྔགས་ཀྱི་གཞིའི་རྣལ་འབྱོར་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས། དེ་ལ་སྐུ་གསུམ་ལམ་འཁྱེར་

ཀྱི་གནད་ཚང་བའི་བསྐྱེད་རིམ་ཕྲ་རགས་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས། དེའི་རྟོགས་པ་ཚད་ལྡན་སྐྱེ་བ་ལ་རྒྱུད་སྡེ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་དབང་བཞི་རྣམ་དག་སྐུ་བཞིའི་ས་བོན་ཐེབས་ངེས་སུ་མནོས་ནས་དབང་དུས་སུ་ཁས་བླངས་པའི་དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ་སྲོག་གི་ཕྱིར་ཡང་མི་གཏོང་བ་ཞིག་དགོས། དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་བསྒྲུབ་པའི་ལམ་ཐུན་མོང་བས་རྒྱུད་སྦྱངས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས། དེ་ལ་འཁོར་བ་མཐའ་དག་ལ་ཞེན་པ་གཏིང་ནས་ལོག་པའི་ངེས་འབྱུང་དང་། དེ་ལ་ཚེ་འདིའི་ཕུན་ཚོགས་མཐའ་དག་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་པར་མཐོང་ནས་སྐྱབས་འགྲོ་དང་། དེའི་བསླབ་བྱ་ལས་འབྲས་ཀྱི་སྤང་བླང་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པ་དགོས། དེ་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཞལ་གྱི་བདུད་རྩི་མྱང་སྟེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་མ་ནོར་བ་ལ་ཐོས་བསམ་གནད་དུ་སྨིན་པ་དགོས། དེ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་རྩ་བ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་དགེ་བའི་བཤེསགཉེན་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་བསྟེན་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས། དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདི་ནི་གདུལ་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་སྙིགས་དུས་ཀྱི་ཚེ་ཐུང་གཅིག་ལ་ཟུང་འཇུག་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་ཐབས་ཆ་ཚང་ལ་མ་ནོར་བ་ཡིན་ལགས། ཞེས་ཁྲིད་ནས་གནང་ཡང་མཇུག་འདི་ལྟར་མཛད་པ་ཡིན་གསུངས།

欲获如是的无学双运，必须以获得有学双运作前行；彼中能作双运的二分支必须各别成办故，必须以获得净幻身、及其所从成就的所修处——具五色光明净风坐骑者的清净智慧瑜伽义光明作前行；彼须以一旦令于光明中清净即能获得之因——形相瑜伽的不净幻身作前行；彼须以所从修之处——一切风如死殁次第般融入所生的誓言瑜伽心远离究竟譬喻光明作前行；无馀的能遍风如死殁次第般融入，须以根本及支分九种风融入中脉的语远离咒瑜伽作前行；彼须以于脐间脉轮中击注窍穴而令风入中脉的方便——身远离咒基瑜伽作前行；彼须以于齐备三身道用扼要的粗、细生起次第获得坚固作前行；欲生起其具量证悟，其前行必须于获得遵如续部所说的清净四灌顶以决定植下

四身种子后，对灌顶时所承诺的誓言与律仪纵遇命难亦不舍弃；彼须以世俗谛与胜义谛两种菩提心所摄的共通道净治相续作前行；彼须以从心底遮退一切轮回执着的出离心作前行；彼须以见到今生的圆满全不可信赖而衷诚归依及其学处——如理修行业果取舍作前行；彼须以依止善知识而获语甘露后，对显密大教典作无错谬的闻思修令得成熟作前行；能令此等全部圆满的根本，须以由意乐与加行如理依止具相善知识作前行。这样的道次第，就是如宝化基的补特伽罗能在浊世短寿一生中现证双运金刚持果位的齐全无误道次第及方便。如是，无论何时给予时引导，其结尾皆应如是进行。

བྲག་དཀར་དཀའ་བཅུ་རིན་པོ་ཆེས་འཇིགས་བྱེད་བསྐྱེད་རྫོགས་ཐང་སག་པའི་གསུང་གཞིར་བཞག་ལ། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་ཁྲིད་ཡིག་དང་། བླ་མའི་གསུང་རྒྱུན་གྱིས་ཁ་བསྐང་ནས་གནང་བ་ཡིན། དེ་ལྟར་ངེད་ཡན་ཆད་ལ་རྫོ་རྗེ་འཆང་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ཀྱང་དུས་ཀྱི་ཐ་མ་ལ་སླེབས་པས་བདག་ལྟ་བུས་ཀྱང་གསང་སྔགས་ཁ་རྩེད་དུ་བྱེད་པ་ལེགས་ཉེས་ཅི་འདྲ་ཡིན་བཤད་མི་ཤེས། ཡིན་ཀྱང་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གདམས་པ་ཆ་ཚང་ལ་མ་ནོར་བ་ལ་ཐོས་བསམ་དང་ཉམས་ལེན་གང་འདོད་དུ་བྱར་ཡོད་པ་ངེས་པར་སྐྱེ་བ་སྔོན་མའི་རྣམ་དཀར་གྱི་བྱ་བ་རླབས་པོ་ཆེའི་འབྲས་བུར་ངེས་པས་འདི་ཙམ་ལ་གཤར་སྦྱངས་དང་བསམ་བློ་རེ་བཏང་ནས་སྨོན་ལམ་བཏབ་ན་རྗེའི་བསྟན་པར་མཇལ་བའི་དོན་བྱུང་བ་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཟན་གོང་དུ་དྲིལ་ནས་ལག་མཐིལ་དུ་བཞག་འདྲའི་གདམས་པ་དང་མཇལ་དུས་ལག་ཏུ་ལེན་ནུས་ན་རབ། མ་མཐའ་སྐྱེ་བ་བཅུ་དྲུག་ཚུད་ཆད་དུ་ལམ་སྣ་ཟིན་པའི་སྨོན་ལམ་གདབ་དགོས། རང་རེའི་རྒྱུད་སྡོད་ངན་དུ་ལུས་ནས་མ་ཕེར་བ་ལས་རྒྱ་གར་གྱི་པཎ་གྲུབ། བོད་ཀྱི་མར་མགོས། རྭ་སྒྲེ་ཞང་དང་། མལ་གཉོས་སོགས་ཀྱི་གདམས་པ་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་མི་མངའ་བ་དང་མི་མཁྱེན་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད། དེ་དག་བླ་མ་གོང་མ་རྣམས་ལས་རིམ་པར་བརྒྱུད་དེ་ཟུར་ཉམས་པ་དང་། དགོངས་པ་མ་ལོན་པ་དང་། བསྲེ་བསླད་ཅུང་ཟད་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་མི་དང་མི་ལབ་པ་ལྟར་གདམས་ངག་འདོམས་པའི་མན་ངག་

圆满次第课后校正稿

ལ་བརྟེན་ནས་དག་ཐེར་ཙམ་དུ་ཕྱུང་བ་མཛད་ཅིང་། ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཇི་ལྟར་འཁྲུངས་པ་ལྟར་སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་རྣམས་ལ་བསྐུལ་ཞིང་ཡིག་རིས་སུ་ཡང་གནང་བའི་མན་ངག་གི་རྒྱུན་དང་ལེགས་བཤད་རྣམས་ལ་ཀུན་མཁྱེན་བླ་མའི་གསུང་རྒྱུན་གྱིས་མིག་ཕྱེས། བློའི་མཐུ་ཆེ་བ་དག་གིས་མདོ་དང་རྒྱ་གཞུང་ཚད་ལྡན་རྣམས་དང་སྦྲགས་ནས་དཔྱད་པ་ཇོ་རུས་ཐུག་པ་མཛད་ན་དེར་མ་ཐོན་པ་ཞིག་གང་ནས་ཀྱང་མི་རྙེད་པས་མཐོང་ཚད་དང་ཟེར་ཚད་ཀྱི་རྗེས་སུ་མི་རྒྱུག་པར་རང་ལ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཡོད་པ་མཁྱེན་པར་མཛད་ནས་ཚེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་ལམ་བཟང་པོ་འདི་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱིས་ཞུགས་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་གདམས་པའི་བདུད་རྩི་ལ་ཅི་དགར་རོལ་བའི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་དང་ལྡན་པར་བྱའོ་གསུངས། དེ་ལྟར་བྱེད་ནུས་པར་ཐུགས་རྗེ་བདག་ཉིད་བླ་མ་མཆོག་གི་རྣམ་རོལ་ལྷག་པའི་ལྷ་འཛིགས་མཛད་ཞི་ཁྲོས་བྱིན་གྱིས་རླབས་ཏུ་གསོལ།།

札嘎尔・噶久仁波切是以唐萨巴所作的《能怖生圆次第》作为基础，补充以遍知蒋扬协巴的《导引文》及上师口传而赐予引导的。虽直至我之前，从金刚持起的历辈上师皆唯一对一单传，但时值末世，如我般者也修密咒实属玩笑，虽不知应说为福抑为祸，但能对第二佛陀宗喀巴大师的齐全无谬教授随欲作闻、思及修行者，必定是宿世累积广大善业所感得的妙果，即使仅如上述般作复述及花一点心力作祈愿，也能出生值遇大师教法的利益。在值遇这一能将佛果如同揉成团的糌粑般交付于掌中的教法时中，若能取受固属最上，起码亦当发愿能于十六生内究竟道果。相比于我等的相续如劣器中漏而不盈的情状，对于天竺众成就班智达，藏地的玛尔巴与桂译师，热、觉、香，梅译师与虐译师等的教授，宗大师无一不持有及通晓。对于彼等由诸祖师次第传来中教法的些微衰损、未达的密意及些许的混淆处，皆依靠与至尊文殊如人与人对面交谈般赐予教授的诀窍而作出了稀有的厘清，且如其心续中的密意般赐予众上首弟子并留下了著述。这些诀窍的传

承及善说由遍知上师的教言作了开显。心力大者若能结合具量的佛经及梵文大论作穿骨透髓的深入思察，当见到无论从何角度亦无不符顺可得时，便能非徒浅见及口说，而是深刻了知其乃自己的如意宝，从而于一切生中三门合一趣入此善妙之道，以令具备享用此显密结合教授甘露喜宴的福缘。祈请大悲自性殊胜上师所化现的天中胜天——静猛怖畏金刚加持，令能如是而行！

སྨྲས་པ། ཚེ་གཅིག་ཉིད་ལ་ཟུང་འཇུག་རྡོ་རྗེ་སྐུར། །སྒྲུབ་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ། །གསལ་བར་མཚོན་པའི་ཟབ་ཁྲིད་ཡིད་བཞིན་ནོར། །སྙིང་དབུས་གདེངས་ཅན་གཙུག་གི་རྒྱན་དུ་ཐོབ། །དེའི་ཚེ་དགའ་བདེའི་རླུང་ཤུགས་ཆེར་བསྐྱོད་པས། །ཚུལ་དེར་དཔྱོད་པའི་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་རླབས། །མང་འཁྲིགས་ཚིག་སྤྲིན་སྤྲ་ཆར་གྱིས་བཟུང་བའི། །ཀུན་བཟང་མཆོད་པའི་སྤྲིན་ཕུང་འདི་ཡང་སྤྲོས། །དགེ་དེས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དངོས་རྡོ་རྗེ་འཆང་། །བསྐལ་བརྒྱར་ཞབས་བརྟན་འཕྲིན་ལས་འོད་སྣང་གིས། །རྒྱལ་བསྟན་ཁོར་ཡུག་ཁྱབ་པའི་དགེ་མཚན་གྱི། །ཉིན་འབྱུང་སྲིད་པའི་མཐར་ཡང་ཉམས་མེད་ཤོག །

结颂：即身双运金刚身，能成无馀诸方便，清晰表显导引宝，获为心坎蛇冠饰。其时喜乐劲风生，藉彼观慧海波涛，编作词鬘微雨纷，普贤供养密云饰。此善惟愿三宝体，金刚持师住百劫，弘教利生事业光，照彻寰宇永无衰！

ཅེས་འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་བཅུ་གསུམ་ལྷའི་འཁོར་ལོ་རྫོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་ཁྲིད་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་འཇིགས་མཛད་ཞལ་གྱི་བདུད་རྩི་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་ལ་མི་འཇིགས་པའི་སྤོབས་པ་བརྙེས་ནས་གཅིག་ཏུ་རྒྱལ་བསྟན་སྤེལ་བའི་ཁུར་འཁྱེར་བས་མི་ངལ་ཞིང་སྣན་རྒྱུད་གདམས་པའི་བང་མཛོད་འཛིན་པ་སྨྲ་བའི་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེ་འཆང་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་བཀའ་དྲིན་ལས་འདིའི་རྒྱུད་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་། ལམ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་དམར་ཁྲིད་བཅས་ཡང་ཡང་མནོས་པ་དགེ་སློང་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོས་ཐོ་ཙམ་བརྗེད་བྱང་དུ་བྱས་པ་བླ་མ་མཆོག་དང་བཀའ་སྡོད་བསྲུང་མའི་ཚོགས་ཀྱིས་བཟོད་པར་མཛད་ནས་དགྱེས་པའི་གར་གྱིས་ཕྱི་ནང་གསང་བའི་བདུད་སྡེའི་

གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བར་མཛོད་དུ་གསོལ། །ཞུས།

此《文殊金刚十三尊坛轮之圆满次第四瑜伽导引备忘·怖畏口中甘露》，乃仰承已于所有显密经续获得无畏辩才、独力荷担弘教重任，且持掌耳传教授库藏的言说自在金刚持·贡秋坚参贝桑波（三宝幢）的法恩，多次获此本尊的续典与生圆次第广论解释口传、二次第直授导引的比丘·喜饶嘉措（慧海），为自备忘而作的管窥撰述。恳请殊胜上师三宝及遵令守护圣众恕佑，继而广运喜舞神变，战胜一切外、内及秘密魔军！

ཨོཾ་སྭ་སྟི། ཆོས་སྲིད་འབྱོར་བའི་མཛོད་དང་དགེ་བཅུ་ལྡན། །དགའ་ལྡན་རབ་རྒྱ་ སྔ་ཞེས་བྱའི་རྒྱུད་གྲྭ་ཆེར། །ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི། །ཐུགས་རྗེས་ཆོས་སྦྱིན་འཛད་མེད་རྒྱུན་འདི་སྤེལ། །སརྦ་མངྒ་ལཾ།

嗡，愿吉祥！政教圆满库藏十善全，喜足极广密续学院中，遍知蒋扬协巴父子悲，无作法施传承愿广弘！吉祥圆满！

译 跋：

兹因怙主雪歌仁波切应众多求法者一再请求，慈悲答允传授此本尊的甚深二次第教授时，指示依此论作传讲，而此前尚未见有汉译本，遂由阿旺松丹居士圆满初译于 2023 年 9 月 2 日。继后依照仁波切的详释，于 2025 年 2 月 2 日对圆满次第部分作了校正，供有缘聆受者参考。微善愿成自他一切有情速获胜中胜尊静猛文殊摄受之因！

圆满次第课后校正稿

圆满次第课后校正稿